

SV

44

ANUL XXVIII (1273)
1 NOIEMBRIE 1979

Flacăra

Săptăminal editat de
Frontul
Unității
Socialiste

Tara între două congrese

Botoșani — același nume, alt oraș. Un oraș nou

Sint orașe care trăiesc decenii în șir sub pecetea cuvintelor unui bărbat ilustru ca sub stigmatul unei maladii invincibile. Astfel, cindva, și cei din Botoșani vor fi pierdut speranța că mai tirziu sau mai devreme vor izbuti să ia de piept o sumă din cuvintele lui Nicolae Iorga și să le dovedească mincinoase. „Glasul trecutului tău — mărturisirea istoricului, gîndind la locul său de bastină — nu te farmecă decît cînd îl auzi mai de departe”. Amare vorbe, desprinsse parcă dintr-o inimă rănită crunt, înțenită în iristete... Vremea le-a rupt cum rupe gospodarul pe genunchi un vreasce uscat, la gura sobelor istorice, care duduie.

E toamnă cam tirzie. Soare cu dinti pierduti în ceruri mohorite. Cobori în Botoșanii de acum, pe un peron pustiu ca o faleză septentrională. Dacă există așezări de oameni a căror gară le rezumă existența, aici, la Botoșani, ea nu exprimă sufletul orașului. Nu-l mai exprimă, vreau să spun, deoarece pînă mai ieri și gara și orașul erau una. Dar azi pare un nasture cusut pe întuneric: altă culoare s-ar fi convenit să aibă. Adică nu dezleagă înțelegerea pentru prezentul urbei, dimpotrivă, intruchipează pagini din trecutul ei. Și dacă treci peste descumpănirea care te încearcă, ai șanse mari să te dezbari de consternare. Treptat, lovind cu coatele în aerul orașului, ți se dezvăluie o lume urnită cu speranță și elan către un viitor rîvnit. Case căzute într-o rină, cu marchize, descinse parcă din schițele lui Sandu Aldea, privesc cu sute de ocheti de geam, uimite, gropile de fundații care se cascadează lîngă rădăcina lor. Plopii orașului de altădată, porniți spre cer întocmai ca o aspirație, sint astăzi mîngiați pe creștet din balcoane de fiii nu numai încălțați ai unor oameni care au copilărit desculți. În umbra blocurilor noi, vîrîrne noi, cu mărfuri noi și cu mormane de nădejde nouă, aruncă în eclipsă frontoane sparte de bezna adîmnată pe pragurile unor dughene parcă bintuite de fantome. Din parcurile vechi ale orașului, prin care și-au tîrît cîndva durerea poctii unui veac netrebnic, aleile coboară spre bulevarde largi, aerisite, tăiate hotărît de-a curmezișul unui trecut instăpînit de igrasie. Într-adevăr, la Botoșani, o nouă geografie, socială și urbană, se suprapune temerar peste deșingolada ulitelor vechi, pulverizînd vertiginos paragina. Și nu ne mai rămîne de acum decît să tragem linie și să adunăm.

La Botoșani și în județul cu același nume construcțiile de locuințe din fondurile și cu sprijinul statului înregistreză de decenii un ritm accelerat: 563 apartamente între anii 1951—1960, 3.637 între 1961—1970, 4.398 între 1971—1975, ca să ajungă la 14.000 în anii cincinalului în curs. În 1968 existau numai 160 de locuri în creșe și vor

(Continuare în pagina 13)

MIHAI PELIN ■

GABRIELA MANOLE ADOC: Monumentul Independenței — Iași

Hotărîrea comuniștilor, voința întregului popor

La al XII-lea Congres, Ceaușescu reales!

În întreaga țară, în adunări generale, în conferințe de partid, în plenary ale organizațiilor de masă și obștești, în toate forumurile democrației noastre, la toate nivelele de decizie ale comuniștilor, ale poporului, s-a rostit, vibrant și solemn, în aceste zile premergătoare Congresului al XII-lea al P.C.R., propunerea — devenită de fapt hotărîrea întregii națiuni — ca tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie reales în înalta funcție de secretar general al Partidului Comunist Român. Mii și mii de telegrame adresate C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, stoluri de mesageri ai dragostei, ai admirației, ai credinței poporului în cel ce le călăuzește destinele, mărturii ale adevărului depline, înflăcărare la proiectele documentelor Congresului al XII-lea — devenite platforma națională de existență a României socialiste, în acest ceas istoric al devenirii noastre — dau glas acestei unanime hotărîri cu acea forță cu care noi, românii, știm, am știut dintotdeauna, în momentele cardinale ale destinului nostru, să ne spunem cuvîntul, să ne exprimăm opțiunile.

Pentru cine parcurge fragmentele telegramelor publicate în presă, pentru cine a asistat la dezbaterile ce le-au premers — și pentru cine știe cit de greu se supune cuvîntul minții și inimii, pînă să capete plasticitate și vibrație de membra-

nă, pînă să poată reține, întregi, gîndurile și simțămintele celor ce-l lasă să zboare prin lume — un adevăr se impune, și anume acela că niciodată, în întreaga noastră istorie, n-a existat, aici, la noi, cu o asemenea forță și la o asemenea scară, adică la scara națiunii întregi, o mai deplină sudură a colectivității noastre umane cu cel ce o reprezintă, o exprimă și o conduce. Noi am avut mulți și străluciți conducători și bărbați ai neamului, o întreagă pleiadă de spirite luminate, autori ai unei creații istorice grație căreia sintem ceea ce sintem, dar niciodată, de cînd ne știm, unitatea noastră în jurul unei forțe politice și al unui conducător de excepție n-a fost atît de totală, atît de fermă. Fiindcă niciodată, de cînd ne știm, n-am fost ceea ce sintem azi și ceea ce, pe temeliateafără a acestui azi, năzuim pentru mine.

Este ideea care străbate, ca un fir roșu, propunerea-hotărîre a comuniștilor, a națiunii întregi, ca omul din fruntea partidului și a statului să fie, la apropiatul Congres, reales în înalta funcție, ca o garanție (e cuvîntul pe care-l citim în mii de scrisori, pe care l-am auzit pretutindeni!) a înfăptuirii neabătute a Programului Partidului

(Continuare în pagina 3)

ILIE PURCARU ■

CARTEA

În atmosfera aceasta de muncă și creație de dinaintea Congresului al XII-lea al partidului, redacția revistei **Flacăra** — ca toate publicațiile noastre — prin toate paginile ei, își dedică eforturile, în mod natural, acestui mare moment național, străduindu-se să aducă în zona meditației și a expresiei fapte semnificative de muncă și de creație, să acționeze cu spirit revoluționar-umanist pentru slujirea țării, a oamenilor, a devenirii noastre. Instrumentele sint diverse, dar un cîntec amplu poate fi auzit — și înăduim să fie auzit — dinspre paginile noastre spre cititori. Însă **Flacăra** este nu doar o aspirație săptămînală, ea încearcă să fie și o școală, la care toți învățăm, a gîndirii tranzitive, a acțiunii directe prin scris, o dovadă că atunci cînd sint în contact cu viața, cu pasionanta realitate, cu oamenii, cu ideile devenite realitate sau cu ideile care trebuie ajutate pentru a deveni realitate, cînd sint în contact cu lupta reală dintre nou și vechi, scriitorii pot produce nu simple încercări de breaslă, nu penibile dueluri fără obiect, ci pot produce, cu cărțile lor, realitatea. Unii cred că viața literară este viața de la Casa Scriitorilor, este atmosfera de la nu știu ce casă de creație, în care trăiesc și scriu și scriitorii mari, dar în care se petrec și lucruri degradante. Unii cred că viața literară este o viață tribală, în care orice undă de aer proaspăt, de viață alt fel decît literară deranjează. Unii cred că literatura este înmulțire prin ea însăși. Poate că în anumite cazuri și este astfel. Nu vreau să transform credința mea într-o altă dogmă sufocantă. Dar, dacă e adevărat că viața literară înseamnă și această pierdere de vreme, cu unele rezultate surprinzătoare și plăcute, atunci e mult mai adevărat că viața literară este viața cărților unei epoci și că raporturile cu adevărat spirituale se pot stabili nu doar între vanitate și vanitate, într-un cadru niciodată spart, într-un țarc citeodată fermecător, ci între conștiința creatorilor și conștiința cititorilor ca între doi oameni ai muncii și ai demnității. Aceasta este opțiunea redacției revistei **Flacăra**, în care trăiesc mulți scriitori, prea ocupați pentru a mai avea vreme să-și aranjeze o „presă” literară bună. Iată de ce am simțit nevoia să încalcăm principiul pe care l-am hotărît, de la venirea la **Flacăra**, ca în revista **Flacăra** să nu apară nici o recenzie despre nici una dintre cărțile redactorilor noștri. Prezentăm cititorilor cărțile redactorilor noștri **Adi Cusin, Dumitru Eliade, Adrian Dohotaru, Ovidiu Ioanitoaia, Nelu Ionescu, N. Grigore Mărășanu, Tudor Octavian, Horia Pătrașcu, Mihai Pelin, Ilie Purcaru, Eugen Seceleanu**, în paginile 16 și 17, din ideea declarată că sintem datori încă multe cărți cititorilor noștri și acestui fel de viață literară. În ultima clipă vin din tipografie cărțile altor doi colegi, **Nicolae Cristache și George Arion**, despre care vom vorbi cu un prilej viitor. Opțiunea noastră pentru o literatură curajoasă, cinstită, pentru nuanță și vocație, pentru muncă și inspirație, este și omagiul pe care-l aducem pe această cale partidului, din care noi înșine facem parte, dar a cărui înfinită înțelepciune n-o putem cuprinde în cuvinte. Fie ca semenii noștri dragi, cititorii, să se poată recunoaște în eforturile noastre săptămînale, eforturi din care citeodată apare, misterioasă și învingătoare, ea, cea mai frumoasă și mai puternică dintre toate hîrțile lumii, ea, iluzia superlativă, Cartea.

ADRIAN PAUNESCU ■

A discuta cu oamenii

Mă întîlnesc, zilele trecute, cu un tovarăș de prin Transilvania pe care l-am cunoscut în calitatea de secretar al unui comitet județean de partid din acea zonă și, din vorbă în vorbă, povestindu-mi noutăți despre oamenii și locurile sale, ne vine în minte la amîndoi numele unei tovarășe, secretară a unei organizații de partid la o fabrică de tricotaje, un activist minunat.

„Da, îmi zice interlocutorul, știi dumneata că femeia aceasta, trecută cam de mulțisor de prima tinerețe, mi-a pus și mie, tot ca activist, niște semne de întrebare?”

„Ce fel?”, zic eu.

„Uite, m-a mirat totdeauna în ce constă secretul acestei tovarășe de a se face atît de mult iubită și respectată de cei din jurul său. M-a mirat fiindcă, spre deosebire de alții, care în tinerețe au apucat din plin vremurile bune de azi, ea n-a putut să termine școlile cele mai înalte. Și totuși, oamenii — care au devenit atît de pretențioși în ceea ce privește pregătirea cadrelor lor de condu-

(Continuare în pagina 10)

EUGEN FLORESCU ■

Scriu aceste rînduri ca să-mi deschid un cer de mărăcini. Dealtfel trăiesc ca să mă dau rupt, chinut și bûcuros, în fiecare zi, oricărui cuvînt din limba română. Căci pe toate le simt ca pe niște ulii ciugulind văzduhul din mine. Sint gata oricînd să le hrănesc cu cele mai frumoase clipe ale mele — și, o clipă frumoasă, se știe, seamănă cu o borboată săvîrșită de un copil căruia, dacă-l ții în dreptul lămpii, îi vezi sîngele curgînd, ca o necontenită cădere de luceferi în cascade vii. Lumina repede a vieții noastre se petrece în înfloriri ale vorbei, durerea e tăcută, suferința, tipărită cu înțelepciunea gîndului. Trec să pun o întrebare plină de negură: în ce colț al timpului se cascadează uritul său fărădelegea uciderii unui cuvînt? Dacă-am putea să ne uităm în dedesubtul osului am găsi acolo, probabil, pecetea unei lovituri de cal, o gilgîire de apă stătută și fără izvor în munți, scheunat de lup șchiop și un prost cu tichie, rozînd mîrgăritare în gingiile chioare de fildeș și schimbîndu-le în tablă.

Limba română e actul meu de

naștere, eu sint ființă sub mîslinul ei, care rodește de două mii de ani, dreptul meu e să-i țin dealul verde și bătut de soare și să stau în genunchi sub ploaia cîntecelor ce țînesc din ea.

Mult e dulce

Tocmai la limba română?

Dar ia auziți: o scriitoare, care e și profesoară de limba română, numită într-o comisie de bacalaureat, n-a vrut cu nici un chip să dea notă de trecere cîtorva candidați care confundau

subiectul cu predicatul, și atunci, profesorii ceilalți, toți ingineri de meserie, au început să strige, plini de indignare și dispreț: cum, tovarășă, tocmai la limba română!?

Adică se poate la matematică, fizică, chimie, engleză, rusă, franceză — dar tocmai la română! Care, limbă română, în mîntea lor; e, acum, mai prejos decît caligrafia, desenul, muzica, spartul geamurilor cu praștia, adunatul prunelor și recreația mare.

Obsedați de veacul acesta, colorat cu miracolele tehnicii, inginerii de felul celor din povestea profesoarei, plini de aroganța ce-o dezvoltă fierul, prezent în toate întîmplările care duc spre mileniiul trei (mult prea prezent și în carnea omenească, fierul!), fundamentează o credință împotriva pămîntului din țafa casei.

Cine dă dreptul aceloră la o limbă românească vorbită peltic, oblic și opintit? Știu, încercat de tristețe, că spun vorbe pierdute, că încerc un dans de fluturi sub un clopot de ape.

FĂNUȘ NEAGU ■

Sedința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Cu privire la creșterea rolului Frontului Unității Socialiste în viața social-politică a României și îmbunătățirea organizării sale

Marti, 30 octombrie, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Unității Socialiste, a avut loc sedința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Comitetul Politic Executiv a luat în dezbateră propunerile formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu „Cu privire la creșterea rolului Frontului Unității Socialiste în viața social-politică a României și îmbunătățirea organizării sale”.

Comitetul Politic Executiv a dat o înaltă apreciere și a aprobat întru totul propunerile secretarului general al partidului, considerind că aplicarea lor va avea o mare însemnătate politică pentru dezvoltarea democrației socialiste și participarea activă a întregului popor la făurirea conștiinței a propriului său viitor comunist.

Comitetul Politic Executiv a hotărât ca propunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu să fie date publicității, urmind ca Plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste să adopte măsurile necesare pentru traducerea lor în viață, astfel încât să se asigure o tot mai largă și intensă participare a clasei noastre muncitoare, a țărânimii și intelectualității, a tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate, la înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului, la vasta operă de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate și a orânduirii comuniste pe pământul României.

Schimbările profunde produse în structura socială a României și în relațiile sociale, ca rezultat al dezvoltării forțelor de producție, al desfășurării cu succes a operei de construcție socialistă, au determinat creșterea puternică a conștiinței maselor largi populare, participarea lor conștientă, tot mai activă la viața politică a țării noastre.

Noul cadru organizatoric realizat prin constituirea consiliilor oamenilor muncii și instituționalizarea adunărilor generale, precum și congresele cu caracter național ținute în ultimii ani pe diferite domenii de activitate asigură participarea largă a oamenilor muncii la conducerea tuturor sectoarelor economico-sociale, a întregii societăți. Sistemul nostru democratic de organizare și conducere a vieții publice demonstrează cu putere superioritatea democrației noastre socialiste care asigură poporului posibilitatea făuririi libere a propriului său destin, a viitorului său comunist.

Ca o expresie a unității și coeziunii poporului nostru, în cadrul Frontului Unității Socialiste sînt reunite toate organizațiile sociale, economice, de masă, uniunile de creatori, societăți științifice, precum și cultele religioase. De asemenea, în sate au fost constituite organizații ale Frontului Unității Socialiste.

Trebuie să spunem însă că acest cadru

nu permite să cuprindem în activitatea politică o serie de categorii de oameni ai muncii. Aceasta se datorește faptului că multe din organizațiile și organismele cuprinse în Frontul Unității Socialiste nu au caracter de organizații politice.

Avind în vedere creșterea continuă a conștiinței politice a oamenilor muncii, a dorinței acestora să, totodată, a necesității participării lor tot mai active la viața politică, se impune să adoptăm formele organizatorice corespunzătoare. În acest scop, apare necesar să se constituie în cadrul Frontului Unității Socialiste organizații proprii ale acestuia, care să primească membrii individuali din rîndul cetățenilor ce nu fac parte din Partidul Comunist Român. Organizațiile proprii ale Frontului Unității Socialiste vor trebui să se constituie pe sate, orașe și cartiere, precum și în întreprinderi și instituții. În comune, orașe și municipii este necesar să se constituie, pe lângă consiliile Frontului Unității Socialiste, comitete ale organizațiilor Frontului Unității Socialiste. De asemenea, va trebui să se creeze comitete ale organizațiilor Frontului Unității Socialiste atît în cadrul consiliilor județene, cit și al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste.

Pentru o cuprindere cit mai largă a maselor la viața politică, inclusiv a țărânilor generații, este necesar să aibă posibi-

litatea de a deveni membru al unei organizații a Frontului Unității Socialiste orice cetățean care a împlinit vîrsta de 18 ani. Membrii organizațiilor Frontului Unității Socialiste vor avea dreptul de a fi aleși în comitetele de conducere la toate nivelurile. Toate organizațiile F.U.S. își vor desfășura activitatea sub îndrumarea organizațiilor de partid.

Sarcina principală a organizațiilor Frontului Unității Socialiste va trebui să fie asigurarea participării membrilor lor la întreaga viață politică a țării. Ei vor lua parte activă la discutarea tuturor legilor și hotărîrilor supuse dezbaterii întregului popor. În cadrul organizațiilor se vor discuta, de asemenea, hotărîrile consiliilor populare, măsurile care privesc viața și dezvoltarea economico-socială a localităților urbane și rurale. De asemenea, organizațiile Frontului Unității Socialiste vor participa la desemnarea candidaților de deputați pentru consiliile populare de toate categoriile.

Totodată, în viitor, deputații consiliilor populare vor fi desemnați și din rîndul membrilor organizațiilor Frontului Unității Socialiste.

Comitetele organizațiilor Frontului Unității Socialiste își vor desfășura activitatea în cadrul consiliilor Frontului Unității Socialiste, avind reprezentanți în aceste consilii, inclusiv în Consiliul Național.

În întreaga lor activitate, organizațiile Frontului Unității Socialiste se vor conduce după legile țării și hotărîrile Partidului Comunist Român — forța politică conducătoare a societății noastre socialiste.

Totodată, este necesar să se aducă unele îmbunătățiri în organizarea consiliilor Frontului Unității Socialiste în conducerea acestora.

În acest sens propun următoarele:

— Președintele Consiliului comunal și orașenesc al Frontului Unității Socialiste să fie unul din secretarii sau secretarii adjuncți ai comitetului de partid respectiv.

— La municipii și județe, președintele Consiliului Frontului Unității Socialiste să fie un secretar sau un membru al biroului comitetului de partid respectiv.

— Pe plan central președinte al Frontului Unității Socialiste să fie secretarul general al Partidului Comunist Român.

În același timp, pentru conducerea activității curente să se instituie funcția de

președinte executiv al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste.

Consider necesare aceste măsuri ținînd seama de amplificarea activității consiliilor Frontului Unității Socialiste, ca mare a constituirii organizațiilor populare și pentru realizarea unei conștiințe operative, permanente a activității comune a organizațiilor de masă și științifice.

Adoptarea acestor măsuri va oferi cadrul organizat de participare la viața politică a milioanele de oameni ai muncii cetățeni ai Republicii Socialiste România care nu sînt membri ai Partidului Comunist Român și care înfăptuiesc neabătut politica partidului nostru, ce corespunde pe deplin intereselor vitale ale întregului popor. Aceste măsuri organizatorice, amplificarea a democrației în viața politică a țării corespund pe deplin noii etape istorice în care se găsește România — acțiunea edificării societății socialiste multilateral dezvoltate. Ele constituie o cercetare obiectivă a mersului nostru înainte, toate planurile, a unirii și dinamizării tuturor energiilor și capacităților creatoare ale poporului în vederea asigurării progresului multilateral al patriei.

Măsurile propuse sînt o nouă și eficientă expresie a forței orînduirii noastre socialiste, a unității de nezdruclinat al întregului popor în jurul partidului. Îndeplinirea lor ridicăm pe o treaptă tot mai înaltă, sistemul nostru democratic general, asigurăm intensificarea participării celor mai largi mase de oameni ai muncii, fără deosebire de naționalitate, la conducerea societății noastre, la făurirea conștiinței a vieții noi, libere și independente și prospere, la marea noastră zidire a socialismului și comunistului în România. Se va afirma astfel mai puternic unitatea întregului popor în jurul Partidului Comunist Român, se va întări tot mai mult orînduirea noastră socialistă, independentă și suveranitatea patriei, se va accelera mersul nostru înainte pe calea progresului și civilizației comuniste.

NICOLAE CEAUȘESCU

Secretar general al Partidului Comunist Român Președintele Republicii Socialiste România

Oamenii muncii din Pitești se angajează să fie exemplu la traducerea în viață a programului bunăstării

Mă aflu printre delegații Conferinței organizației municipale de partid Pitești, citeva sute de oameni, bărbați și femei, îmbrăcați sîrbătorește, firesc emoționați, pentru că acolo, în darea de seamă pe care o prezintă acum Valeriu Nicolescu, prim-secretar al Comitetului municipal de partid, este vorba de ei, de faptele lor de muncă și de viață, elemente care le dimensionează capacitatea, forța de a se realiza ca personalitate umană colectivă, posibilitățile lor de a gospodări valori importante din averea noastră națională spre folosul lor și al patriei. Firesc emoționați, pentru că, printre alți invitați, la lucrările Conferinței participă și tovarășul Dumitru Popa, secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, motiv care atrage atenția asupra importanței pe care o acordă conducerea superioară de partid și de stat acestei puternice organizații municipale de partid care însumează peste 34 000 de membri ai partidului! Forța este uriașă, mă gîndesc acum că, dacă fiecare comunist, din această puternică organizație, ar înfăptui într-un an un singur fapt de excepție, ar fi 34 000 de fapte de excepție, combustie umană care mi se pare mie ar putea să înalțe un oraș din temelii, să mute, cum se spune, muniții din loc.

Darea de seamă consemnează, desigur, fapte laudabile, ne notăm în fuga condeiului citeva cifre, pe care, pentru a nu greși, le vom verifica într-una din pauze: „În 4 ani, s-au realizat: 94 miliarde lei producție globală, cu 36 miliarde lei mult decît în tot cincinalul precedent; productivitatea muncii este de două ori mai mare decît în 1975; s-au exportat

mărfuri de 2,5 miliarde lei valută; s-au construit 9 761 apartamente, cu 1 699 mai mult; s-au redus cheltuielile cu 250 lei la o mie lei producție marfă; au crescut veniturile și s-au desfășurat mărfuri în valoare de peste 4 miliarde lei, cu 1,2 miliarde mai mult decît în 1975”.

Ce ne relatează însă un fidel marfor ocular, scriitoarea Otilia Nicolescu, nedespărțită niciodată de orașul ei natal: „Era un tîrg modest, cu două cartiere muncitorești grupate în jurul fabricii de tăbăcărie din Găvana și în jurul Depoului C.F.R. Casele erau mici, sărace, cu duzi pitici la poartă, străzile înguste, cișmele, maidane pe care plozi desculți băteau o mîngie de cîrpă. Duminicile erau colorate de călășari, înveselite cu bragă, ciubuc și susan. Ne îngrămădeam în două cinematografe insalubre, în două librării și o cofetărie. Simbăta, Piteștiul se tulbura: veneau țărâni să vîndă în tîrg porumbul și vitele; cumpărau cite ceva și plecau hurdicînd căruțele într-un amurg prăfuit”.

Acum, rețin din darea de seamă următoarele realizări care ni se pare oarecum esențiale: în 1952, Piteștiul avea cam 30 000 locuitori. Astăzi, are de 9 ori pe atît și 95 la sută dintr-e ei locuiesc în apartamente noi! În acești ani, Piteștiul a fost ridicat la puterea a 9-a sau, ca să nu greșesc, a crescut de 9 ori; fiecare cartier nou, din cele 9 cartiere, are populația Piteștiului din 1952!

Dar comuniștii participanți la Conferință nu se îmbată cu succesele raportate: atît darea de seamă, cit și participarea la discuții, vreo 36 la număr, s-au oprit mai ales asupra lipsurilor, a neîmplinirilor, asupra a ceea ce trebuie înlăturat din stilul și metodele lor de muncă, din deprinderi și mentalitate, pentru ca munca lor să devină exemplară, să capete noi valențe calitative. Reținem mai ales criticile formulate în Conferință la adresa colectivelor de oameni ai muncii de la Combinatul petrochimic și de la Întreprinderea de autoturisme, colective care nu și-au îndeplinit sarcinile de plan, pentru că, printre alte cauze, există și aceea a nepunerii în funcțiune a unor capacități de producție pentru care există plan. Aceste cauze, se spune în darea de seamă, puteau fi în bună parte înlăturate, dacă biroul și secretariatul Comitetului municipal de partid ar fi acționat mai

energic, ar fi controlat mai sistematic, ar fi îndrumat mai îndeaproape activitatea organizațiilor de partid de la aceste întreprinderi.

Iată, profităm de o primă pauză și ne adresăm lui Nicolae Băraș, secretarul comitetului de partid de la Întreprinderea de autoturisme; e un om tînăr și energic, vechi activist de partid și, am constatat noi din cuvîntul său, nu a uitat să fie și autocritic:

— Ați fost, am văzut, criticați mai ales pentru indicele scăzut de folosire a mașinilor-unelte, ceea ce ne duce cu gîndul la indisciplina mai ales; de ce?

Da, pe 9 luni, indicele de care vorbim este de numai 78,9 la sută față de 88,5 la sută; sigur, este o problemă de indisciplina, pentru că numărul mare de absențe nemotivate, de concedii medicale și de invoiuri nu poate să reflecte altceva decît indisciplina. Noi sîntem o organizație puternică, cu peste 4 500 de comuniști, și trebuie fiecare să fim mult mai exigenți cu noi înșine, dar și cu ceilalți. Aceasta cu atît mai mult cu cit Direcțiunile Congresului al XII-lea prevăd sporirea volumului de investiții cu peste 26 la sută și realizarea a 150 000 de autoturisme pe an! E o sarcină care ne onorează, dar care ne pune și serioase probleme de organizare, de disciplină a muncii, de responsabilitate comunistă. Prin măsurile pe care le vom lua, stabilite deja, sperăm să ne achităm onorabil de obligații.

În aceiași termen de autocritică severă, de preocupare permanentă pentru întărirea disciplinei, creșterea conștiinței muncitorești, și-au rostit cuvîntul și Mircea Manta, secretar al Comitetului de partid de la Combinatul petrochimic, inginerul Mihai Zisu, director la Întreprinderea de motoare electrice, Antoneta Ionescu, secretar al Comitetului de partid din comerț, Viorica Măreșanu, președinta Comitetului municipal al femeilor, Ștefan Știrbu, secretarul Comitetului de partid „Sănătatea”, mulți alții.

În cuvîntul său, tovarășul Dumitru Popa, secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a subliniat activitatea bună desfășurată de Comitetul municipal de partid, a reținut de asemenea cu deplină satisfacție hotărîrea unanimă, exprimată cu deosebită căldură și entuziasm de întreaga Conferință, ca

tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român să fie reales în înalta funcție de secretar general al partidului la cel de-al XII-lea Congres; în același timp, vorbitorii referit, în mod analitic, la lipsurile care mai persistă în activitatea unor colective de oameni ai muncii, în activitatea comitetului municipal de partid și a recomandat acestora să acționeze cu toată hotărîrea pentru înlăturarea lor.

Îmbunătățirea stilului și a metodei de muncă ale organelor și organizațiilor de partid din municipiul Pitești se împlinește pe atît mai mult, credem noi, cu viitorul acestui mare oraș, prefigurată Documentele Congresului al XII-lea, cît cum niciodată n-au visat oamenii lui. Ne amintim de tîrgul de odinioară și luăm aminte la Cetatea care ni se va fâțîșa ochilor în 1985: volumul producției industriale se va dubla; productivitatea muncii sociale, pe om al muncii, ajunge la peste 713 000 lei; producția medie pe locuitor va fi în 1985, de 153 lei; vor sporii livrările la export cu 18 la sută; se vor construi peste 12 000 apartamente, 200 săli clasă, 1 600 locuri în creștin-grădinițe.

Și pentru că scopul suprem al politicii partidului nostru este creșterea conștiinței a nivelului de trai al oamenilor muncii al întregului popor muncitor, să ne închinăm și omul care va făuri dar și o va beneficia de aceste bunuri ale socialismului. Privesc în sală la acești meni minunați, mă gîndesc la cele pe 34 000 de fapte de excepție, posibile într-un an, și sînt convins că această puternică organizație a comunistilor piteșteni, în care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și-a primit de atîtea ori o deosebită încredere, iată, de curind în Mesajul adresat țărânimii cooperatiste, lucrătorilor din întreprinderile agricole de stat, mecanicilor, tuturor oamenilor muncii din agricultură, cu prilejul „Zilei Recoltei”, unde se remarcă rezultatele bune obținute județul Argeș, sînt foarte convins că piteștenii, vor face totul, așa cum se și vede în darea de seamă, în toate documentele adoptate de Conferință, ca acest Program de acțiune să fie tradus în viață în mod exemplar.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

40 de ani de la alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în conducerea U. T. C.

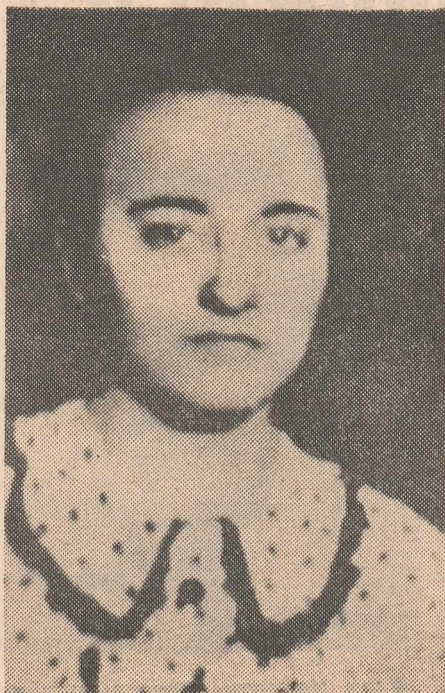
Exemplul unei vieți exemplare

Acum, în această perioadă premergătoare lucrărilor Congresului al XII-lea, ale cărui documente — supuse ezbaterii maselor largi — prefigurează țării un viitor strălucit, deschizând perspective largi înfloririi multilaterale a României socialiste, o semnificație deosebită o are sărbătorirea a 40 de ani de la alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în conducerea organizației revoluționare de tineret din țara noastră, a Uniunii Tineretului Comunist. Patruzeci de ani reprezintă o viață de om și cinstind această aniversare aducem un omagiu vieții și activității patriotului și revoluționarului înflăcărat, dirz și clarvăzător, al cărui nume a devenit simbolul României de azi, al unei țări libere și independente.

Însă această sărbătoare capătă o rezonanță deosebită în conștiința noastră tocmai pentru că șirul celor patruzeci de ani amintiți au însemnat drumul jertfă și în cele din urmă triumful ideilor de dreptate și libertate națională și socială ale unui întreg popor.

Intrind la vârsta de 12 ani în lupta tineretului sindical revoluționar, tânărul Nicolae Ceaușescu făcea din plin dovada unui rar dinamism și a unui înnăscut spirit organizatoric. De aceea, în 1933, când devenise membru al Uniunii Tineretului Comunist și când, în luna iunie a aceluiași an, din inițiativa partidului comunist luase ființă Comitetul Național Antifascist, din conducerea acestuia făcea parte și tineretul Nicolae Ceaușescu. Organizarea și desfășurarea directă la numeroase acțiuni antifasciste, solidaritatea manifestată cu prilejul procesului de la Craiova din iunie 1934 față de conducătorii luptelor muncitorilor ceferiști și petrolisti din ianuarie-februarie 1933, curajul și perseverența dovedite în cursul arestărilor și persecuțiilor la care a fost supus, probau spiritul său revoluționar, patriotic abnegația și dăruirea sa pentru cauza clasei muncitoare. Împlinirea celor patru decenii de la alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în conducerea Uniunii Tineretului Comunist prilejuiește, așadar, evocarea cadrului social-politic în care s-au format conștiința, ideile revoluționare, concepția despre lume și viață ale celui mai iubit fiu al poporului român, bărbatul aflat astăzi în fruntea partidului și a țării, omul a cărui realegere în înalta funcție de secretar general al P.C.R. o sustine cu însufletire întreaga națiune română.

Partidul, Uniunea Tineretului Comunist l-au incredințat încă de la începutul activității sale revoluționare importante răspunderi. Îndeplinirea lor presupunea sacrificii deosebite. Tânărul militant, tânărul comunist a avut de îndurat suferințe, o aspră prigoană din partea aparatului represiv burghez. Niciodată însă primejdiile nu l-au făcut să abandoneze lupta. Potrivit documentelor timpului, în anul 1936 lucra ca secretar al Comitetului regional Prahova al U.T.C., desfășurând o susținută activitate politică, participând la numeroase acțiuni întreprinse în ilegalitate, militând pentru ca un număr tot mai mare de tineri să cunoască temeinic și să urmeze din deplină convingere și conștiință lor cuvântul partidului. După o vreme, tânărul activist este arestat, trimis în judecată la Brașov, condamnat. Abia ieșit din închisoare el se avântă din nou în luptă, cu spirit de sacrificiu și cu o dirzenie de neînduplecat, oferind astfel încă de pe atunci exemplul unei vieți consacrate împlinirii idealurilor de progres, de dreptate și libertate ale poporului. Prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu în numeroase acțiuni de luptă desfășurate la chemarea partidului comunist, rolul său proeminent în organizarea marilor demonstrații antifasciste prilejuite de sărbătorirea zilei de 1 Mai 1939, reflectau pretuirea și încrederea pe care partidul

o acorda neînfricatului militant comunist, care făcuse în repetate rânduri dovada intransigenței sale revoluționare, a tactului și viziunii politice largi, a înaltelor sale calități organizatorice. Era tocmai momentul când, inițiate încă din primăvara aceluiași an, se conturau eforturile pentru reorganizarea Uniunii Tineretului Comunist. Tovarășul Nicolae Ceaușescu avea 21 de ani. A străbătut atunci țara de la un capăt la altul, ajutând la refacerea comitetelor regionale. I s-a incredințat conducerea unei comisii constituite din activiști de partid cu experiență în munca desfășurată în rândurile tineretului, comisie căreia i-a revenit misiunea de a trece la reorganizarea U.T.C.-ului. S-a întâlnit cu tineri din numeroase localități, a analizat împreună cu ei ceea ce era de făcut, a propus soluții realiste pentru o bună organizare a activității politico-educative în condiții de deplină conspirativitate. A fost, după cum arată toate măturile istoriei, sufletul tuturor manifestărilor politice, ideologice și culturale care au pregătit convocarea conferinței de reorganizare a U.T.C.-ului. În cadrul acestor acțiuni s-a afirmat și tineră militanță Elena Petrescu, care se afla în fruntea Comisiei de reorganizare într-unul din sectoarele Capitalei. Conferința s-a ținut în octombrie 1939 într-o casă conspirativă din București și a dezbătut, timp de câteva zile, probleme privind acțiunea practică de reorganizare, situația politică internă și internațională, implicațiile grave ale războiului asupra tineretului, asupra vieții întregii țări. Participanții la conferință l-au ales pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în Secretariatul C.C. al U.T.C.

Organizația tineretului comunist a înscris în anii crinceni ce au urmat înalte pagini de eroism și devotament patriotic în lupta aprigă împotriva dictaturii militare fasciste, împotriva războiului. Mulți uteciști s-au jertfit pentru libertatea poporului. Numele multora este înscris în marea carte a istoriei, ca participanți la revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă începută la 23 August 1944. După

eliberare, în calitate de secretar general al U.T.C., tovarășul Nicolae Ceaușescu își aduce o contribuție esențială în angajarea fermă a tineretului în acțiunile de democratizare și refacere economică a țării, pentru îndeplinirea sarcinilor revoluției democrat-populare. În anii care au urmat, evenimentele, sarcinile revoluționare au făcut ca tovarășul Nicolae Ceaușescu să îndeplinească funcții de înaltă răspundere pe linie de partid și de stat. Niciodată însă nu s-a îndepărtat de tineret, de cei care reprezintă „viitorul însuși al națiunii noastre socialiste”, după cum stă înscris în chiar Programul partidului. De nenumărate ori secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a adresat tinerilor cu însuflețitoare chemare de a fi în primele rânduri ale luptei dintre nou și vechi, îndemnându-i să se pregătească temeinic pentru această luptă de care depinde în mod fundamental progresul societății, să sprijine — cu competență profesională, cu o gândire politică înaintată, cu entuziasmul propriu vârstei — transformarea structurală a tuturor laturilor vieții sociale, trecerea la o nouă calitate a muncii și vieții. În strădania sa de a răspunde îndemnurilor la inițiativă, la creație în economie, în învățămînt și știință, în viața social-politică, tineretul român găsește un strălucit exemplu de comportare comunistă, de dinamism revoluționar în însăși activitatea pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, înconjurat de stima și respectul tuturor fiilor țării, o desfășoară în fruntea partidului și a statului. În activitatea neobosită a tovarășului Nicolae Ceaușescu, reprezentant strălucit al celor mai nobile idealuri și aspirații ale poporului român, personalitate de frunte a vieții politice internaționale, tinerii patriei, toți cetățenii țării află un inestimabil model de acțiune, de muncă și viață comunistă, de cetezantă revoluționară, de fierbinte patriotism, de slujire neabătută a intereselor fundamentale ale patriei și poporului român, ale cauzei păcii și socialismului în lume.

DUMITRU COSTESCU ■

„Știința tineretului“

35

Se împlinesc în aceste zile 35 de ani de la apariția primului număr al ziarului „Știința tineretului”, organ central al Uniunii Tineretului Comunist. Născut în anii de început ai puterii populare, când țara trăia atmosfera unor prefaceri radicale, când poporul condus de comuniști pregătea saltul istoric al României, ziarul tineretului comunist exprima opțiunea definitivă a tinerei generații, a organizației sale revoluționare pentru un viitor al muncii libere și demne, dedicată dezvoltării patriei. Încă de la începuturile sale ziarul s-a bucurat de îndrumarea ne mijlocită a tovarășului Nicolae Ceaușescu, pe atunci secretar general al Uniunii Tineretului Comunist. Apelul său vibrant, adresat tineretului țării din paginile „Științei tineretului” — „Se așteaptă de la voi, dragi tineri și tinere, o muncă grea, abnegație, elan tineresc, pentru a putea fi clădită o viață, într-o Românie nouă” — deschidea, vizionar, drumul de muncă și luptă al unei generații devotate partidului, poporului român. Un drum a cărui cronică vie, entuziastă a trecut firesc în paginile ziarului, transformându-l într-un puternic factor de mobilizare a tinerilor în vastul front al zidirii României noi. Un ziar scris de tineri, pentru tineri — iată, sintetic, statutul de muncă și existență cotidiană al „Științei tineretului”, al paginilor citite odinioară de brigadierii de la Bumbesti-Livezeni ori Salva-Vișeu, iar astăzi de cei de la Canalul Dunăre-Marea Neagră, de la Combinatul minier Oltenia ori de la Zalău. Abordând în egală măsură problemele pregătirii profesionale ale tinerilor, ale educării lor în spirit comunist, urmînd îndeaproape direcțiile de acțiune ale Uniunii Tineretului Comunist, dedicînd rubrici, pagini, vieți culturale, artistice, sportive a tineretului, ziarul și-a definit în acești 35 de ani de existență un profil distinct, o personalitate proprie în peisajul presei noastre comuniste.

Deopotrivă, publicația de intervenție directă, eficientă „la zi”, cit și școală de formare a unor gazetari comuniști ale căror semnături pot fi întîlnite acum în întreaga presă, „Știința tineretului” își face din îndeplinirea sarcinilor încredințate de partid, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, suprema rațiune de a fi, dovada patriotismului, a convingerilor politice și profesionale ale fiecărui membru al colectivului de redacție.

La acest moment aniversar, revista „Flacăra” adresează colectivului „Științei tineretului” urarea de a realiza noi și importante succese în activitatea publicistică, de a răspunde întotdeauna, la cel mai înalt nivel, exigențelor și dorințelor tineretului țării.

La al XII-lea Congres, Ceaușescu reales!

(Urmare din pag. 1)

Comunist Român, programul progresului și al înfloririi țării, programul civilizației noastre socialiste și comuniste, programul neștirbitei păstrări și consolidări a independenței și libertății, programul bunăstării și fericirii oamenilor. O garanție care, de aproape un deceniu și jumătate, de la Congresul al IX-lea al partidului, s-a înscris adinc în conștiința noastră, face parte din ființa noastră, din faptele prin care ne răsfrîngem peste țara această ființă, aureolînd-o cu succesele-coralare ale socialismului, cele mai mari, cele mai dense, cele mai pline de eficiență în prezent, cele mai larg-deschizătoare de certitudine în viitor. Fiindcă tot ceea ce s-a întîmplat, aici, la noi, în acest deceniu și jumătate, confirmă prin cele mai nobile, mai temeinice, mai impresionante fapte, ceea ce partidul și omul

din fruntea lui — eminentul conducător politic, patriotul înflăcărat, revoluționarul dirz și clarvăzător, omul de omenie și de cuvînt — și-au asumat ca țel suprem al întregii activități, ca legăminte sacre luate în fața poporului. Astăzi, la aproape un deceniu și jumătate de la Congresul al IX-lea al partidului, nimeni, oriunde s-ar afla, nu poate spune că legămintele n-au devenit faptă vie, nu poate spune că punctele fundamentale din programul partidului n-au fost împlinite, intrupate în strălucita realitate social-economică a României, simbolizată prin numele celui care-i conduce perpetua înălțare. De gîndirea sa temerară, de conștiința sa veșnic trează, de activitatea sa neobosită, dinamică, tumultuoasă, novatoare, se leagă tot ceea ce, astăzi, la noi, înseamnă valoarea — noua valoare — a omului și a țării, se leagă noile cote calitative ale economiei, ale culturii, ale civilizației și democrației, ale întregii noastre vieți sociale, se leagă prestigiul fără precedent de care ne bucurăm în lume, se leagă noua noastră demnitate, se leagă nădejdele noastre de viitor, înalt și științific fundamentate în documentele programatice ale dezvoltării

noastre, care vor fi supuse spre aprobare Congresului al XII-lea al partidului.

Uniți cu întreaga lor ființă, cu crezul, cu inima și cu fapta, în jurul partidului, al secretarului său general, oamenii muncii din patria noastră, indiferent de naționalitate, dau glas, în aceste zile, voinței lor de a îndeplini exemplar programul partidului, marile sarcini ce se anunță la orizontul zilelor care vin.

Propunînd realegerea, în fruntea partidului, a omului care, mai mult ca oricare altul, i-a înțeles, le-a slujit interesele, le-a îndeplinit speranțele, le-a mobilizat și dinamizat virtuțile creatoare, cei ce trăiesc, muncesc, visează și luptă în numele României de azi și de mine, în numele slavei țării și al fericirii urmașilor, știu că, prin îndeplinirea propunerii, a voinței lor, nimic, nimeni și niciodată nu vor putea întîrzi sau abate atingerea marilor țeluri pe care și le-au propus, că nimic, nimeni și niciodată nu vor putea împiedica marșul progresului acestei țări, care este ceea ce a ajuns să fie — și ceea ce, cu și mai mare strălucire, va fi — prin hărnicia și eroismul unei națiuni strîns unită în jurul partidului său și a omului din fruntea sa.

Idei călăuză în documentele pregătitoare ale Congresului al XII-lea al P.C.R.

Valorificarea superioară a tuturor

„Să creăm cu îndrăzneală,
să aplicăm cu promptitudine”

— Tovarășe profesor, ca om cu preocupări atât de diverse pe tărîm științific și social, ca om care se dăruiește cu pasiune luptei ce se desfășoară în societatea noastră pentru înlăturarea revoluției tehnico-științifice, v-am ruga, în această convorbire, să vă rostiiți opinia asupra unuia din importante documente pregătitoare ale Congresului al XII-lea și anume Programul-directivă al cercetării științifice.

— Faptul că știința și tehnologia din țara noastră au astăzi un program distinct și clar, ca om care se dăruiește cu pasiune luptei ce se desfășoară în societatea noastră pentru înlăturarea revoluției tehnico-științifice, v-am ruga, în această convorbire, să vă rostiiți opinia asupra unuia din importante documente pregătitoare ale Congresului al XII-lea și anume Programul-directivă al cercetării științifice.

— Pofțiți, e tocmai ceea ce v-am solicitat.

— Știți foarte bine, și n-avem motive să n-o spunem deschis, mulți ani am fost în bună măsură tributari unor idei după care la noi nu s-ar putea realiza lucruri deosebite în tehnologie și știință și că trebuie să cumpărăm de la alții care, chipurile, sînt mai deștepți. Personal mă număr, printre cei care nu acceptăm o astfel de opinie, și, cu justificată mîndrie, vreau să relev că nivelul unde sîntem azi și nivelul pe care ne propunem a-l atinge, probează fără putință de tăgădă justetea liniei politice promovate de secretarul general al partidului, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a cerut să respingem atitudinea retrogradă de ploconire în fața realizărilor altora, să ne bazăm pe capacitatea creatoare a națiunii noastre.

Nu spun că trebuie să fim o oază izolată de lume, că noi putem face totul, dar oricum, prin ceea ce am făcut pînă acum în istorie, prin multele realizări care au confirmat, la nivel mondial, geniul creator românesc, putem afirma că avem suficiente date, destule acumulări ce ne arată lumii în stare să realizăm parametrii dezvoltării, să ne sporim avuția națională în primul rînd prin promovarea creației noastre, cu curaj și răspundere deplină. Programul-directivă al cercetării a reușit să surprindă tocmai acele aspecte care înseamnă un efort deosebit de privire la folosirea capacității naționale de creație, astfel încît să se treacă definitiv și plenar de la faza acumulărilor de fabrici, întreprinderi, tehnologii în care într-o măsură sau alta eram datorii inteligenței altora, la faza în care temelii tuturor dezvoltărilor și perfecționărilor să fie creația proprie, originală. Cu alte cuvinte, Programul-directivă de cercetare și progres tehnic deschide perspective absolut extraordinare pentru anii ce vin, generației tinere ca și celei vîrstnice, pentru a-și arăta măsura capacităților atît în domeniile fundamentale în care sîntem chemați să descoperim legăturile materiei vii ca și ale celei inerte, ale cosmosului ca și ale pămîntului, ale societății ca și ale universului cit și în domeniul tehnologic, economic unde se asigură premisele unei competiții normale și stimulatoare cu cele mai dezvoltate națiuni ale lumii.

— Ce-ați socotit cu deosebire important pentru succesul acestui program?

— Înainte de toate, o apropiere pînă aproape de contonire a celor două momente din biografia oricărui inventiv sau descoperitor — creația propriu-zisă și valorificarea ei practică. Transmisia de la locul de descoperire pînă la locul de transfer în practică, în interesul economic și social este încă extrem de deficitară. Programul-directivă reclamă, cred eu, și sporirea a ceea ce în limbaj obișnuit numim capacitatea de absorbție a economiei. Oricît de extraordinare ar fi realizările frontului științific dacă în celelalte sectoare, în primul rînd în cele economice, nu sînt asimilate rapid, rezultatele respective fie că vor fi pierdute, fie că vor fi depășite de realizările altora. O asemenea condiție, capacitatea de absorbție mărită este absolut necesară și trebuie să rezulte din efortul conjugat al tuturor factorilor de răspundere, din fiecare întreprindere, centrală sau minister, din fiecare unitate economică sau socială. În sfîrșit, dar nu

în ultimul rînd, să vedea un factor de stimulare în respectarea mai fermă și pe acest tărîm a principiilor echității socialiste. Pe temelii acestor principii să introducem în mod simetric sancționarea celor care nu fac tot ceea ce au de făcut cit și recompensarea aceluia care fac mai mult decît li se cere. În alți termeni, să acționăm și să perfecționăm acele pirghii ce pot stimula și mai bine energiile creatoare, în spiritul grijii pe care statul socialist poate și trebuie să o aibă față de acele minți luminate care, cu abnegație și sacrificii, oferă rodul creației lor poporului care i-a născut.

— Și pînă acum, avem în vedere ultimul deceniu, cercetarea științifică și progresul tehnologic s-au desfășurat pe baza unui program național. E însă pentru prima oară cînd Programul-directivă este supus dezbaterii largi a comunistilor, a întregului popor. Ce semnificație atribuiți acestui fapt?

— Aceea, la care, sînt sigur, vă gîndiți și dumneavoastră. Anume că, în vremea de azi, creația nu este apanajul unor cercuri restrînse de specialiști sau al unor institute de specialitate. Ideile majore, ideile de avangardă pot să apară foarte bine în colective ale unor întreprinderi aproape anonime, sau chiar în mintea unor persoane singulare. Institutelor de specialitate le revine sarcina să sprijine transmisia între ideile și realizarea practică, să o facă optimă, în raport cu tot ce există pe plan mondial, astfel încît realizarea finală să se bucure de calitatea cea mai înaltă posibilă. Și invers, se poate întâmpla ca să se nască o idee într-un institut, atunci evident unei întreprinderi sau institut de proiectare sau altor colective din discipline colaterale le revine sarcina să ajute ca, ceea ce s-a născut, să ajungă rapid la locul în care capătă formă, funcțiune și calitate de a fi utilizată social-economic. Deci, creația științifică nu este apanajul strict al unei elite, deși elita respectivă este de fapt o necesitate națională. Avem nevoie de oameni de înaltă competență creatoare și capabili să înțeleagă noul. Și această competență creativă trebuie să o dezvoltăm pe toate canalele naționale, de la muncitorul tînăr care a intrat în întreprindere, pînă la așa-zisul savant erudit. De aceea, Programul cercetării este al întregii națiuni, iar la el trebuie să-și dea concursul întreaga națiune.

— Tovarășe profesor, cînd v-ați referit la condiții, v-ați gîndit cumva și la cele ce tin de atitudinea oamenilor față de nou?

— În primul rînd la aceasta. Fiindcă, vă răspund, nu din informații indirecte, ci din constatările pe teren, din confruntarea cu zeci și zeci de întreprinderi și instituții: de condiții tehnico-materiale nu ducem lipsă, avem nivel și capacitate tehnico-materială națională, cu tot ceea ce impune realizarea Programului-directivă pentru introducerea noului, pentru creația științifică și tehnică. Din păcate, există nenumărate subterfuzii și atitudini ale unor factori de decizie pe diferite nivele, fie în producție, fie în centrale, în ministere, care din diferite motive și rațiuni, în loc să sprijine utilizarea acestei sumpe și importante baze tehnico-materiale, să o pună în slujba realizării noului, preferă să incurse, să contrapună soluții care nu înseamnă decît a cumpăra de la alții. Pe unii presa sau diferitele analize ale unor brigăzi de control îi scot în evidență, dar mulți dintre acești factori negativi rămîn nedescoperiți și asta explică de ce la ora actuală mai multe mii de dosare de invenții stau în arhiva oficiului de stat de profil, în loc să fie căutate și solicitate cu ardore, îndeosebi de conducătorii centralelor, întreprinderilor, institutelor de cercetare și proiectare, de factorii de decizie ministerială.

— „Flacăra” a scris recent, și nu prima oară, de realizarea profesorului Antoniu de la Politehnică. Medaliat cu aur la Nürnberg, brevetat în numeroase țări de mare prestigiu tehnic, aparatul acesta, important pentru economisirea energiei, aproape că nu e luat în seamă de industrie, de ministerele interesate.

— Nu e numai cazul pe care l-ați citat. Sînt multe altele similare. Cîștigăm medalia la saloanele și expozițiile internaționale cu invenții românești, iar autorii lor după ce s-a scris în presă sau au primit confirmarea diplomei și a medaliei ajung, fie să bată la uși închise, fie sînt uitați pur și simplu și uneori chiar mai rău. Se întâmplă astfel fiindcă n-am reușit încă să creăm acel curent de absorbție permanentă din partea industriei față de nou.

— Se invocă adeseori presiunea sarcinilor la zi, a plauului de producție.

● ION MANZATU, născut la 11 august 1932, comuna Bobilna, județul Cluj. Absolvent, promoția 1955, al Facultății de fizică și matematică — Universitatea București. Din 1963, doctor în fizică, lector și conferențiar la Politehnică, iar din 1972 profesor titular la Facultatea de fizică a Universității din București. A îndeplinit munci de răspundere la I.F.A., în Comitetul de Stat pentru energie nucleară, în cadrul C.N.S.T., făcînd parte de asemenea din secțiunea de specialitate a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Consultant permanent al Programelor O.N.U. pentru protecția mediului inconjurător și pentru problemele energiei și consultant U.N.E.S.C.O. în problemele sistemelor de informare; membru al Societății europene de fizică. Distins în mai multe rînduri cu ordine și medalii, cu un premiu al Academiei Republicii Socialiste România.

— Da, așa se întâmplă, dar o asemenea concepție este profund dăunătoare și aduce inevitabil activitatea întreprinderii în conflict cu calitatea și nivelul pieței. Dacă miile de propuneri, unele continuate în invenții, inovații sau raționalizări ar constitui o preocupare de fond, așa cum este producția zilnică curentă și s-ar corela cele două activități, atunci nu am mai avea nici un fel de întîrziere în promovarea noului valoros, ci dimpotrivă creatorii ar fi ei solicitați și chemați, așa cum în unele întreprinderi se mai întâmplă, să rezolve probleme cu care este confruntată activitatea economică și socială.

— Tot așa, ca o chestiune de principiu, am dori să știm cum vedeți problema priorităților în introducerea noului.

— Criteriile de prioritate sînt cele pe care le are în vedere documentul de partid: nevoile țării, resursele, capacitatea cit și posibilitatea succesului în competiția internațională. După opinia mea, în prima treaptă a priorității se cere situația, ceea ce în Programul partidului apare ca scopul suprem, și anume condiția de sănătate a societății: de bună stare, de dezvoltare armonioasă. Se spune că, de exemplu, medicina, ocrotirea sănătății n-ar fi o ramură economică. Un om productiv bolnav, în condițiile anului 1981, ținînd cont de productivitatea pe cap de locuitor, de productivitatea minimă pe cap de locuitor, pierde anual cel puțin 70 mii de lei în cadrul unui județ și peste 200 de mii într-o ramură industrială medie. Ca să nu mai adăugăm la aceasta și cheltuielile făcute de stat pentru spitalizări, medicamente, personal medical etc. Să nu fiu înțeles greșit. Nu mă pronunț împotriva rețelei sanitare de ocrotire a sănătății, dar cred că pentru a fi cu adevărat ramură economică ea trebuie să-și îndrepte mai hotărît atenția spre prevenire, așa cum a cerut și secretarul general al partidului. Aș pune cercetarea în acest domeniu al sănătății în aceeași ordine de prioritate cu ramurile care valorifică rapid, cu consum mic de materie primă și energie și cu încorporare mare de inteligență creațiile proprii. Este știut că electronica, cibernetica, chimia fină, automatică, sistemele informaționale, aparatul medical și de cercetare sînt cele mai scumpe produse pe piața mondială. Aș pune, de asemenea, alături ceea ce în Directivele de dezvoltare economică-socială și în cele de știință și tehnologie pot apărea oarecum dispart: sectorul industriei alimentare. Sînt peste 120 de națiuni în curs de dezvoltare care cer alimente. Statele care vor putea asigura atît produse alimentare cit și tehnologii de industrializare a produselor de acest fel vor avea supremații echivalente cu acelea care detin tehnologii electronice de automatizare, spațiale etc. Iar, fără un sistem informațional bine organizat și eficient nu se va mai putea progresa decît în ritmuri necorespunzătoare, într-

cit tehnica informațională a devenit esențială atît pentru decizii cit și pentru activitatea de creație sau curentă.

— Mulți din inventatorii care se adresează redacției vă rostesc numele. Sen că vă cunosc și că îi cunoașteți. Care sînt din experiența pe care o dețineți solția pentru ca inventatorii să nu mai bată la uși, pentru ca invențiile valoroase să-și găsească drum rapid spre practică?

— Cu aproximativ un secol în urmă, Germania s-a născut pentru prima dată o disciplină nouă, necunoscută în general în instituțiile de învățămînt și mai puțin cunoscută la noi. Este vorba despre teoria invenției. Astăzi, toate națiunile dezvoltate au organizat o adevărată vinătoare atît internă cit și internațională a invențiilor valoroase. Lucrul acesta este explicabil dacă ne gîndim la cîteva exemple recente în care o invenție, precum xeroxul a adus beneficii de peste 600 de milioane de dolari, în mai puțin de 5 ani. O invenție într-un domeniu, cum este cel farmaceutic, poate să aducă sute de milioane sau miliarde de dolari pe o perioadă extrem de scurtă, dacă produsul respectiv este eficient și repede promovă. Exemplele s-ar putea multiplica. În țara noastră, cum știți, avem o largă mișcare de invenții. Din păcate, avem însă multe situații neplăcute, generate de conservatism, de comoditate, de teamă de risici și aș îndrăzni să spun și de alți factori mai puțin legați de interior care blochează drumul firesc al invențiilor spre locul de realizare. Am întîlnit situații de-a dreptu absurde, în care ideile generoase, invenții realizate la prototip au fost respinse de institutele de specialitate, pe diferite motive în loc ca acestea să fie bucurate de a le trece imediat în tematica lor de valorificare.

— Poate erau motive obiective, justificate.

— Nu, vorbește de invenții valoroase recunoscute ca atare și care au fost respinse. Este nedrept să vezi acest lucru. De asemenea, întreprinderi care au nevoie de soluții tehnice existente în dosarele de brevete românești au preferat să apeleze la import de licență sau utilitate în loc să denunț un efort suplimentar pentru a-și soluționa problemele cu autorii români.

— S-a scris și despre unele cazuri în care ideile valoroase sau realizări deosebite ne-au fost pur și simplu furate.

— Furtul a fost cu atît mai grav cu cît în unele cazuri, atît furtul cit și trădarea apar încurajate de unele persoane retrograde, de parcă singurul lor scop ar fi să rămînem mereu în coada altora. Tot acestea la un loc dovedesc că cel mai important tezaur național, — invențiile — nu este încă în adevărată atenție a tuturor factorilor din economia națională.

— Soluția, care credeți că ar fi soluția?

— Dacă s-ar institui acele colective de analiză permanentă a invențiilor, formate din specialiști competenți și imparțiali, capabili să înțeleagă noul, dacă fiecare unitate ar avea un asemenea colectiv, dacă sistemul informațional de calculator ar funcționa și cu programe de acest fel, dacă toți factorii de decizie ar lupta pentru nou, nu am mai întîlni asemenea anomalii și am face ceea ce e firesc și facem: o analiză totală și am accepta ceea ce este valoros. Apoi, am crea toate condițiile pentru ca în maximă viteză noul să se transforme în valoare economică socială. De aceea, e timpul ca în posturile de analiză a invențiilor să nu punem oameni nerezalizați, refractari la nou, mlașca care „nu sînt buni în altă parte”; a ceea ce este o mare greșeală și, din păcate, ea mai există și se propagă în anumite unități economice și chiar la nivelul unor ministere.

— Tovarășe profesor, să trecem dincolo de principii, oferiți-ne exemple, de cele pentru care div. personal suferiți și nu sînt valorificate.

— Întîmplarea a făcut ca anj în sîrșit fiu mai apropiat de cîteva domenii în care creatorii din țara noastră au realizări deosebite. Continuu să mă întreb cum e posibil ca realizări de cea mai evidentă notorietate să rămînă în continuare neluate în seamă. Este bunăoară aparatul de zbor individual. S-a realizat, ar fi fost extrem de util în utilizări speciale, dar au trecut de atunci aproape 18 ani și bineînțeles brevetul a fost uitat deși autorul este pomenit de către alte state care au reușit înaintea noastră să generalizeze această invenție. Americanii menționează că ceea ce au făcut ei este după o idee a lui Justin Capră, a românului Justin Capră.

Energia valorilor constituie pentru toată lumea una din soluțiile crizei energetice. Am văzut cu ochii mei sistemul de mai perfecționat din lume realizat și de către un român, dar care printr-o idee ingenioasă a transformat acest sistem perfectonat într-o invenție românească. Pentru soluția lui înălțimea minimă a valurilor nu mai trebuie să fie de minim un metru ci este suficient să fie de 11 cm; construcția este deosebit de simplă și robustă. N-a luat-o nimeni în seamă

resurselor materiale și umane

Trecind în alt domeniu, urmăresc de peste un an efectele unor medicamente anticancerose. Și pot spune că în cel puțin 18 cazuri, extrem de grave, autorii, care imi sunt și prieteni, au realizat adevărate minuni: Atât pe pacienți români cit și străini. Ar trebui ca autoritățile de resort să ia imediat problema în mină, să facă totul pentru a vedea cât este eficientă și cât este neeficientă.

— **Vă referiți cumva la dr. Mihai Leon-topol?**

— Da, întâi la el, apoi la prof. dr. Ion Brad, la fizicianul Ion Dinu, ca și la ing. N. Ionescu-Dimbovița. Revista dv. i-a pomenit pe toți, eu îi pomenesc în calitate de martor și susținător.

— **Noi am scris despre mulți alții.**

— Într-adevăr domeniul medical a fost pe larg susținut de revista „Flacăra” și de redactorul ei șef, poetul și militantul patriot Adrian Păunescu. A fost susținut cu realizări de frunte cum sînt dr. Ion Puscaș, cunoscut pe multe meridiane ale lumii, dr. Vasile Boici, dr. Florin Dumitrescu și alții. Din păcate, factori de frînă, obiectivi sau subiectivi se opun cu înverșunare la promovarea noului în acest domeniu de mare importanță.

Imi vine în minte și cazul dr. Dinu Florea de la Cimpina, căruia anumite persoane oficiale au încercat să-i smulgă cu forța secretul metodelor sale, în loc să-i creeze — cum aveau răspunderea — condiții pentru o generalizare legală în conformitate cu indicațiile conducerii de partid și de stat.

— **Pornind de la cazurile menționate, aș aminti că, deseori, mai ales în domeniul medicinei, argumentul care se aduce e că unii dintre autorii noilor soluții, nu ar fi specialiști ai domeniului sau nu ar fi a înaintea nivelului de specializare, în cazul în care totuși sînt pregătiți pentru domeniul respectiv, al celor care lucrează în instituțiile sau în organele de decizie. Ce părere aveți de această obiecție?**

— Am atins un punct delicat, sensibil și important.

— **Nădăjdum să nu-l ocolim nici dumneavoastră.**

— Nu, n-am s-o fac. Nu este suficient să ai diplomă universitară, pentru ca să te numești în același timp și creator. Ba aș putea spune, dimpotrivă, multă lume după ce deține o asemenea diplomă renunță la absolut orice activitate creatoare, fie că este știință și tehnică, fie că este artă sau literatură, pur și simplu duce o viață de rutină. În medicina modernă medicul are nevoie tot mai evident de prezența unor specialiști din alte domenii. Are nevoie de biochimisti, are nevoie de electroniști, are nevoie de oameni care creează aparatură medicală, de biofizicieni, de ciberneticiști care să programeze diferitele experiențe medicale sau teste medicale etc. Se pune în momentul de față problema ca să se realizeze diagnosticul pe bază programată, iată că profilul medical capătă un cu totul alt continut decît cel tradițional. De aceea mi se pare că este falsă ideea că aceia care gîndesc, realizează produse medicamentoase, aparate medicale și nu fac parte din corpul medical n-ar trebui să fie luați în seamă de autoritățile de resort. Și ca să fii și mai pregnant, amintesc că ultimii doi laureați ai Premiului Nobel pentru medicină nici pe departe nu sînt medici.

— **Sînt un fel de Florin Dumitrescu care nu lucrează într-un institut pendinte de Ministerul Sănătății.**

— Da. Cei doi sînt specialiști în domenii conexe și nimeni nu s-a scandalizat pentru acest fapt, ci dimpotrivă a fost aplaudat. Iar faptul că cineva aducînd o mare descoperire nu este acceptat pe motiv că el fiind într-un domeniu iar realizarea lui face parte din alt domeniu mi se pare o poziție de neîngăduit. Și din acest motiv în trecutul nu prea îndepărtat am pierdut oameni deosebiți, printre care un dermatolog de mare valoare, care dacă ar fi fost luat în seamă, în mod corespunzător, astăzi ei nu ar fi o sursă foarte grasă de ciștiș pentru concernele și trusturile din alte părți. În ce mă privește: nu recunosc că este om de știință, indiferent de domeniu, acela care respinge o idee, o propunere, o realizare numai pe motivul că autorul ei nu face parte din casta lui. E clar șper.

— **E clar, tovarășe profesor, dar nu putem brece cu vederea că sînt și titularii de brevete. Aceștia n-au nimic de zis?**

— Răspunsul meu la această problemă a întreprinderilor titulare de brevet este următorul: atîta vreme cît în acordarea titularității de brevet există, contrar Legii 62/1974, mult formalism și lipsă de

răspundere, evident acestor unități nu le revine nimic real ca răspundere prin lege. Ca urmare, cred că doi factori ar putea schimba complet această situație: întreprinderile răspunzătoare sau titulare de brevet să fie obligate prin lege atunci cînd acceptă această titularitate să suporte sancțiunile legale în caz de nerespectare, dar și avantajele materiale în caz de realizare și depășire. Corespunzător, colectivele care aduc noul la forma lui utilă societății să fie recompensate în mod corespunzător, în proporția de venit național pe care îl crează.

— **Imi vine în minte acea idee pe care marele Coandă a numit-o INCREST. Bănuiesc că în această idee a lui și în această strădanie de a și-o vedea realizată își găsea reflectarea experiența amără a multor cercetători de-a lungul veacurilor de la noi din țară și din alte țări.**

— De fapt ideea regretatului Henri Coandă nu s-a născut dintr-o modă sau o dorință extravagantă de a face ceva care n-ar mai fi existat. Dimpotrivă. La ora actuală, există trusturi, concerne și mari întreprinderi în lume care și-au angajat peste 30% din personalul de care dispun ca o grupare distinctă creatoare. Cu atît mai virtuos putem să considerăm extrem de valoroasă această idee cînd este vorba de o națiune cu atîta creativitate și cu putere de creativitate cum este a noastră. Un institut bine organizat, un institut național, al creației științifice și tehnice, în sensul propus conducerii partidului inițial de către regretatul academician Henri Coandă reddevine o necesitate, nu pentru a se suprapune activității institutelor de creație existente, ci pentru a prelua acele idei deosebite care au o incidență interdisciplinară, deci, cu largă aplicație națională. Într-un asemenea institut nu au ce căuta erudiții plafonați, ci numai oamenii cu idei noi, cu capacitatea de a transpune în practică, cu capacitatea de a colabora cu alții. N-au ce căuta nici conducătorii puși numai pentru a conduce, ci oameni dornici de a-și sacrifica viața pentru a transforma ideile valoroase în realitate. O asemenea instituție trebuie să stea alături de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, să sprijine întreaga rețea de cercetare și inginerie, ea trebuie să sprijine întreaga economie și, în consecință, caracterul unei asemenea activități nu poate fi pozitiv decît în măsura în care se perindă anual sau la cîtiva ani prin laboratoarele și atelierelor ei sute și mii de creaturi.

— **Tovarășe profesor, să abordăm și alte domenii. Cum vedeți criza energiei?**

— Mai întîi, eu nu cred într-o criză a energiei. Criza e reală dar de fapt este o criză a tehnologiei. Vă rog s-o scrieți ad-litteram. Majoritatea tehnologiilor energetice utilizate în prezent s-au generat cu decenii sau secole în urmă și au rămas aproape nemodificate, lumea considerînd că nu este cazul să se preocupe de perfecționarea tehnologiilor energetice. Bunăoară, generatoarele din termocentrale sînt foarte apropiate de ceea ce erau acum 50—60 ani. Liniile de transmisie actuale sînt foarte apropiate de cele care erau acum 30—40 de ani. Transformatoarele actuale, becurile, mașinile electrice, cu puține excepții, au principii cunoscută și sînt realizate de zeci și zeci de ani. Evident, în momentul în care energia primară, pe care o constituie petrolul, a devenit o problemă mondială, tehnologiile care utilizau cu risipă energia au intrat în panică. Energie există din belșug, nu a zburat în cosmos de pe pămînt dar au fost utilizate niște surse monocultură cu tehnologii foarte risipitoare și astăzi trebuie să găsim alte tehnologii. Ca urmare, problema care se pune, sigur începe de la conservarea energiei, de la utilizarea ei rațională, dar mai ales de la găsirea unor noi tehnologii.

— **De producere și de utilizare a energiei.**

— Exact. Am să vă dau un exemplu foarte concret: becurile incandescente actuale utilizează energia pe care o primesc cu un randament extrem de scăzut. Incredible. Sub 15%. Știați asta?

— **Nu.**

— Sub 15%. Și atunci ne întrebăm: de ce nu utilizăm becuri în care randamentul să depășească 85%?

— **Există asemenea becuri?**

— Cum să nu, becurile cu dublu filament, becurile cu fluorescență etc. Dar aceasta este o parte mică a energiei naționale. Există încă arzătoare casnice și industriale care funcționează în prezent cu randamente medii în jur de

8—12%. Deci, 85% din energie este pierdută. Aceasta constituie grosul. Am pomenit de o invenție care realizează un randament de 90%. Poate mai sînt multe alte idei similare. Trebuie să avem curajul să schimbăm aceste arzătoare. Apoi de ce să continuăm a utiliza tehnologii cu randamente sub 20% în arderea hidrocarburilor. Un motor cu benzină are acest randament sub 20%.

— **Sinteți fizician. Ce să facem?**

— Există propuneri românești de tehnologii pentru utilizarea combustibilului în reactoarele de avioane care să atingă 70% și nu 18% cît este în prezent. De ce nu încercăm asemenea motoare? Astăzi avem un Program-directiv în acest sens. Dar cheia lui se cheamă innoire tehnologică.

— **Am citit de curînd că Brazilia renunță la motorul cu benzină.**

— De ce să ne uităm la Brazilia cînd municipiul Iași își trecuse în întregime toate taxiurile pe un deșeu industrial. De ce să ne referim, zic, la Brazilia care își va trece un milion de autovehicule pe metanol cînd orașul Iași pînă recent avea toate taxiurile și multe alte autovehicule din oras pe un deșeu industrial care se arunca și polua atmosfera și apele. Numai că dintr-o măsură organizatorică aplicată rigid, acuma nu le mai au și nici alții nu folosesc respectivele deseuri.

— **Aceasta este foarte interesant.**

— Păi ați scris despre problema aceasta. Există la fabricile chimice de acolo un deșeu, un reziduu, care este nemaipomenit de bun și merge splendid în motoarele termice. Aproape ca și benzina. Sigur nu atîngea 150 la oră dar și 100 era cred foarte bine.

— **Și de ce ziceți că nu le mai au?**

— Pentru că în momentul în care s-a redus parcul, pentru a economisi benzină, nu s-a avut în vedere că taxiurile din Iași nu foloseau benzină.

— **În lumea de azi se mai vorbește și de o criză a materiilor prime.**

— Și aici problema se pune la fel. Este criza tehnologiilor și a structurii producției. Avem tehnologii cu consumuri uriașe ce trebuie comutate pe tehnologii cu consumuri mai mici. Iată, de pildă, o serie de tehnologii utilizate actualmente în valorificarea minerurilor, în deosebi a celor scumpe, pierd cantități foarte mari din conținutul util al acestora. Aceasta în timp ce tehnologii de valorificare mai complexă zac în sertarele OSIM-ului. Și cum ne-am putea împăca cu faptul că, de pildă, recuperarea acidului sulfuric pierdut la fabricile de profil nu este încă rezolvată, că manganul și magneziul încă nu au tehnologii corespunzătoare pentru producere pe scară industrială la noi în țară, deși aceste tehnologii există în brevete și au fost demonstrate. Și iată cum problema materiilor prime, de fapt nu este o problemă în sine, ci tot una tehnologică.

— **După 9 ani consacrați cu pasiune activității de conducere în organisme de coordonare a activității științifice și tehnologice v-ați reintors acum la catedră, la activitatea profesională. Care este, din acest loc, aportul dumneavoastră la lupta pentru nou?**

— E datorica altora să aprecieze. Pot doar să vă spun că sînt angajat în câteva programe de cercetări privind elaborarea unei noi mecanici cuantice care să cuprîndă efectele neliniare din natură, în programul biofizic, pentru elucidarea unor efecte electromagnetice ale ființei vii și, respectiv, cuantificarea metabolismului intermediar. Aș putea de asemenea cita, ca o preocupare care imi este extrem de dragă, dezvoltarea unui program național privind fizica energiei pentru că toate fenomenele energetice își au originea în fizică, lucru care a cam fost uitat. Fără îndoială, acestea sînt programe ambițioase, la fel de pasionante ca și munca de conducere, dar ele se întrepătrund, și astăzi, după ani de experiență, pot spune că satisfacția pe care o resimțim în momentul cînd ai un rezultat concret pentru o persoană ca mine se transformă imediat în dorința de a fi împărtășită poporului tău. De aici derivă de fapt și caracteristica aceasta, poate gravă, a vieții mele de a căuta mereu noul, plină de dificultăți, de greutăți și așa spune chiar aversiuni ale prietenilor sau neprietenilor. Port un respect deosebit față de cei care au acumulat și realizat mai mult, cît și față de cei care urmează să acumuleze și să realizeze mai mult decît am făcut noi. Există o continuitate inerentă și necesară, indiferent în ce domeniu lucrăm și nimic nu trebuie să ne abată de la înțelegerea menirii pe care o avem pe toată durata existenței noastre, aceea de a sluji permanent și cu toată dăruirea patriei și poporului. În această înțelegere se exprimă și gîndul meu de profundă adeviziune și angajare în înfăptuirea politicii partidului, a îndemnurilor secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cărora le datorăm această mare împlinire: **noul ca stare de spirit.**

NICOLAE ARSENI ■

Stilp de lumină

Întimplarea sau norocul, nu știu, sau poate că maica **dialectica**, zeita care imi scoate în față oamenii și conflictele despre care am scris și scriu, m-a pus în legătură, în urmă cu mai mulți ani, cinci sau cincisprezece, cu un om excepțional, nu bun, nu deosebit, nu interesant, ci excepțional, din toate punctele de vedere: din punctul de vedere al conduitei zilnice (sobre și firești, conduită de țaran care se limpezise mult, fără a se despărți de țărânie, de tot ce luase de acasă, de la părinți și de la străbuni); din punctul de vedere ceva mai complex și mai cuprinzător al convingerilor politice (ferme și de neclintit, fără a fi însă și rigide, omul rămînd el însuși, la capătul unor dificultăți care îl puteau face prof. cum s-a și întîmplat cu alții), din punctul de vedere mai greu de numit al acumulării de cunoștințe (omul acesta nu e intelectual, în sensul vechi și cam depășit al acestui cuvînt, nu e doctor docent și nici nu dorește să fie, dar e mai cult și mai instruit decît foarte mulți doctori docenti, a citit mult, a adunat enorm de multe cunoștințe politice și literar-culturale, și ceea ce e și mai interesant și semnificativ, a învățat să gîndească, și-a creat un sistem propriu de cernere și de discernere a lucrurilor, existînd autonom, în raport cu lumea, fiind, cum spune el citeodată, „țară de sine stătătoare, independentă și liberă”); din punctul celălalt de vedere, al intemeierii și scoaterii la lumină a unei familii (semn de temeinicie și de seriozitate, mai ales că băieții lui, trei la număr, îi seamănă în toate privințele, avînd față de el „avantajul unor zile mai liniștite, ei nefiind obligați să se formeze și să se edifice din mers, de-a lungul unor perioade complicate și aspre, chiar dure, deoarece nu a fost atît de ușor să vezi și să admitti că e nevoie s-o iei mereu de la capăt și că libertatea, adevărata libertate, nu stă decît lingă cel ce luptă mereu pentru ea, prin tot ce săvîrșeste!”).

Omul acesta este, de peste treizeci de ani, activist de partid și poate că munca aceasta l-a ajutat să fie cum este el acum, să devină ceea ce a devenit, un om exemplar, pe cît de viu și de personal în toate ale lui, în mers și în vorbă, în privire și în zîmbet, pe atît de convingător în exemplaritatea sa firească și profundă, dinăuntru căreia a izvorit și izvorăște o luminozitate unică, o armonie pe care nu o poate da decît desăvîrșirea, adevărata și pe deplin evidențiată regăsire a unui om.

N-aș zice însă că e numai asta la mijloc, activitatea politică desfășurată de-a lungul atîtor ani, fără întrerupere.

Secretul sau explicația acestei deveniri rezidă în păstrarea legăturii cu cei de acasă, cu felul lor de a fi, cu gîndul lor cel mai bun și cu modul lor de a aborda „problemele mari ale lumii”, mai cu grijă, fără învătări de prisos. Rezidă, în ultimă instanță, în situarea lui pe linia unei străvechi tradiții de cuminenție și de înțelepciune, din care n-a lipsit niciodată neîmpăcarea cu nedreptatea și cu opresiunea, indiferent de unde veneau ele, dinăuntru sau dinafară. Rezidă în realizarea, în practică, a unei comuniuni aproape desăvîrșite între ceea ce au avut și au mai bun, cele două clase de bază ale țării, țărînimea și muncitorimea”, lucru pe care el l-a făcut din instinct și cam pe bișbițele la început, săvîrșindu-l apoi cu o delibere care i-au dat nespuse de multă țărîne, l-au verticalizat și l-au luminat definitiv.

Nici n-ai crede, cînd te uiti la el, că e în stare de un efort atît de mare și că duce cu sine, în chipul cel mai firesc, înzestrări atît de a-lesse, calități așa de mari: o cinste permanentă și firească, intrată definitiv în felul său de a fi: o dorință necurmată și neostenită de a fi de folos altora, de a lupta pentru binele tuturor, cu gîndul, cu vorba și cu fapta: o prospectivă de om tînar, care știe foarte multe lucruri despre viață, care a învățat foarte mult, rămînd deschis tuturor prîmîenirilor, cu ajutorul cărora s-a edificat dealful pe sine, trecînd printr-un lanț întreg de regăsiri, suitoare și maiestuoase toate, din ce în ce mai suitoare și mai maiestuoase.

Omul acesta simplu și scăpărător, inteligent și modest, devotat trup și suflet **ideii** căreia i-a închinat întreaga viață, nici nu e om, e un adevărat stilp de lumină, scurta mea evocare rămînd cu mult în urma lui, așa cum rămîne în urma alcătuirilor vii orice încercare de adunare a lor într-o singură și ultimă definire, cum rămîne în urma „modelului” orice portret al frumuseții.

ION LÂNCRĂNJAN ■

Doresc să remarc indeosebi rezultatele bune obținute de județele Vrancea, Argeș, Prahova, care se situează pe locuri fruntașe în întrecerea pentru recolte bogate din acest an și să le felicit călduros pentru realizările lor.

(Din Mesajul tovarășului Nicolae Ceaușescu adresat țărănimii cooperatiste, lucrătorilor din întreprinderile agricole de stat, mecanizatorilor și specialiștilor, tuturor oamenilor muncii din agricultură, cu prilejul „Zilei Recoltei”)

Recolta are încă nevoie de oameni, de zile și nopți de efort

În urmă cu o săptămână, mai precis pe 20 octombrie, statistica suprafețelor încă nerecoltate în județele Constanța și Galați se prezenta astfel: în județul Constanța, mai erau de strins porumbul de pe o suprafață de 53 870 hectare, iar în județul Galați mai trebuia recoltat porumbul de pe o suprafață de 13 856 hectare.

Județul CONSTANȚA — Sfârșit de săptămână. Pe directorul general adjunct, cu producția vegetală, Gheorghe Ivana, îl găsim la sediul Direcției generale pentru agricultură și industrie alimentară a județului Constanța. Desigur, prima întrebare pe care am adresat-o a fost: — De ce județul Constanța, mare cultivator și implicit producător de porumb, la ora actuală, conform statisticilor, la recoltatul și transportul porumbului este județul cel mai rămas în urmă?

— Desigur, există o mulțime de scuze obiective și poate tot atâtea motive subiective. Pe ansamblul unităților agricole, între recoltări și livrări există la ora ac-

600 hectare — acest fapt ducând la o îngrijire uniformă a suprafețelor și la alt grad de fertilizare. Aici, aș sublinia, că la un hectar s-au folosit 52 kilograme de fosfor și 37 kilograme de azot. Desigur, au fost și greutăți. De la complexul combinatului de la Turmu-Măgurele nu ne-au venit 18 000 de tone de îngrășăminte complexe, fapt ce ne-a creat multe greutăți. Alt aspect este că prin folosirea întregului teren agricol, prin micșorarea suprafeței a drumurilor, cu o treime, s-au câștigat în felul acesta peste 1 000 de hectare. În momentul de față se mai însămintează manual doar spațiile din jurul stîlpilor. Primele unități care au terminat atât recoltatul cât și însămintatul sînt: consiliul unic agroindustrial 23 August, Cobadinul, Sibioara și Hirsova. Unde mai este încă de lucru? La Topraisar, Panteimon, Cogealac și Mihael Kogălniceanu.

Plecăm însoțiți de inginerul Gheorghe Ivana, pe terenurile comunei Mihael Kogălniceanu. Aici, în ajutorul cooperativilor, care puteau fi numărați pe degetele

comuna Independența, fiind însoțit de Neagu Fringulea, președintele C.A.P.-ului din localitate, și de primarul comunei Independența — Nicolae Tiriboi. Avea loc o mică sedință legată de buna funcționare a combinelelor.

— Vă rog, atenție la prima secție din stînga a combinei. Este infundată. Lasă la cîțiva metri cite un știulete. Nu se poate. Cealaltă merge foarte bine. Vă rog ca elevii veniți astăzi la cîmp să controleze întreaga suprafață de pămînt, ca să nu mai rămînă nici un știulete. Cît mai este de recoltat în această parte? 50 de hectare! Cîți oameni aveți? 520! Nu există nici o scuză. Astăzi, de Ziua recoltei, pînă diseară totul să fie recoltat și transportat la baza de recepție. Dacă sînt greutăți, mă găsiți încă un ceas acolo.

Comenzile sînt scurte și par decupate din niște telexuri. Pe partea cealaltă a drumului, griul verde și mare cît un lat de palmă completează decorul. Directorul general Ticu Stoleru ne spune că pînă la baza de recepție, care este la cîțiva kilometri, ne stă la dispoziție răspunzîndu-ne la toate întrebările. Firește că prima întrebare a fost ca și la Constanța:

— Tovarășe director general, acum o săptămînă statisticile arătau că în județul Galați mai este de recoltat porumbul de pe o suprafață de 13 856 de hectare. Care este situația astăzi?

— Astăzi, conform însușitorului îndemnat adresat de către tovarășul Nicolae Ceaușescu prin mesajul transmis țărănimii cooperatiste, tuturor oamenilor muncii din agricultură, cu prilejul Zilei recoltei în întregul județ peste 30 000 de oameni au răspuns chemării de a face din Ziua recoltei, o zi a muncii cu rezultate maxime. Diseară putem raporta că de pe întreaga suprafață se va recolta porumbul și că va fi transportat prin cele 800 de utilaje la bazele de recepție. În ciuda faptului că ritmul a fost mare, pe mine personal nu m-a satisfăcut. Se puteau face mult mai multe pentru urgentarea recoltării și a depozitării. Astfel, în ultimul timp am eliminat depănșarea în urma combinei care în momentul de față nu-și mai are rostul fiindcă porumbul este foarte uscat și prin operația de ba-

La Trei Iezere trag din greu năvoadele

„Colibri” se avîntă, în sfîrșit, pe brațul Dunărea Veche, trecem prin Marele M, pe canalul Eracle, și ne îndreptăm cu toată forța cailor-putere spre locul cu pricina. Încă o jumătate de oră de mers pe canale din ce în ce mai înguste, croite printre plaiuri și stufrășuri, și, iată, deodată ieșim la loc deschis. Am ajuns! strigă bucuros pilotul nostru, Vasile Tudor. Și își scoate ambarcațiunea din viteză.

Împreună cu întregul echipaj, pornim convoi spre cherhanale.

Vasile Iliev, pescar de frunte, unul dintre cei mai destoinici comuniști, povestește:

— Mă aflam, mai pe primăvară, la treabă. Ca și acum. Pescuim la talie pe gîrla Hlibohia, în incinta Stepanului. Băgasem cam de mulțor capcanele și trebuia să văd dacă agățasem ceva. Că planul, știți că e plan. Și balta are destul pește. N-apuc bine să cîrmesc lotca, că-l și văd pe unul de-i zice Ivan Serghei, un tînăr căruia nu-i prea plăcea să muncească cîștit în echipa noastră. Cotrobăia de zor talie-nele mele; voia icre de știucă. I-am spus-o cu frumosul să-și caute de drum, că ce face el înseamnă furt din munca altuia. Dar mi-am găsit-o cu hoțomanul. S-a dus unde s-a dus și s-a întors iute cu vîru-său. Le-am zis cîteva vorbe de dojană. Asta de-i zisei eu Serghei, nici una, nici alta ridică vîsla și mă izbește cu ea. Am căzut lovit ca de trăsnet. Am simțit că-mi rupsesse mina; apoi nici nu mai știu bine ce-a urmat. Aproape cincizeci de zile am stat cu mina în ghips. Cu greu au reușit doctorii să-mi sudeze osul. Neisprăvitul ăla și-a luat și îl răsplata: un an închisoare corecțională. Păcat că mai avem și astfel de inși prost educați de-acasă! Asta a fost un necaz al meu. În muncă am avut însă și am și multe bucurii: am prins somni și de patruzeci-cincizeci de kilograme. Și muncesc, și cîștig și eu destul de bine. Trei mii de lei tot am luat pe luna trecută...

— Și ce, vere, parcă e mult? îl întărită Ivan Suvorov, un bărbat blond, neobișnuit de blond, cu părul ca soarele. De-abia de acu' încolo începe cîștigul al mare. În acord global, dacă muncim bine, se înțelege — putem lua chiar și mai mult decît a luat Victor Patzaichin luna trecută.

— Da, da. Se poate, încuviință Simion Radaschin, șeful de echipă. Asta depinde însă numai de noi, dacă ne realizăm planul. Și dacă-l depășim. Din aproape șapte sute de tone, cit avem planificat anul ăsta, am realizat 370. Așa că, acu-i acu: să vă vedem! Putem recupera noi totul pînă la Congres?

Și secretarul de partid Serghei Trofomov, cel investit abia cu o seară înainte, și Iliev Vasile, și Victor Patzaichin, și Serghei Ivan, și Suvorov, blondul acela exagerat, se gîndesc cu seriozitate și răspundere la sarcina de plan reamintită de tovarășul Radaschin. Doar pe Ilie Coroliov, un zdrăhon de lipovean, îl frămîntă și o altă problemă. El, ca și alți comuniști din echipa sa, dă plept, chiar în toamnă asta, cu sesiunea de examene. Pentru completarea studiilor dă ultimul asalt cu clasa a VIII-a. Ne-a mărturisit că dorește fierbinte să împlinească Congresul partidului dînd țării peste cît mai mult, dar și cu studiile gata încheiate. Nu înțelege însă de ce pe termen cele cîteva ore de meditații săptămînale să se ducă tocmai la Crișana, cale de cîțiva kilometri. Aproape o zi pierde de la muncă. „N-ar fi mai bine — zice el tare — ca profesorul să se deplaseze pînă la noi, la locul dintre izezere, și acolo să ne instruiască?” Tot el își răspunde, puțin nedumerit: „Dar cum ajunge pînă la noi profesorul?! ...În problema asta cred eu că trebuie să ne ajute secretarul nostru de partid...”

Auzind că vorbim de școală, Pavel Buhăev, un alt pescar de ispravă, își amin-tește de necazul cîtorva copii din sîtul de la Mîla 23. Ei au terminat clasa a patra. Pentru a urma mai departe, trebuie să meargă tocmai la școala generală de opt ani din comuna Crișana. Școală mare. Cu internat. Există și autobuz. Pînă acolo calea-i însă cam lungă și le vine peste mină. Mai ales acum, cînd cineva, nu tocmai cugetat, le-a tăiat cu un dig canalul de acces pe apă. Ce-i de făcut? Copiii trebuie să ajungă la timp și neobișniți la școală. E o problemă serioasă, de meditație dar și de intervenție hotărîtă, nu numai pentru secretarul de partid. Ci și pentru organul local al puterii de stat.

De ce un fiu al deltei nu vrea să devină pescar? Am încercat să aflăm motivele. Din scurta discuție avută în drum spre cherhana cu tînărul Filaret Butelchin, întîmplător venit la Trei Iezere să-și ajute tatăl la trasul năvoadelor, n-am reușit să desprindem mare lucru. El ne-a spus că are alte gînduri și a făcut. Păcat. Sigur, poate că el, ca și Tiganov-junior, are altă chemare. Tinerii țării au azi atîtea posibilități! Numai că acum înțeleg eu bine îngrijorarea aceea, deloc aparentă, a secretarului de partid pe centrală: „Va veni o vreme — spunea el — și vremea asta e pe-aproape, cînd sculele astea perfecționate de pescari, chiar și tradiționalele noastre scule nu va mai avea cine să le minuiască. Pescarii care mai sînt devin din ce în ce mai în vîrstă; îmbătrînesc, ies la pensie și tot mai greu se găsește cine să le ia locul. Și trebuie înțelese bine și amărăciunea lui Larion Tiganov și destăinuirile bătrînului Nichita Butelchin: „...pe năpîrstocii ăștia de azi nu-i prea atrage meseria noastră, a părinților. De vină sîntem și noi.”

tuală încă un decalaj foarte mare, pe totalul unităților agricole. Sînt încă multe cooperative care nu și-au onorat nici măcar 25 la sută din obligațiile contractuale. Toate aceste fapte, ne spune inginerul Gheorghe Ivana, se datorează în primul rînd factorilor climatici, care anul acesta, la noi în județ, nu prea au fost favorabili agriculturii. Dacă mai punem la socoteală faptul că județul nostru are una din cele mai mari suprafețe cultivate cu porumb pare normal ca recoltatul să se desfășoare într-un timp mai îndelungat. Pînă astăzi s-au recoltat din totalul de 186 056 hectare circa 150 316. A mai rămas, deci, de strins porumbul de pe o suprafață de 35 740 de hectare. Rezultă că în ultimele zile s-a intensificat ritmul existînd zile cînd s-au recoltat între 3 600 pînă la 4 000 de hectare. Au fost perioade cînd s-au depășit chiar și aceste cifre. Sînt toate condițiile ca, în cîteva zile, prin intensificarea ritmului să se termine de recoltat întreaga suprafață și de transportat întreaga cantitate către bazele de recepție. Și fiindcă sîntem la capitolul transport, pînă acum s-au transportat 425 791 tone din totalul de 596 991 recoltate. Deci, pe lingă cantitățile care trebuie culese, mai avem de transportat o cantitate de 171 000 tone. Către fondul de stat s-au livrat pînă în prezent o cantitate importantă. Acum toate forțele eliberate de la struguri și legume sînt concentrate la eliberarea terenurilor, prin strîngerea zăbnică a întregii cantități de porumb. Pentru a nu se pierde nici un bob din recoltă, boabele care cad din știuleți sînt recuperate în buncărele combinelelor. Reglarea mașinilor se face și de două ori pe zi, tocmai în ideea de a se pierde cît mai puțin.

— Care este situația însămintărilor de toamnă?

— La acest capitol stăm foarte bine. Pe data de 18 octombrie s-au terminat însămintările de pe întreaga suprafață planificată procentul fiind de 101 la sută. Tradusă în cifre situația se prezintă în felul următor: dintr-un plan de însămintări de 176 765 hectare s-au însămintat 177 738. Față de alți ani, printr-un efort deosebit, s-au reușit, după părerea mea, două lucruri ce merită consemnate. Primul este că s-au mărit suprafețele soarel, totodată micșorîndu-se numărul lor. Astfel, acum nu sînt parcele mai mici de

unei singure mîini, au venit 30 de muncitori de la Tarom și 180 de încadrați de la C.F.R. Aflăm că acești oameni, de cîteva săptămîni, au muncit de dimineață pînă seara tîrziu la strînsul porumbului și că în această zonă a cîmpului mai sînt de recoltat 30 de hectare care a doua zi se vor termina. Dar mai sînt încă multe greutăți. Astfel porumbul după ce este recoltat mecanizat, din combină trece direct în remorcă. Apoi este basculat, se fac grămezi, se ia fiecare știulete la mină și i se rup pînășii rămași. Apoi se fac alte grămezi, se încarcă în coșuri, se asteartă să vină basculanța care se încarcă din nou. Primul necaz este faptul că la toți oamenii prezenți la muncă exista doar un număr de aproximativ 40 de asemenea coșuri. Altul și cel mai important este acela că se pierde foarte mult timp și forța de muncă prin tot felul de basculări repetate. Aceste operații se pot face direct la bazele de recepție odată cu introducerea știuleților în dispozitivele de baterie. Îl întrebăm pe inginerul Gheorghe Ivana de ce nu se procedează astfel. Ne explică că altfel nu s-a legiferat printr-o dispoziție a ministerului și că așa se obișnuiește aici. Ne arătăm totuși nedumerirea, fiindcă asemenea practici le-am mai întîlnit în baza de recepție din comuna Independența — județul Galați. Este un mod clar de economisire a timpului și a forței de muncă — fapt ce trebuie generalizat în aceste zile acolo unde recoltatul porumbului a rămas în urmă. Și încă un lucru: soferii pot da și ei o mîna de ajutor oamenilor veniți la muncă, nu să-i privească din cabinele încălzite ale mașinilor.

La ferma de legume îl găsim pe Gheorghe Corbeanu, în vîrstă de 79 de ani, care ne spune că varza se strică pe cîmp, fiindcă a fost tăiată iar cei de la I.L.F.-Constanța nu trimit în mod regulat mașini ca să o ridice.

Județul GALAȚI

Dumnică dimineața, la Direcția agricolă a județului Galați ni se spune că pe directorul general Ticu Stoleru îl putem găsi pe teren, la consiliul unic agroindustrial Vameș. Plecăm într-acolo. După multe eforturi și căutări reușim să-l găsim pe cîmp, în zona numită „Loturi”, din

tere cad toate boabele. Deci, astăzi putem raporta terminarea culesului de pe o suprafață de 97 602 de hectare. La 15 octombrie s-au terminat și însămintările de pe o suprafață de 100 928 de hectare, mai mult cu o mie de hectare față de suprafața planificată. Să vedem situația la baza de recepție din Independența, care este cea mai mare din județ și care este pregătită să preia, datorită marii producții de anul acesta de porumb, oricare cantitate prin amenajarea a trei baze volante cît și prin confecționarea unor pășule care se pot ridica în cel mai scurt timp. Unul din C.A.P.-urile fruntașe din județ este cel de la Schela, care avînd de predat o cantitate de 808 tone, a predat către fondul de stat, de o săptămînă, o cantitate de 1 438 tone. Alte C.A.P.-uri sînt cele din Pechea care în loc de 1 711 tone a predat 1970, iar cel din Cuza Vodă a predat 2 293 tone.

C.A.P.-ul din Șendreni a avut de predat la baza de recepție 1 367 de tone și a predat doar 677, iar cei din Piscu dînr-un total de 4 895 de tone au predat doar jumătate. Revenind la Independența s-au predat 3 677 de tone porumb de cea mai bună calitate, urmind ca astăzi încă 1 000 de tone să fie aduse la baza de recepție. Pînă în prezent la această bază de recepție s-au recepționat 21 845 de tone.

Drumul ce leagă comuna Independența de Schela trece peste cîmp, peț de cîțiva kilometri. Fiindcă am auzit că este o comună fruntașă, am dorit să vedem ce fac cooperativii de aici, astăzi 28 octombrie, Ziua recoltei. Pe președintele C.A.P.-ului, Petrea Botzatu, îl găsim pe cîmp la recoltatul morcovilor.

— Morcovii reprezintă un bun aliment pentru hrana animalelor. În ciuda faptului că astăzi a fost frig, 350 de cooperatori, încă de la ora 6, se aflau pe cîmp la strînsul cocenilor și la recoltarea sfeclei de pe ultimele suprafețe. 100 de tone de sfecă au fost transportate pînă la ora prînzului. Revenind la porumb, și văd că știți rezultatele obținute de noi, vă pot spune doar atât: „a fost cea mai mare recoltă de porumb din istoria C.A.P.-ului nostru”.

SORIN POSTOLACHE

MIHAI STANESCU

Noul, în permanentă ofensivă

Unitate teritorial-administrativă distinctă, sectorul 1 este binecunoscut ca parte integrantă, inseparabilă și armonios dezvoltată a Capitalei Republicii Socialiste România. El se impune în economia și conștiința întregii țări printr-o multitudine de reperi ce îl definesc și îi dau personalitate. Aici înflăcăz, bunăoară, peste 1300 puternice unități economice, social-culturale și de învățământ, printre care renumite întreprinderi industriale Grivița roșie, Automatica, Laromet, Tehnometal, Precizia, Dacia; Combinatul poligrafic „Casa Școlii”, Televiziunea română; mari și prestigioase institute de învățământ superior, 143 de școli, grădinițe și circa 40 de institute de proiectare și cercetare științifică; uniuni de creație, mari unități de artă profesionistă, precum vestitul Teatru Național „I. L. Caragiale”. Tot aici își află sediul o serie de ministere, organisme centrale și instituții de interes republican și chiar internațional.

M-am convins de incontestabilele calități încă o dată și definitiv, recent, când am avut prilejul să particip la lucrările forumului omuniștilor din sector — Conferința de dare de seamă și alegeri a comitetului de partid. În prezența tovarășu-

lui Gheorghe Pană, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului municipal de partid București, primarul Capitalei, cei care au luat cuvântul au definit clar realizările remarcabile cu care comuniștii și ceilalți oameni ai muncii din acest sector al Capitalei întâmpină cel de-al XII-lea Congres al partidului. Pe trei ani și nouă luni din actualul cincinal, planul producției globale industriale a fost depășit cu 2,6 miliarde lei, cel al producției marfă cu 1,4 miliarde lei, iar planul la export a fost îndeplinit în proporție de 124 la sută. Numai pe cele nouă luni expirate din acest an a fost realizată suplimentar o producție netă de 112 milioane lei, o producție marfă de 217 milioane lei, iar sarcinile la export au fost depășite cu 210 milioane lei valută.

Conferința comuniștilor din sectorul 1, trecind în revistă realizările, a evaluat, în mod critic și autocritic, întreaga activitate desfășurată până acum de organele și organizațiile de partid subordonate. Ca un fir roșu a străbătut documentele prezentate, îndeosebi dăruia de seamă, prezentată de tovarășul Gheorghe Dumitru, prim-secretar al Comitetului de partid al secto-

ruului 1, ca și luările de cuvânt, exprimarea avântului și aspirației tuturor spre noua calitate. Și fie că la tribuna acestui forum au urcat tovarășii: Ilie Bologa, secretarul comitetului de partid de la Întreprinderea de utilaj chimic Grivița roșie, Ion Geambașu, directorul general al Centralei industriale de echipamente de telecomunicații și automatizare, Diaconu Maria, secretara comitetului de partid de la Întreprinderea textilă Dacia, Dumitru Roșca, secretarul comitetului de partid de la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”, fie că au vorbit comuniștii Ion Lup, Costică Roșu, Florea Stoica, Doina Ardorie, scriitorul Ion Hobana sau actorul George Motoi, proaspătul secretar al comitetului de partid al Teatrului Național „I. L. Caragiale”, sau Petre Dobra, de la Întreprinderea „Tehnometal”, Gheorghe Constantin de la Întreprinderea metalurgică „Laromet”, sau Virgil Dobra, primarul comunei Otopeni, cu toții și-au exprimat încrederea nefermă în politica înțeleaptă a partidului, în clarviziunea și realismul cu care acesta elaborează toate planurile de venirea noastră.

Înflăcărați de puternic patriotism, de același patriotism fierbinte ce animă în aceste zile o întreagă țară, în numele celor pe care i-au reprezentat la conferință, ei au dat glas adevizului unanim față de hotărârea Plenarei C.C. al P.C.R. din iunie a. c. ca tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al poporului, omul de înaltă omenie, prestigioasă personalitate a vieții internaționale, să fie reales de Congresul al XII-lea în înalta funcție de secretar general al Partidului Comunist Român, Totodată, ei au afirmat aprecierea și adevizul unanim față de documentele programatice pregătite pentru cel de-al XII-lea Congres al partidului și s-au angajat să muncească neobosit, cu întreaga pasiune, cu totală dăruire și devotament, pentru traducerea lor neabătută în viață.

Sentimentele acestea patriotice, de puternic angajament revoluționar, își găsesc un fundament temeinic nu numai în realizările de până acum, ci și în aspirațiile viitoare, prefigurate de documentele programatice pentru cel de-al XII-lea Congres, amplu prefigurate în Programul partidului de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. În conformitate cu planul dezvoltării economico-sociale în profil teritorial, în sectorul 1 al Capitalei se prevede, printre altele, ca producția globală industrială să depășească încă din primul an al cincinalului plafonul de 15 miliarde lei. Ea va crește apoi într-un ritm mediu anual de 6,1 la sută, urmând ca în 1985 să fie cu 33,5 la sută mai mare decât prevederile pe anul 1980. Producția netă va înregistra o creștere de 7,6 la sută. Corespunzător producției globale va crește și producția marfă. Ritmul mediu anual va fi de 5,9 la sută, ceea ce va face ca volumul mărfurilor realizate în 1985 să fie cu 33,2 la sută mai mare decât cel prevăzut în anul 1980. Creșterea mai mari vor cunoaște îndeosebi industriile de vîrf, care asigură valorificarea superioară a resurselor de materii prime și energetice. În sector se vor construi încă 36 000 de apartamente; sînt prevăzute a se da în folosință, până la sfîrșitul cincinalului, încă 1 350 de locuri în grădinițe, 138 săli de clasă, 800 noi paturi în spitale, se vor realiza două noi policlinici și un dispensar, un cinematograful cu 650 de locuri și o casă de cultură cu 800 de locuri; vor continua lucrările la metrou și se va da în folosință, cu cel puțin un an mai devreme, pasajul denivelat de la Podul Grant. Valoarea totală a investițiilor acordate sectorului va fi de aproape 40 de miliarde de lei.

MIHAI STĂNESCU ■

Ce nevoi au cetățenii și ce servicii le oferă cooperajia

CĂRUȚAȘII

Lista cu nevoi

Nevoile oamenilor, așa, în general, sînt multe. Nevoile orașenilor sînt ceva mai multe. Țăranii au însă, și încă, și parcă și mai multe nevoi. Nevoile țăranilor din jurul Bucureștilor sînt încă și mai și, imediată proximitate a Capitalei ajutîndu-i și incurcîndu-i în aceeași măsură. La Mihăilești, Cornetu, Brageadiru, Ciorigirla, Dragomirești, Domnești arta de a trăi a locuitorilor este confundată pînă peste cap în cîmpul magnetic al vieții metropolei. Vrei să-ți ridici casa nouă? Vrei s-o mărești și s-o repari pe cea veche? Asta înseamnă că ai nevoie (de exemplu) de: cărămidă, ciment, carton, var, humă, praf de cretă, bitum, scîndură, mozaic, bile manole, placaj, faianță, sobe de teracotă, ipsos, teavă, instalații sanitare, sîrmă, stîlpi, țigla, tablă...

Cam asta ar fi lista (departe de a fi completă) a unor anume nevoi. Vorba e:

Cum și le rezolvă țăranii, acum?

Deci, cum și cu ce își procură țăranii din jurul Capitalei necesarele și sus-zisele materiale de construcții și combustibile? Răspunsul (incomplet) la întrebarea cu ce este firesc: cu bani. Bine, dar cu cîți bani? — abia (și de fapt) aceasta este întrebarea. Veți spune poate că fiecare material își are prețul său. Teoretic — da. Practic — da și nu. Această material (aceeași cantitate și aceeași calitate) poate fi cumpărat cu bani mai mulți ori cu bani mai puțini. Citez dintr-o sesizare primită la redacție: „Aveam nevoie de o ștangă (teavă) lungă de 2 m și de 3 saci cu ciment. M-am dus la depozit. S-a nimerit să nu aibă nici una, nici alta. Cînd să plec m-a prins de mincă un căruțaș: «cînd le doriți? unde stați? vă costă atît și atît; vreți? bine, nu vreți? tot bine». Am dat (mai mult, bineînțeles) și am luat. La căruțași găsești ce vrei, oricînd, la depozit doar cînd și cînd. Ei stau toată ziua acolo. Urmăresc și află cînd sosesc mai ales materialele deficitare. Le cumpără. Uneori chiar ei, căruțașii — mai ales cînd sînt înțelegiți cu șefii de depozite. Comunele și satele aflate pe brîul Bucureștilor au ajuns la chermul căruțașilor...”

Este adevărat? I-am întrebat pe Octavian Novac, președintele cooperativei de consum din Domnești. Dumnealui este un bărbat cu studii economice superioare, încă tânăr, volubil, receptiv la nou, doritor de bine în general și în special pentru țăranii cooperatori, relativ robust și posesorul unui splendid Fiat albastru (fapt care mi-a amintit că respectiva culoare aparține metafizicii, meditației, filosofiei). Mi-a răspuns: „La 1 iunie am înflințat aici un depozit de materiale tocmai în scopul de a-i ajuta pe locuitorii din zonă și de a-i scăpa de chinul aducerii materialelor necesare tocmai de la București. Se vind la depozitul inaugurat de noi materiale care, lunar, ajung în jurul valorii de 600 000 lei. Se construiește mult, cu etaj, vindem mari cantități de cherestea, lemn, uși, ferestre, plăci aglomerate din lemn... Vine omul la depozit și cere. Dacă avem, îl vindem. Dacă nu, i se răspunde: Eu aduc, o să-mi vină, dar

n-am de unde să știu și cînd. Căruțașii stau zilnic acolo, sînt aproape convins. Pe de altă parte eu n-am nici cum, nici de ce să le interzic să cumpere ciment de la mine. El profită de asta, sînt aproape convins, deși nu i-am prins. În felul asta pricepi cum, deși n-au nici carte, n-au nici parte, căruțașii fac avere. Nu există nici o posibilitate ca să-i controlezi în ceea ce fac. Căruțașii se face mai puțin în comună, mai mult în județ. Pentru cantități foarte mari eu îi pot ajuta pe oameni cu un camion de 5 t închiriat de I.T.A. București și cu un tractor cu remorcă pe care-l plătesc la U.J.C.C. Ilfov. Dar cînd cumpără omul cîte 5 t de materiale, odată? Altfel ar sta lucrurile dacă aș dispune de 1—2 taxi-furgonete”.

E clar. Dar sînt și cazuri cînd — presupunînd că depozitul te-a fericit cu ce-ți trebuia — n-ai avea nevoie nici de taxi-furgonet. Cum te descurci? Iată un exemplu luat chiar pe o stradă din Domnești. Pentru ceea ce vîd, ar fi bună o căruță. Pentru distanțele scurte și medii căruțele sînt formidabile. (Bine făcută și cu cai buni o căruță este bună și pe distanțe mai lungi.) Constantina și Dumitru Ciobanu au cumpărat de la depozit 35 de metri de plasă de sîrmă, pentru gard, spun. El e ciferist, ea „mai lucrează pe la ceapeu”. N-au căruță. Au în schimb un cărucior pentru transportat butelia aragazului. De sub balotul plasei firava jucărie pe roți de landou nici nu se mai vede. Oricum, cei doi soți trag cu nădejde, stau aici, aproape, și de presupus că vor ajunge pe propria bătaură în condiții bune. Gheorghe Voicu din Clinceni a cumpărat 40 de kg de pastă de var și, uite, le duce acasă într-un sac de plastic așezat tot pe un cărucior pentru aragaz. Are de parcurs patru kilometri, în autobuz nu-l primește nimeni cu așa ceva.

Cine sînt căruțașii?

În primul rînd sînt mari admiratori, îngrijitori și iubitori de cai. Datorită lor — iertată-mi fie afirmația — satele din jurul Bucureștilor redevin adevărate planete ale cailor. Datorită lor, acum, la întrebarea „Quo vadis, El Zorab?” se poate răspunde cu certitudine: spre sectorul particular de prestări servicii. (De unde vine calul nu mai întrebăm. Ne-a spus-o Argezi în „Pribegie”: „Aș vrea să mîngîi calul, că vine din poveste.”) Unii întreprinzători au sesizat dificultățile pe care le traversează motoarele cu benzină drept pentru care au înlocuit cali-putere cu caii-cai. Deși o pereche de cai de tracțiune, frumoși, mari, grași și hucioși costă aproape 60 000 de lei! Scump, dar să știți că face. Investiția se amortizează rapid. Că doar n-o s-o cred pe Stîngă Niculina; adică, dumnealui ar face căruțașii doar așa, de dragi ce-i sînt oamenii. Era în mijlocul drumului, cu căruța plină cu mobila unui client. Lucrează pe același atelaj cu Dumitru Neacșu, soțul nelegitim. Cînd bărbatul îl pleacă la serviciul lui de șofer la o fabrică de piine din Capitală, calul îl mină Niculina cu biciul, cu îndemnare și cu folos. Anul ăsta n-a plătit taxa de viză, așa că autorizația de cărușie i-a fost reținută la primărie, n-o are. «Aha, mă întrebă pe mine de autorizație, duceți-vă la a lui Birlea, ăla n-are

nici autorizație și crește și peste o sută de porci!» Ne-am dus. Așa este. Bătrînul Cristea A. Dumitru, zis Birlea, n-are nici el autorizație de cărușie. (Porcii nu i-am numărat, firește. Nu știu dacă sînt «peste sută». Registrul agricol pretinde că n-ar fi vorba decît de 45. Probabil că-i așa. Cert e că doar 5 (cinci) au fost contractați cu statul, că te și miri cu ce-i hrănește. Și pentru că tot sîntem la acest capitol, așa, în treacă, să consemnăm și că tot aici, la Domnești, de pe urma celor 161 de porcine pe care le crește și ocrotește locuitorul Constantin Dumitru are un Mercedes de toată frumusețea.) Vecinul lui Cristea, Marin N. Gheorghe, n-are nici el autorizație, recunoaște fără sfială. La urma urmei de ce s-ar sfi? Ce, le face cineva ceva căruțașilor care nu au autorizație de cărușie? S-a legat cineva de Vișan Tănase, de Stănescu Vasile, de Stoica Tănase ori de Dogaru Alexandru? Nici acestia nu au autorizație, deși fac cărușie. Nicolae Constantin, secretarul Consiliului popular, e de părere că problema-i de competență miliției. Plutonierul Gheorghe Stoica, șeful postului, și plutonierul major Dumitru Teodorescu cred invers. Mai mult. În clipa în care le aduc la cunoștință că în Domnești căruțașii comit și alte încălcări, tovarășii milițieni mă asigură că n-ar fi așa. Pentru că este exact cum le-am spus: Ilie Nica, Stîngă Niculina, Iancu Petre, Zamfir Gheorghe, Tatu Ion, Petroff Ioana și Velicu Stanca sînt toți căruțași autorizați. Însă în primul rînd aceiași numiți sînt membri ai cooperativei agricole de producție din comună. Or, Statutul C.A.P. (adoptat de Congresul al III-lea al U.N.C.A.P. și aprobat prin Decretul Consiliului de Stat nr. 346/28 septembrie 1977) este fără echivoc: „Cooperativei care dețin sau dobîndesc animale și inventar agricol...sînt obligați să le înstrăineze în termenul hotărît de adunarea generală. După expirarea termenului, astfel de bunuri deținute în plus se valorifică de către cooperativa agricolă în contul proprietarului”.

„Credeți că art. 5 din Statut a fost votat pentru a fi încălcat?” „Noi avem nevoie de căruțași. Oamenii au nevoie să-și transporte combustibilul, una, alta. Și nici nu sînt mulți. Primarul din Ghimpași mi-a spus că pe teritoriul lui sînt 160 de cai. Există cetățeni, membri cooperatori din Otieni și din Ciurari, care au la căruțele lor particulare și cai de rezervă! Astora de ce li se permite să se țină de cărușii?” (Marin Ion, primar). „Voi fi sincer. C.A.P.-ul le-a dat aviz pentru obținerea autorizațiilor de cărușii. Știți de ce? Ca să aibă nu numai cetățenii, dar și cooperativa cu ce să transporte ceea ce trebuie transportat. Este adevărat că și noi avem atelaje, dar nouă ni s-a interzis să dăm concentrate ca hrană pentru cai. Ți-i și milă, pînă în primăvară ajung de-i saltă de coadă pînă și un copil, așa-sa de „grei”! Mai bine i-am omori, cum s-a mai făcut înainte, deși rău s-a făcut. Dar un cal care nu mîncă 7 duble de porumb pe săptămînă nu-ți trage căruța. O dublă de porumb costă 50 de lei. Cine-ți dă voie în C.A.P. să cheltui 1 400 de lei pe lună pe porumbul mîncat de un cal? Nimeni. Numai particularii își permit. Ei cîștigă bine și își permit. Despre căruțașii ăștia eu aș spune că e rău cu rău, dar ar fi și mai rău fără rîu...” (Marin Gh. Tudorache, președintele C.A.P. Domnești). Cum pot căruțașii să cîștige atît de mult?

Reglementările din depozite

Subsemnatului, unul dintre căruțașii aflați permanent la poarta Depozitului nr. 601 de pe Calea 13 Septembrie nr. 242 din București (sînt nouă bruneți cu șisuri în

ochi și cu bice în mîini: Dumitru Mircea, Sandu Gheorghe, Constantin Ion, Nistor Ion, Sandu Ștefan, Tudorache Marin, Velicu Ștefan, Marinescu Niculina, Matei Dumitru) i-a cerut 3 lei/buc. de cărămidă și 70 de lei pentru sacul de ciment, bașca transportul la Domnești. Culmea e că în ziua respectivă depozitul n-avea nici cărămidă, nici ciment, dar camionajul Matei George „putea să-mi procure” (oficial, prețurile sînt: 0,80 lei/buc. cărămidă și 50 de lei sacul de ciment). De unde ar fi avut căruțașul, dacă nu i s-ar fi vîndut? De unde și întrebarea: de ce depozitele vind mărfuri și căruțașilor (ori interpușilor)? De ce li se permite să staționeze în incinta depozitelor? Este adevărat că mi s-au arătat și citeva anunțuri... reglementatoare. Se spun acolo tot felul de chestii interesante: că activitatea de cărușie se poate executa exclusiv de persoanele care posedă autorizații; că fiecare să aibă pusă pe vehicul o tablă indicatoare (20x10 cm) pe care să fie înscrise numele și prenumele proprietarului, adresa, numărul și anul eliberării autorizației de funcționare; că dacă ești nemulțumit de tariful pe care ți l-au impus căruțașii poți să-i reclami la telefoanele: 31 53 04 și 31 15 63... Care sînt aceste tarife? I-am întrebat pe Constantin Voicu, șeful unității 601. «Tarife există doar pentru combustibili, pentru restul materialelor nu există». Avizul în chestie ne îndeamnă cum n-ar fi îndrăznit nici Kafka: „Respectați tarifele inexistente!” Cei doi tovarășii care semnează adresa, un prim-vicepreședinte și un șef de secție financiară, nu știu dacă vor fi controlat și felul cum se aplică. Ar fi constatată că-i la fel de ineficientă ca și cea de la depozitul Domnești. Acolo, „Prin prezența vă punem în vedere să nu mai permiteți să intre în depozit decît căruțașii autorizați care dețin asupra lor autorizații de executare a activității de cărușie”. Cum se respectă? În ziua de 16 octombrie, astfel: căruțașul Tănase Vișan, n-are autorizație, dar stă în curtea depozitului și așteaptă; ce anume? cimentul care trebuia să vină astăzi; după zece saci de ciment a oprit în curtea depozitului și autobasculanta 34-B-7383 aparținînd de I.U.T. Bujoreni — misterul se dezleagă în clipa cînd alftu ca Tobă Vasile, șoferul, nu este altcineva decît fiul căruțașului poreclit în Dirvari (sat în comuna Ciorigirla) Sandu al Popii. Filiera-i simplă. Fiul cumpără folosindu-se de mașina statului, iar tatăl... Tot după ciment („material deficitar, mi-a promis”) sosise și autorismul Fiat 125 3-B-6935 și Barbu Nicolae, str. Ramura Jiului nr. 14, București, posesorul unei prea solide căruțe cu inimă reglabilă și cu geometrie variabilă. Să te mai miri de ce fac avere căruțașii și interpușii lor?

Cum se poate rezolva?

Întrebarea am adresat-o tovarășului Nicolae Ionescu, director în Centrocoop. «În și pentru mediul rural cărușia trebuie organizată de către C.A.P., așa cum stipulează și scrisoarea 33121/5 aprilie 1978 emisă de Ministerul Agriculturii: cooperativele agricole de producție și asociațiile intercooperatiste trebuie să transporte lemnul și cărbunii de foc, să organizeze spartul și aranjatul lemnului. De ce nu s-ar proceda la fel și cu celelalte materiale?»

Oare este atît de costisitor dacă s-ar aproba concentrate și pentru animalele de tracțiune?

MIRCEA BUNEA ■

Să facem totul pentru afirmarea spiritului revoluționar în știință și economie

Pentru întâia oară în țara noastră, oamenii de știință, cercetătorii, inginerii, proiectanții, cadrele didactice, toți cei chemați să contribuie la promovarea progresului în economie, la descifrarea unor noi legități ale lumii materiale și spirituale, dispun de un document programatic de o largă cuprindere, în care sunt jalonate principalele orientări și obiective privind așezarea fermă la baza dezvoltării economico-sociale a celor mai avansate țări ale revoluției tehnico-științifice. Elaborat, ca și celelalte două documente programatice, prin aportul nemijlocit, determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu, Proiectul Programului-directivă de cercetare științifică va fi supus spre dezbateră și aprobare celui de-al XII-lea Congres al comunistilor, eveniment crucial în destinul colectiv al poporului nostru, amplă retrospectivă a trecutului național și moment decisiv în deschiderea unor noi orizonturi de civilizație socialistă și progres multilateral.

Din mulțimea ideilor-forță care structurează proiectele programelor-directive, aș dori să relievez, cu această ocazie, pe cea privind necesitatea promovării unei gândiri științifice îndrăznețe, revoluționare, în abordarea celor mai complexe probleme ale naturii și societății, începând cu cele consacrate optimizării tehnicii și tehnologiilor și terminând cu delicatele investigații pentru deslușirea naturii interioare și exterioare omului. Un program vast și dinamic, dar pentru înfăptuirea căruia este necesar — așa cum se preconizează în documentele programatice — ca între soluțiile tehnice și științifice elaborate și introducerea lor în practica de fiecare zi, să existe un suficient decalaj de timp, ce trebuie realizat prin devansarea de către cercetarea științifică a nevoilor concrete ale fiecărui domeniu economic. În lumina acestor recomandări, formulate de partidul nostru, de secretarul său general, Universitatea din Brașov, care cuprinde, în clipa de față, cinci facultăți și peste 10.000 de studenți, a elaborat un plan ferm privind realizarea în devans a unor soluții legate de necesitățile viitoare ale economiei naționale. Din ansamblul direcțiilor de cercetare aș dori să amintesc următoarele teme de cercetare: perfecționarea unor tehnologii de vîrf în prelucrarea prin electrochimie și electroeroziune a metalelor dure. Sint prevăzute de asemenea realizarea, prin colaborare, a unor noi tehnologii moderne în prelucrarea lemnului, precum și elaborarea unor standuri de încercare în vederea sporirii calității produselor. În domeniul valorificării unor noi surse de energie, a fost instituit un program ce preconizează folosirea prin gazeificare a combustibililor inferiori, utilizarea energiei eoliene și instalarea de microhidrocentrale în bazinele torențiale montane. Sint numai câteva exemple.

Prin cercetarea laborioasă a realității în conformitate cu mărețele și mobilizatoarele hotăriri ce vor fi adoptate la apropiatul Congres al partidului nostru și pe baza unor noi teme de cercetare racordate la nevoile viitorului, va trebui să facem totul, și prin toate mijloacele, pentru a contribui cu întreaga noastră capacitate de muncă și creație la afirmarea puternică a spiritului revoluționar în știință și tehnologie. Dispunem de condiții excelente pentru împlinirea acestor deziderate. Succesele viitoare se vor naște pe trunchiul solid al prezentului, prin destoinicia unui popor harnic și sub îndrumarea unui partid încercat, puternic, unit, în fruntea căruia se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, omul care întrușează crezul, vigoarea și înțelepciunea întregii noastre națiuni, și pe care, prin votul delegaților la Congres, îl dorim în continuare la cirna destinului național, în înalta funcție de secretar general al Partidului Comunist Român, de conducător al partidului și statului nostru.

Prof. dr. ing. FLOREA DUDIȚĂ
rectorul Universității din Brașov

Dr. C. Ionescu-Tirgoviște :

Dacă toată lumea și-ar menține, în funcție de vîrstă și sex, greutatea corporală, durata medie a vieții ar spori cu zece ani

— De la bun început, o precizare: pentru combaterea bolilor cardiovasculare — iar aceasta nu este numai convingerea mea — trebuie să avem în vedere nu numai depistarea afecțiunilor cardiace sau posibilitatea transplantului de cord, ci deopotrivă, și în primul rînd, combaterea factorilor de risc vascular. Iar cum aceștia, cei mai mulți, sint de ordin alimentar, acțiunea trebuie să aibă în vedere în primul rînd problemele de nutriție. Iată două exemple: în 1977, Comitetul de nutriție de pe lângă senatul S.U.A. a inițiat un experiment pe un larg eșantion de indivizi. Pe baza recomandărilor făcute și în opoziție cu aportul caloric pe care îl dețin în mod obișnuit unele alimente în hrana zilnică a cetățenilor americani, a fost fixată următoarea rație calorică: grăsimi animale 30% (și nu 42% cît constituia pînă la data respectivă consumul individual), consum de zahăr în proporție de 10% (în loc de 17%), legume și fructe 17% (în loc de numai 12%), 3 grame de sare (și nu 12) în decurs de 24 de ore. S-a constatat astfel scăderea impresionantă a mortalității prin boli cardiovasculare. Cel de-al doilea exemplu se referă la concluziile unor cercetări întreprinse în legătură cu modul de alimentație al unor triburi din Africa. Australia și America de Sud unde sarea nu este cunoscută sub formă de produs rafinat. De data aceasta a fost făcut evident faptul că respectivele populații nu cunoșteau hipertensiunea arterială.

— Cum apreciați în calitate de specialist în nutriție bucurăria românească?

— Despre virtuțile și scăderile gastronomiei naționale aș dori să mă pronunț cu alt prilej. Eventual în cadrul unei suite de articole menite să ofere publicului larg nu numai considerații de principiu, ci și recomandări concrete de ordin practic.

Deocamdată este totuși bine de știut că și la noi în țară alimentația în exces sau modul necorespunzător în care este alcătuită dieta zilnică reprezintă cauza principală în declanșarea și agravarea bolilor metabolice. Astfel, prin mijlocirea unor ample cercetări întreprinse de Clinica de nutriție și boli metabolice condusă de prof. dr. Iulian Mincu, s-a putut stabili pe bază de date statistice că alimentația este principalul factor etiologic al unor numeroase afecțiuni. În prezent, populația adultă a țării este afectată în proporție de 25% de obezitate, dislipidemiile sint prezente într-un procent de 15%, diabetul în proporție de 3%, iar aproximativ 15% din populația adultă a țării este nevoită să suporte consecințele evidente sau mascate ale hipertensiunii.

— Ce loc ocupă studiul bolilor metabolice în cadrul învățămîntului universitar?

— Un loc mai mult decît modest. De fapt, cu excepția hipertensiunii arteriale, prezentată pe larg studenților, și a celor două ore de curs consacrate diabetului zaharat, toate celelalte afecțiuni metabolice lipsesc cu desăvîrșire din programa analitică a învățămîntului de specialitate.

— O lipsă care, bănuim, este compensată prin studii de alimentație fiziologică?

— Învățămîntul superior medical nu prevede nici o oră pentru problemele de nutriție! De necrezut, dar totuși adevărat.

— O situație paradoxală, dar care cere evident o explicație.

— Cu zece ani în urmă, Ministerul Sănătății a considerat oportună introducerea cursului de nutriție în cadrul învățămîntului universitar.

De ce nu Odobleja?

Recent apărutul Dicționar cronologic al științei și tehnicii universale (coordonator acad. St. Bălan), publicat de Editura științifică și enciclopedică, București, 1979, introduce în circuitul cărților de referință numele lui Odobleja. (Nu discutăm acum acuratețea textului.) La pagina 93, în dreptul anului 1948, scrie: „N. Wiener fundamentează noua știință „Cibernetică”, pe care, în 1938, o intuise Ștefan Odobleja” (subl. noastră). Iar la pagina 192: „Apare la New York (sic!) corect: Paris) lucrarea Cybernetics... a matematicianului american (subl. n.) Norbert Wiener (1894—1964), în care autorul fundamentează noua știință a ciberneticii, care a exercitat o puternică influență asupra dezvoltării ulterioare a științei mondiale. Încă din 1933—1939, savantul român (subl. n.) Ștefan Odobleja (1902—1978), în lucrarea sa, apărută la Paris, Psychologie Consonantiste, intuise bazele generalizate (subl. n.) ale acestei științe”.

Sigur, e ceva. Dar, întreb eu, și întreabă orice om de bunăcredință, de ce în dreptul anului 1938 (ori 1939) nu apare numele lui Odobleja în timp ce alte „intuitii”, mai mult sau mai puțin importante, sint prinse în dicționar? De ce să minimalizăm astfel aportul nostru? De ce facem exces de „modestie” cînd e vorba de a arăta meritele unuia dintre noi? De ce nu Odobleja și alții da? Pentru ce și pentru cine?

Si, mai departe: A apărut, vara aceasta, la Editura Academiei Republicii Socialiste România, un volum de studii intitulat Precursori români ai ciberneticii, care pune în lumină contribuțiile aduse de D. Danielopolu, Șt. Odobleja, P. Postelnicu.

Cartea se adresează și străinătății, căci procesul Odobleja are dimensiuni universale. Chiar în acest scop este imprimată și o traducere a prefeței. Dar în timp ce prefața, semnată de profesorul M. Drăgănescu, este serioasă, documentată, are tinută științifică riguroasă, traducerea acesteia în engleză, publicată la sfîrșitul cărții, este o mostră de rea-credință, un argument ce va deveni clasic pentru valabilitatea, unei, a butadei italiene în materie („traduttore-traditore”). Cum și-a permis obscurul traducător să minimalizeze meritele savantului român traducînd textul „cea mai importantă contribuție, pe planul gîndirii, la o viziune cibernetică generalizată, a adus-o Ștefan Odobleja” (prefața românească, p. 9), prin „it was Ștefan Odobleja who made a step forward in working out a generalized systematic conception” (p. 145)? (Adică — în loc de a ști că Odobleja aduce cea mai importantă contribuție, străinii află că Odobleja a făcut un pas înainte; și, apoi, din textul englez lipsește cuvîntul esențial — cibernetică; și determinantul său — generalizată.)

De ce nu Odobleja, de ce alții da? Pentru cine și pentru ce?

Să mergem, mai departe, să luăm seama la întreaga discuție care se desfășoară în chestiunea Odobleja.

Unii vin cu argumente, cu probe, cu afirmații susținute de granitul faptelor palpabile. A dat tonul acesta — al cinstei, modestiei, bunei-cuviințe, seriozității și probității în argumentare — însuși Odobleja. Cartea lui postumă (și, se știe, această carte putea apărea cu ani înainte, de nu s-ar fi tergiversat tipărirea ei) — Psihologia consonantistă și cibernetică, apărută la Editura Scrișul românesc, Craiova, 1978, este un model de dezbateră științifică, de argumentație solidă, de

mintului postuniversitar. S-a prevăzut, de asemenea, abordarea sistematică a problemelor de nutriție și boli metabolice în etapa secundariatului. Cu acel prilej s-au format și 14 medici nutriționiști care lucrează în prezent în câteva așezăminte spitalicești din țară. Din păcate, cu cinci ani în urmă, din motive cu totul inexplicabile, fosta conducere a Ministerului Sănătății a dispus desființarea acestei specialități, ceea ce a împiedicat ani la rînd formarea de cadre specializate în acest domeniu. Din fericire și, deopotrivă, din nefericire, mutațiile care au intervenit în profilul patologiei generale sau, altminteri spus, creșterea îngrijitoare a maladiilor metabolice, au impus și revizuirea acestei optici greșite. În prezent, Ministerul Sănătății acordă o mult mai mare atenție problemei. Dar din păcate mult, foarte mult nu se va putea face fără sprijinul unei instituții de profil, deci al unui institut de cercetări în acest domeniu.

— Care ar fi profilul și menirea unui institut de nutriție?

— În primul rînd de a coordona toate cercetările de specialitate. Apoi: de a descoperi și exploata noi surse alimentare, de a programa și testa constant populația prin cele mai variate mijloace asupra consecințelor bune sau nefaste ale dietei alimentare. Dar toate acestea nu înainte de a avea și suficiente cadre de specialitate. În clipa de față, numărul medicilor nutriționiști nu depășește în țara noastră cifra de 25! Într-o asemenea situație nu e de mirare că apar de la o zi la alta produse alimentare care pot aduce grave prejudicii stării de sănătate a populației, și tot din aceleași motive publicul larg dovedește cunoștințe foarte vagi despre ceea ce se cheamă alimentație rațională. În sprijinul acestor idei, aș dori să aduc în încheiere un ultim exemplu: dacă știința ar descoperi leacul cancerului, durata mediei de viață ar crește cu un an. Dacă, însă, toată lumea și-ar menține, în funcție de vîrstă și sex, greutatea corporală, longevitatea ar spori cu zece ani.

LIVIU TIMBUS

Cercetări medicale românești de prestigiu

● Cercetări medicale recente, efectuate de dr. Ioan Pușcaș din Șimleu, Silvaniei și colectivul de colaboratori, alcătuit din chimiștii Paula Surany, Marioara Doțuța, dr. Livia Voicu, dr. Gh. Buzăș, dr. Petru Contrașiu, dr. Aurel Chiu, dr. Veres Tudoran Ladislau, dr. Grigore Tăgureanu, dr. Ștefan Blaj și dr. Mirocea Bălăsoiu, au elucidat mecanismul de acțiune a unor agenți terapeutici antiulcerosi, precum și a unor hormoni tisulari asupra secreției gastrice acide la om. Astfel, prin experiențe laborioase efectuate in vitro și in vivo, cercetările au demonstrat clar că pirenzepinul (Gastrozepin produs de firma Boehringer din R.F.G.) și prostaglandinele E2 inhibă activitatea enzimei anhidraza carbonică din celula acidogenă, reducînd sau oprind chiar producția de acid clorhidric a mucoasei gastrice, atît prin acțiune directă, cît și prin interacțiune cu alte elemente sau mesageri intracelulari. Prin aceste descoperiri se aduc contribuții deosebite atît în mecanismul formării acidului clorhidric, cît și al genezei ulcerelor gastro-duodenale la om. Ele contribuie în aceeași măsură la explicarea mecanismului de acțiune a acestor substanțe în secreția gastrică, mecanism intim, necunoscut pînă în prezent, cu toate încercările făcute de diferite centre de cercetare medicală din străinătate. Descoperirile autorilor români, bine cunoscute în presa medicală de specialitate din țară și străinătate, au fost călduros primite pentru publicare de prestigioase reviste „International Journal of Clinical Pharmacology and Biopharmacology” și „Drug Research”.

L.T.

obiectivizare pînă la autosacrilegiu. Odobleja pune faptele în talgerele celor două coloane paralele ale cărții și lasă cîntarul să decidă suveran.

La fel au procedat și procedează oamenii de știință ce au respect față de adevăr și care au scos la lumină contribuția lui Odobleja fără nici un interes, ba, uneori, chiar în dauna unui interes individual momentan (au recunoscut, adică, fie și cu jenă trecătoare, că au ignorat multă vreme tratatul din 1938—1939). Aceștia spun: da Odobleja și argumentează. Spun: da Odobleja și aduc fapte. Spun o propoziție și pun pe masă probele ce o confirmă.

În timp ce unii aduc probe, alții sint fericiți a crede că știu adevărul, deoarece „așa arată Wiener în lucrările sale”. Ba tot aceștia sint îngrijorați ca nu cumva cartea lui Odobleja să ne pună într-o lumină defavorabilă. Ei recomandă măsură și dau exemplu cazul lui Paulescu și Palade etc. „pe care străinătatea cu atîta atenție i-a recunoscut”. Cu cîtă atenție l-a recunoscut pe Paulescu străinătatea? Savantul român descoperă insulina și face public acest lucru, iar niște străini o „redescoperă” după un an și primesc Premiul Nobel.

Altora teza că cibernetica a apărut în 1938, și nu în 1948, în România și nu în altă parte „li se pare nedemonstrată”, dar, mai ales, „nedemonstrabilă”. De ce, tovarășe profesor Ion Irimie? De unde știi dv. că „dealtfel, chiar dacă Wiener ar fi cunoscut direct sau indirect lucrarea în discuție, aceasta nu l-ar fi putut inspira decisiv”? Cum explicați faptul că noțiunile de la Odobleja se regăsesc la Wiener? Și apoi: ce înțelegeți prin a „inspira decisiv”?

O opinie cel puțin ciudată dovedește dr. ing. Mariana Beliş — „unul dintre savanții notorii ai ciberneticii mondiale” — cum o gratulează senin prefațatorul unei cărți de-a sa (vezi ing. Stelian Bajureanu, Mecanismele inteligentei Marianei Beliş, în Săptămîna, 9 martie 1979, p. 7). Cînd i se spune că nu l-a citat pe Odobleja, răspunde senin: „niciieri nu am auzit acest nume”; „Nu am avut cum să-l cunosc, întrucît nimeni nu îl cunoștea”.

Deci, un român, un „savant notoriu al ciberneticii”, își face un titlu de cinste din faptul că nu l-a cunoscut pe Odobleja? Ba afirmă senin: „am constatat că (lucrarea sa) nu este cu nimic legată de cibernetică. Nu v-a pus pe gînduri, tovarășă M. Beliş, faptul că omul care a prefațat (profesorul Drăgănescu) ediția în română a cărții lui Wiener, în 1972, vine în 1978 — după ce, între timp, studiase tratatul lui Odobleja, și afirmă clar: „Nimeni nu a avut înainte de Ștefan Odobleja o asemenea concepție cibernetică generalizată. Pentru acest motiv întregul moment de gîndire oferit istoriei științei și culturii românești, și nu numai românești, de către Ștefan Odobleja în anii 1938—1939, va căpăta strălucirea cuvenită marilor idei ale minții umane” („Viitorul social”, 1978, nr. 2, p. 334)?

Cît privește faptul că se regăsesc în lucrarea dv. — cum arată ing. Bajureanu — cite una, alta din tratatul lui Odobleja — aceasta-i de-acum altă poveste.

Vin savanții din alte țări și-l recunosc pe Odobleja, iar noi ne facem că nu auzim...

Exorimăm speranța că se va trece peste idiosincrazii și complexe (despre rea-credință nu vorbim), că tratatul din 1938—1939 al lui Odobleja — ce așteaptă încă să îmbrace hafta limbii române pentru a putea fi la îndemîna cititorului — va fi valorificat, va fi studiat și va intra, așa cum o merita de mult, în patrimoniul științei și culturii universale.

LIVIU P. GIURGEȘTI

Un inventator profesionist

PETRE MILU

● Invențiile lui Petre Milu ar putea fi momentul unei adevărate revoluții în domeniul motoarelor axiale, al instalațiilor pentru captarea energiei valurilor și în alte câteva, de fierbinte actualitate.

Mărturisind de foarte timpuriu, încă din anii adolescenței, o predispoziție naturală și în egală măsură curiozitate și preocupare constantă pentru tehnica motoarelor — eroul rîndurilor care urmează, inventatorul Petre Milu, prezintă, într-o cuceritoare demonstrație, cazul fericit al omului care a realizat o identificare totală între pasiune și meseria aleasă. Cu toate acestea, abia în ultimii ani Petre Milu a devenit beneficiarul unui statut profesional greu de găsit în nomenclatorul profesiunilor atestate prin acte normative și pe care mi-aș permite să-l denumesc, folosind o asociere semantică, **statutul de inventator profesionist.**

Sînt cîțiva ani de cînd Petre Milu lucrează la Institutul național de motoare termice, unde, cucerind interesul și aprecierea specialiștilor, vocația sa remarcabilă de inventator a fost declarată profesiv de bază. La ora actuală, cu alte cuvinte, în cadrul institutului amintit, într-un compartiment special amenajat și bucurîndu-se de sprijinul unui restrîns colectiv de specialiști în materie, Petre Milu are o singură îndatorire: de a inventa și de a-și perfecția invențiile.

Relatarea noastră se va mărgini la două dintre realizările acestui inzebrat creator și în mod special la motorul axial în doi timpi, piesă unică, după știința noastră, prioritară pe plan mondial dacă avem în vedere literatura de specialitate rezervată domeniului respectiv. Motorul, imaginat și înfăptuit de inventatorul Petre Milu, propune un concept tehnic ce tinde să înlocuiască odată și pentru totdeauna principiul de construcție și funcționare al motorului clasic. Acesta, se pare, și-a spus ultimul cuvînt, ajungînd la un prag limită, iar marile firme producătoare nu mai pot aduce practic nimic nou, ci doar mici îmbunătățiri competitive, cum ar fi de pildă noile sisteme de aprindere și carburatie, sau folosirea unor materiale mai rezistente la uzură. „Motorul clasic, obișnuiește să spună Petre Milu, se dovedește îmbătrînit și depășit de vreme și el conține din naștere o raclă de concepție: sistemul bielă-mă-nivelă”. El reclamă gabarit și mase mari, ceea ce sporește considerabil greutatea totală a autovehiculului, efortul de tracțiune necesitînd consumuri ridicate de carburanți.

Motorul în doi timpi a devenit cunoscut și publicului din țara noastră odată cu apariția autoturismelor de tip Wartburg și Trabant. Dar deocamdată, cu toate că se dovedesc printre cele mai bune din lume, sînt departe de a prezenta o soluție optimă prin conceptul lor funcțional. Trabantul a izbutit să devină, mai ales în condițiile penuriei de benzină, un autoturism extrem de căutat. El consumă puțin, cu toate că, în fapt, la capacitatea sa, are nevoie de o cantitate mare de combustibil. Nu e nici un paradox la mijloc. O să ne explicăm, comparînd două autovehicule cu capacități apropiate. Wartburgul, cu o capacitate de 1 000 centimetri cubi, dezvoltă o putere de 45 HP și consumă peste opt litri de benzină la suta de kilometri. Dacia-1300, investită cu o putere de 55 HP, are nevoie doar de 7 litri la suta de kilometri. Se va înțelege deci că Trabantul se recomandă ca o mașină rentabilă, deoarece are o greutate mică și consumă puțin, numai deoarece este mic, ușor, deși cam neîncăpător (24 HP la o capacitate de 600 cm³). Dar el este, în același timp, gălăgios și poluant.

Ei bine, motorul axial conceput de compatriotul nostru se recomandă nu numai prin absența arborelui cotit, ci, dimpotrivă, și prin înlăturarea tuturor neajunsurilor ce viciază schema constructivă a motoarelor în doi timpi realizate pînă în prezent în lume.

Motorul inventatorului Petre Milu, realizat într-o concepție cinematică de o mare originalitate, dezvoltă o putere de 24 HP la o capacitate cilindrică de numai 250 cm³ (față de 600 cm³ cit are Trabantul). El este de patru ori mai ușor decît motorul clasic (aproximativ 0,5 kg pe HP), posedă 6 cilindri (și nu doi, cit au în-deobște motoarele în doi timpi) și, lucru cu totul deosebit, grație unui sistem de răcire și unui circuit gazodinamic profund original, el înlătură emisiunile poluante, beneficiînd de un circuit de ungere separat (dar fără pompă de ulei!). Cu alte cuvinte, mult mai mic, nepoluant, cu un consum de benzină de 5 litri la sută și cu o gazodinamică ce exclude sistemul de distribuție, vilbrochenul, tacheții, culbutorii, tijele împingătoare, arcurile de supape și alte piese indispensabile motorului clasic.

Nu e nevoie să ne declarăm specialiști pentru a înțelege că sîntem pe cale de a fi martorii unei adevărate revoluții în tehnica motoarelor cu ardere internă și că, totodată, acest concept novator, cu neașteptate implicații în tehnologia și economia motoarelor, aparține unui român.

Fotografia care însoțește rîndurile noastre îl înfățișează pe inventatorul Petre Milu tînd în mîini un obiect greu de definit la prima vedere. Este vorba tot de o invenție de ultimă oră, realizată în răstimpul „odihnei active”, sau altmînteri spus în orele de după-amiază pe care Petre Milu le folosește, în mod obișnuit, pentru a-și continua studiile și cercetările în micul său laborator amenajat în curtea casei sale din comuna Otopeni. Piesa pe care o prezintă fotoreporterului nostru constituie modelul experimental.

miniatural, realizat din aluminiu și oțel inoxidabil, al unei instalații pentru valorificarea energiei valurilor. Este vorba tot de un concept original, deosebit de instalațiile similare cunoscute pe plan mondial care, după cum o dovedesc studiile de specialitate, se bazează în general pe plute articulate sau pe tuburi flotante pe verticală, ce antrenează turbine cu circuite de ulei sau apă. Nu vom oferi date privind schema constructivă, ci doar cîteva informații în legătură cu performanțele de ordin practic. S-a demonstrat experimental că instalația realizează presiuni superioare celor cunoscute pînă în prezent, și pe un spațiu mult mai redus: aproximativ 5 kW pe o suprafață de 1,5 m². Pe o suprafață de 100 metri pătrați, zece instalații de acest concept, fiecare de 6 kW și beneficiînd de valuri cu o înălțime de 50 cm și cu o frecvență de 20 de valuri pe minut — ar însuma o putere instalată de 60 kW (capabilă de a alimenta un mic oraș).

Despre Petre Milu am scris pentru înția oară cu un an în urmă. Articolul nostru a antrenat și curiozitatea altor colegi de breaslă, dar nimeni n-a scris vreodată despre omul Petre Milu. Iată de ce, înfățișînd cititorilor noștri acest portret concret al pasiunii, sîntem tentați să aducem și cîteva date privind configurația spirituală a eroului nostru. O vom face și pentru a demonstra și prin acest exemplu că între pasiune, hărnicie și țaria de caracter, legătura nu este numai necesară, ci și indisolubilă.

O conversație cu Petre Milu evidențiază din prima clipă riguroasa calmă a omului în permanentă criză de timp, obligat tocmai de aceea să-și drămuiească vorbele în judecăți simple și concise. Nimic din emfaza, retorismul și perorațiile savante ale unor interlocutori (inventatori și ei). Totul pe scurt, la obiect, și de fiecare dată foarte puține lucruri despre propria persoană. O atmosferă de austeritate și precizie, dar în mijlocul căreia gazda noastră se dovedește în permanență amabil, prietenos, binevoitor. Purînd toată vremea în priviri lumina și seninul insului predispus pentru visare și meditații solitare, Petre Milu nu se arată niciodată nici ocupat, tocmai fiindcă este, nici doborît și angoasat de probleme, tocmai fiindcă le are, și nici inoportunitat de vizite imtempestive, deoarece în cazul său, cedența timpului nu marchează doar ore de muncă, ci, ca întotdeauna, o întregă zi lumină.

— Așa m-am deprins, așa m-au obișnuit alții — îmi spune la plecare inventatorul. Să lucrez dimineața la serviciu, iar după-masa în atelierul din curtea casei. Dacă n-aș face așa, cred că aș muri. Și e păcat: viața e frumoasă.

Sau ceea ce mi-a amintit o cunoscută alocuțiune a lui Stendhal, atît de actuală, azi ca oricînd, în definirea conceptului de fericire înfăptuită prin osirdia muncii și forța pasiunii: „Fericit e omul care face din meseria sa o pasiune”.

LIVIU MAIOR ■

Experimentul științific — moment de înaltă responsabilitate

Despre cazul și cazurile doctorului Mihai Dănilă, ale cărui medicamente, brevete de O.S.I.M., au fost aplicate, cu bune rezultate, în tratarea bolnavilor neoplazice, a miasteniei gravă și a hepatitei cronice evolutive, revista noastră a mai scris. La 18 ianuarie 1979, cerînd renumirea pe rol a dosarului respectiv, „Flacăra” a oferit cititorilor amănunte referitoare la cercetările lui Mihai Dănilă, notînd vindecările și ameliorările înregistrate prin aplicarea terapiei propuse de medicul bucureștean, alăturînd observațiilor proprii declarațiile mai multor pacienți, pe care preparatele lui Mihai Dănilă i-au scos din neaz și din suferință, redîndu-i familiilor și locurilor de muncă. Pacienți care, după mărturisirile lor, încercaseră toate mijloacele puse la dispoziție de așa-zisa terapie clasică fără a obține vre-o îmbunătățire a situației sau vre-o nădejde.

Ca urmare a articolului respectiv și, mai ales, ca urmare a solicitărilor bolnavilor, Ministerul Sănătății i-a emis lui Mihai Dănilă, medic de circumscripție în comuna Icoana, județul Olt, un ordin de detașare în București, pe o durată de 6 luni. Astfel, acesta a reînceput să activeze în cadrul Institutului de virusologie, unde mai lucrase, scurte perioade, în 1975 și 1976, avînd de rezolvat, în primele zile, peste 2 000 de bolnavi, pentru tratarea cărora ministerul de resort eliberase aprobările de rigoare. Din păcate, după cum ne-a fost dat să constatăm la vremea respectivă, repunînd pe rol dosarul doctorului Dănilă, Ministerul Sănătății n-a făcut altceva decît să așeze căruța înaintea cailor, începînd prin a acorda aprobări peste aprobări și... oprindu-se aici! La Institutul de virusologie, în afara amabilității gazdelor, în frunte cu profesorul Nicolae Cajal, doctorul Dănilă n-a găsit nimic pentru a-și continua și aprofunda cercetările. Nu i s-a alocat nici un fond, necesar pentru procurarea materiilor prime, nu i s-a pus la dispoziție nici măcar un spațiu de lucru, condiție elementară și, firește, indispensabilă desfășurării activității, bolnavii fiind primiți și consultați în bibliotecă Institutului, pe coridoare, în atelierul mecanic, sau, pur și simplu, în curte! În plus,

cercetarea sa n-a fost cuprinsă într-un cadru legal, care s-o tuteleze și s-o orienteze, neîncheindu-se nici un fel de contract, nici un fel de protocol, la expirarea căruia, după cum se obișnuiește pretutindeni în perimetrul științei, o comisie autorizată să se poată pronunța asupra valabilității sau futilității acțiunilor respective.

A fost nevoie, puțin timp după aceea, de o nouă solicitare a bolnavilor la sediul Ministerului Sănătății, pentru ca lucrurile să se apropie de normal. De la 1 martie, Mihai Dănilă a fost detașat la Policlinica Titan, unde i s-au asigurat, grație înțelegerii conducerii unității, un cabinet și 4 cadre medicale cu pregătire medie. Aici, de la data amintită și pînă la cea a documentării noastre, 26 octombrie, în temelii detașării inițiale și al unor scurte prelungiri, obținute după serioase insistențe, doctorul Dănilă a consultat exact 6 176 de bolnavi, întocmind tot atîtea fișe, riguroase, amănunțite. Socotînd că fiecare din acești bolnavi a fost obligat să revină, de mai multe ori, pentru continuarea tratamentului, ajungem la concluzia că, în răstimpul ultimelor 8 luni, Mihai Dănilă a onorat 40 000 de consultații, cifră ce probează, pe de o parte, o solicitare deosebită din partea pacienților și, pe de alta, un ritm de muncă sufocant, o conștiință profesională remarcabilă.

De data asta, învățînd probabil din cele întimplăte la Institutul de virusologie, ministerul a procedat mai aproape de uzanțe, înființînd o comisie pentru supravegherea cercetării, colectiv format din autorități medicale de prestigiu, cum ar fi profesorii Nicolae Cajal, Ștefan Berceanu, Cornel Baloescu, Constantin Anastasatu s.a. Surprinzător însă, comisia s-a intrunit foarte rar, din martie în mai numai de două ori, niciodată în plen, fără a scoate de cuviință să-l convoace și pe cel direct interesat de cauză, pe doctorul Mihai Dănilă! În cele din urmă, după mai multe cereri scrise, acesta a fost acceptat la una din reuniunile comisiei minișteriale, unde i s-a cerut, mai fătîș sau mai voalat, să intervină cu terapia sa nu în cazurile pe care aceasta, pe baza experienței, și le asumase, ci în altele! De

pildă, în neoplasme mamare, bronhopulmonare sau digestive foarte grave, inoperabile, intrate în faze definitive compromise, irecuperabile! Ajunși aici, se cade să subliniem, din respect față de adevăr, că la început, animată de unele bune intenții, comisia a întocmit un amplu și pretentios proces verbal, în care stipula, între altele:

„Fiecare experiment necesită minimum 90 de zile pentru a fi efectuat și pentru a se prezenta comisiei datele brute...”

Se propune încheierea unui contract cu Academia de științe medicale, C.N.S.T. sau O.S.I.M. pentru acoperirea tuturor cheltuielilor efectuate cu ocazia experimentului...

Protocolul experimental și cel clinic vor fi puse în aplicare numai după aprobarea lor de către Ministerul Sănătății...

În lotul experimental, bolnavii trebuie să fie citiți în 3 centre de cercetări histopatologice, componența lotului ce va ocupa aceste 20 de paturi să satisfacă cele 4 categorii de tumori semnalate, stipulate în protocol etc.

Din păcate, toate propunerile de mai sus n-au rămas decît pe hîrtie! Nu s-a semnat nici un contract, nu s-a dat nici o aprobare pentru cele 20 de paturi, experimentul prezentîndu-se azi, la 8 luni de la declansarea lui, în faza inițială! Ba mai mult. Din cîte sîntem informați, cîteva dintre bolnavii pe care i-a tratat și vindecat doctorul Dănilă au fost supuși unui regim de intimidare. R. D. din București, T. V. din Vărăști, Teleorman, sau E. P. din Galați, ca să cităm numai cîteva exemple, fiind vizitați de reprezentanți ai Ministerului Sănătății și somați să recunoască, în scris, că i-au înmînat acestuia bani și cadouri?! O asemenea practică, de intimidare și șantaj, organic străină legislației ce guvernează România socialistă, inadmisibilă dincolo de orice explicații, scoate și mai mult în evidență atmosfera care a însoțit, pe tot parcursul, experimentul (ne) efectuat la Policlinica Titan.

Această afirmație, la care procedăm cu toată răspunderea, e întărită de un alt element, de dată mai recentă. Prin adresa 43758, Ministerul Sănătății a informat, cu puțin timp în urmă, Institutul de virusologie, că:

„Vă facem cunoscut că s-a aprobat de către conducerea Ministerului Sănătății detașarea tov. dr. M. Dănilă pentru continuarea experimentului său pînă la data de 30 octombrie.”

Conform indicației tov. ministru Eugen Proca, comisia special instituită pentru verificarea experimentului urmează să prezinte conducerii ministerului, pînă la 30 octombrie 1979, concluziile definitive asupra rezultatelor obținute, tov. ministru a indicat comisiei să-și înceapă activitatea de control la 15 septembrie.

BOLNAVI CE SE PREZINTĂ PENTRU TRATAMENTUL TOV. M. DĂNILĂ DUPĂ DATA DE 30 OCTOMBRIE 1979 VOR FI ÎNDRUMATI CĂTRE SERVICIUL DE SPECIALITATE DIN UNITĂȚILE SANITARE TERITORIALE (subl. n.). Semnează director adjunct, dr. A. Ciocan și inspector principal, dr. Dan Evandia.

Textul de mai sus, reprodus în întregime, naste cîteva nedumeriri, ca să nu le zicem altfel. De pildă, pe ce bază, ne întrebăm și întrebăm, va hotărî comisia reușita sau eșecul experimentului, de vreme ce, cum aminteam, majoritatea propunerilor ei au fost ignorate și de vreme ce, iată un alt argument, nici unul din membrii ei n-a avut curiozitatea să cerceteze, cel puțin pînă la data de 26 octombrie, nici măcar una din cele 6 176 de fișe întocmite la Policlinica Titan?! În ce femei va decide comisia și, mai ales, cit de competentă și de conformă cu adevărul va fi decizia respectivă?! Dar, mergînd mai departe, e oare nevoie de vreun punct de vedere, pro sau contra experimentului, din moment ce adresa ministerială notează, în partea ei finală, că bolnavii ce se vor adresa, după data de 30 octombrie, doctorului Dănilă vor fi dirijați către unitățile sanitare teritoriale?! Se pare că nu, ministerul hotărînd, încă înainte ca membrii comisiei să se fi pronunțat într-un fel sau altul, că experimentul n-a izbutit?!

Să fim bine înțeleși. Nefiind specialiști, noi nu plecăm de la ideea că terapia doctorului Mihai Dănilă reprezintă remediu tuturor bolilor. Ea poate fi bună sau poate fi rea, dar fiecare din aceste variante trebuie demonstrată, trebuie susținută cu probe științifice, convingătoare, limpezi. Plecăm însă de la ideea, inspirată din înțelepciunea documentelor de partid, că și această terapie, ca și altele, poate aduce ceva nou în lupta pentru sănătatea publică, ea avînd, ca o consecință logică, dreptul la o experimentare loială, deschisă, lipsită de vicii și de capcane. Ceea ce, după cum am încercat să arătăm pînă acum, nu s-a întimplat.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

„Terenurile în pantă reprezintă o mare rezervă de creștere a producției agricole în România!”

— Mă uit la dealurile din jur și ceea ce ați reușit să faceți dv., cu cele tovarășe Gheorghe Stoian, mi se pare de-a dreptul un miracol.

— Eu zic să nu vă entuziasmați prea mult de la început; toate dealurile României, chiar și cele erodate, ar putea să arate astfel. Trebuie să arate astfel!

— Uite, pe tulpina aia de strugure adu-măcă un graur: înseamnă că pământul ăsta, altădată sterp, erodat până la singe, ispitește acum nu numai oamenii, ci și păsările cerului. Semn de belșug!

— S-ar putea să fie cum ziceti: cu legem în prezent 5 100 kilograme porumb boabe la hectar, în condiții de neirigare, de pe terenuri de pe care nu se obțineau mai mult de o mie de kilograme în timpuri bune. Când am venit aici, în 1963, totul semăna cu o piroagă, se puneau problema desființării stațiunii: se pierdeau 3 milioane pe an! Acum, stațiunea Perieni e unitate model de folosire a terenurilor erodate. Livrăm anual statului 3 000 tone semințe de porumb, grâu, fasole, mazăre, în și ierburi, mai livrăm 1 200 tone de struguri, 10 tone lână, 300 de berbecuți, 300 de mioare de prăsilă și alte produse. Toate de pe 2 100 hectare.

— E destul de pe 2 100 hectare?
— Nu poți niciodată să spui că e destul; mai ales când n-ai atins nici cele mai mari producții, n-ai ameliorat nici toate terenurile. Cert este că, în 1963, stațiunea înregistra 3—4 milioane lei pierderi, iar acum obținem un beneficiu de 8 milioane!

— Deci, și pe dealurile sterpe, erodate, în pantă, se poate face o agricultură eficientă, de înalt randament productiv. Numai să vrem.
— Să vrem, să vrem, dar uneori mă întreb de ce nu vrem?

— Cum vine asta?
— Noi sîntem titularii Programului de cercetare pentru eroziunea solului, program național nominalizat în planul de stat. Conform acestei obligații, am pus la punct o tehnologie de combatere a terenurilor erodate, în pante, vreo 7,2 milioane de hectare în toată țara, terenuri de pe care ori nu se obține nimic, ori producțiile care se obțin sînt foarte mici și trag în jos nivelul producțiilor medii obținute la hectar. Rezultatele de la Perieni ne îndreptătesc să spunem că tehnologiile folosite aici sînt bune. Ba, mai mult, ele sînt perfectibile, sînt îmbunătățite an de an: am amenajat, printre altele, o suprafață de 15 hectare cu pante între 30 și 40 la sută pentru cultura porumbului, grâului, a altor culturi. Dar puțin sînt aceia care ne solicită aceste tehnologii, în pofida faptului că avem mari suprafețe erodate, cu pante mai mari de 25 la sută. Mulți dintre conducătorii unor unități agricole nu folosesc nici măcar terenurile cu pantă de pînă la 16 grade care ar putea deveni țărini fertile.

— De ce credeți că specialiștii din agricultură, agronomii continuă să in-

● Gheorghe Stoian s-a născut în Bălăești (Galați) la 15 februarie 1928 ● A absolvit Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu” din București ● Din 1963 este director al Stațiunii centrale de cercetări pentru combaterea eroziunii solului Perieni (Vaslui) ● Membru de partid din anul 1960 ● Decorat cu Ordinul Muncii clasa a III-a.

toarcă spatele acestor terenuri, le lasă cum sînt, accentuându-se astfel procesul de degradare?

— Din lipsă de interes în gospodărirea pământului, în sporirea producțiilor agricole. Unii agronomi mai sînt dirijați în itinerarul profesiei lor de un fel de mentalitate de arendaș; rămîn sau merg acolo unde e bine, dar fără ca efortul lor să determine acest bine. Nu se implică, nu se angajează în revitalizarea acestor dealuri care ar schimba mult situația din agricultura țării noastre.

— Deci, imobilizarea acestor terenuri devine și o problemă de conștiință?

— În primul rînd, Sigur, să te apuci de o astfel de treabă e nevoie și de fonduri și de mașini agricole echipate corespunzător terenurilor în pantă și de curaj. Dar jumătate aproape din aceste terenuri în pantă, erodate, nu depășesc înclinații de pînă la 16 la sută. S-ar putea deci ară pe curba de nivel cu tractoarele pe pneuri, cu echipamentele pe care le avem. Ei bine, specialiștii din agricultură, unii nu-i obligă pe mecanizatori să ară pe curba de nivel; ară tot așa cum rău au învățat: din deal în vale, accelerînd astfel degradarea pământului.

— Și ce se va întimpla cu aceste terenuri?

— Atîta timp cît nu vom aplica noile tehnologii de combatere a eroziunii solului, cît timp întreprinderile de mașini agricole nu vor asimila și fabrica o sistemă de mașini pentru lucru pe curba de nivel, cît timp nu vom avea nici curajul să ne luăm de piept cu greutățile care, firește, nu ne vor ocili la început, terenurile despre care vorbim vor continua să se degradeze.

— Știți, îmi vine în minte acum noțiunea de „criză alimentară”, o noțiune care începe să se folosească din ce în ce mai des. Am putea-o evita?

— Noi, în România, în condițiile unei agriculturi noi, nici n-ar trebui să ne punem o astfel de problemă. Și cred că nici nu trebuie să ne-o punem: în sensul în care această noțiune ar fi în măsură să producă panică. Trebuie însă să ne propunem, să pornim mai ales la revitalizarea dealurilor, a tuturor terenurilor erodate, să folosim rațional tot pământul țării. Am da atîtea produse agricole încît ne-ar prisoși, am putea vinde și altora mult mai mult. Am prospera adică în fapt mult și de pe urma agriculturii.

— Ce exemple mai puteți oferi în afară de rezultatele obținute de colectivul stațiunii?

— C.A.P. Ivănești, de pildă, a însămintat ierburi pe 700 hectare de dealuri care nu produceau nimic. Obțin atîta iarbă-furaj acum, încît și-au permis să înființeze un complex de îngrășare a miilor. Obțin 25—30 tone de masă verde la hectar, iarbă leguminoasă care stabilizează și terenul. În județul Vaslui, întreprinderile agricole de stat Zorleni, Vaslui, Laza au trecut la înierbarea dealurilor cu plante mari și au rezultate foarte bune: în aceste întreprinderi iarbă se cosește, nu se păste ca în unele cooperative agricole, și astfel terenul se stabilizează. Dacă dealurile se însămintează și se pasc, nu durează nici doi ani; se degradează!

— Costă scump transformarea dealurilor în pășuni sau țărini fertile?

— Între 3 000—4 000 lei hectarul. Dar se amortizează în cinci ani. Cîștigul cel mai mare constă însă în faptul că se combate total eroziunea, solul se însănoștește, iar după cîțiva ani poate fi cultivat cu cereale și plante tehnice.

— Sînteți în măsură să oferiți metodele cercetate de dv. și altor unități interesate în combaterea eroziunii solului?

— Totdeauna am oferit cu plăcere tot ce am avut mai nou în această problemă: sîntem gata să oferim oricui o bogată experiență, metode de combatere a eroziunii; firește, cu adaptările necesare la condițiile locale. Numai că unii cercetători din alte institute și unități agricole nu poposesc asupra experiențelor noastre, ale țării, și sînt tentați să caute experiențe, uneori tot atît de bune sau mai puțin bune, prin America, prin mai știu eu pe unde. Care este rezultatul acestor experiențe importate? Rezultatele cercetărilor de la Perieni le-ați cunoscut: în timp ce noi obținem 5 100 kilograme porumb boabe la hectar pe terenuri neirigate, întreprinderile agricole de lingă noi obțin doar 3 000 kilograme, iar cooperativele agricole abia obțin 2 000. De ce? Pentru că nu sînt în seama de rezultatul acestor cercetări și ară tot din deal în vale.

— Învățămîntul superior, facultățile de profil cum acționează în acest sens?

— Facultățile de profil din țară nu înarmează viitorii ingineri agronomi cu solide cunoștințe despre aplicarea noilor tehnologii specifice terenurilor în pantă. Oamenii ajung în producție, în producție nu-i întreabă nimeni despre așa ceva și ne întrebăm de unde lipsa de interes în combaterea eroziunii solurilor.

— Dar dv. oferiți facultăților rezultatele cercetărilor?

— În măsura în care sîntem solicitați. Vreau însă să mai rețineți ceva: nici un institut agronomic n-a trimis pînă acum nici un student în practică la Perieni. Un academician străin ne ruga să-i primim studenții în practică

ca. Dar studenții de la Iași, aici, la doi pași, nu vin să se inițieze în combaterea eroziunii solului. Dacă nu-i trimite nimeni!

— Tovarășe director Gheorghe Stoian, după cîte știu, în anul 1975, cu prilejul vizitei de lucru pe care a făcut-o la Perieni, tovarășul Nicolae Ceaușescu a trasat sarcina ca toate dealurile României să arate astfel. Din discuțiile de pînă acum rezultă că nu toate arată astfel. Cine trebuia să acționeze mai mult în acest sens?

— Cu ocazia vizitei din 21—25 iulie 1975, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, a trasat sarcină organelor agricole de orice rang ca, în doi sau trei ani, experiența Stațiunii de cercetări agricole Perieni să fie generalizată în toată țara. Au venit, după data aceea, mii de specialiști interesați în problemă, au văzut, s-au minunat, ne-au întrebat, s-au documentat și au plecat de unde au venit. Dealurile României au rămas însă tot la fel. Avem evidența lor aici, în caietele astea. Unii, cred, nu și-au plătit nici valoarea diurnei. O să vi se pară, poate, că sînt pornit, supărat pe cei care nu fac nimic în direcția ameliorării solului. Nu sînt pornit, vreau numai să înțelegă toată lumea că terenurile în pantă reprezintă o mare rezervă de creștere a producțiilor agricole la hectar în România; prin aplicarea întregului complex de măsuri antierozionale. Pe alocuri se mai aplică aceste măsuri, dar după doi sau trei ani se distrug lucrările, pentru că nu se întrețin, și totul se ia de la capăt cu cheltuieli și mai mari.

— Răspunsul la întrebare e incomplet; cine trebuia să acționeze cu toată energia în această direcție?

— Eu zic că trebuia să ar unii, ar merge mult mai bine dacă la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare ar exista o grupă de specialiști care să se ocupe de generalizarea în producție a rezultatelor cercetărilor; iar la direcțiile agricole județene, măcar un om ar trebui să se ocupe de treaba asta, dacă ar da două telefoane pe lună să primească o situație operativă și tot ar fi mare lucru.

— Ce ar însemna pentru România transformarea acestor dealuri sterpe în pășuni sau în țărini fertile?

— Ar însemna că de pe jumătate din suprafața agricolă a țării am obține un spor de producție de peste 50 la sută! Sau, hai să zicem, să fim mai modești, 30 la sută. Noi, la Perieni, am triplat producția care se obținea acum cîțiva ani pe aceste terenuri. Nu trebuie să rămînem indiferenți față de această realitate. Trebuie să ne gândim și la urmași; să le lăsăm pământul țării în stare de a-i putea hrăni și pe ei. Nu e puțin lucru.

— Ce i-ați mai dori dv. agriculturii românești?

— Sistematzare. La ora actuală e o mare întrepătrundere între fondul agricol și cel forestier. Cele mai multe păduri care există pe terenurile agricole sînt și azi așa cum le-a așezat natura; ca să ară pe lingă ele trebuie să faci un adevărat slalom, să risipești mult combustibil. Prin sistematzare obținem sole cu laturî rectangulară, drepte adică, crește randamentul mașinilor și al oamenilor la maximum, economisim carburanți. Viitorul agriculturii românești depinde și de sistematzarea terenurilor ei și chiar a pădurilor.

N. GRIGORE MARĂȘANU

A discuta cu oamenii

(Urmare din pagina 1)

cere — sînt într-o covârșitoare majoritate, atît cînd se discută despre munca pe care o face, cit și la votul secret, în favoarea ei.

Secretarul comitetului județean a căutat deci secretul și l-a aflat: el constă în lucrul cel mai simplu din lume, în „discuțiile cu oamenii”.

„Am observat — îmi relata interlocutorul — că și atunci cînd se ducea în secții sau chema la dînsa o muncitoare să traseze o sarcină, secretara despre care vorbim începea nu cu problema respectivă ci cu „Ce-ti fac, copiii?”, „Ce-ti face logodnicul?”, „Cum ți-ai aranjat casa?”, „Cum mergi cu seralul?” etc. etc. Dar asta nu ca o „tehnică”, nu ca un viclesug de a le apropia și „prinde” pe fete, ci căutînd, în modul cel mai autentic omenesc, nu numai să afle problemele oamenilor ei, dar și luptîndu-se pentru soluționarea lor. În plus, era la mijloc și o observație psihologică fină: cunoscînd starea de spirit a omului într-un moment sau altul, secretara știa precis pe ce teren lasă îndeplinirea unei îndatoriri. Decide deci în consecință, deseori hotărînd să însărcineze pe altcineva cu obligația respectivă, lăsînd cîmp liber omului de a-și vedea de cele ce-l frămîntă, dar și asigurîndu-se că ceea ce trebuie făcut se va face în condițiile cele mai bune. O pedagogie simplă, eficientă, care trezește respectul și prețuirea oamenilor.”

Mărturisesc că exemplul acelei femei m-a preocupat și mă preocupă mult. Sîntem noi toți, întotdeauna, așa? Vibrăm — atît pentru problemele pe care le avem de soluționat, cit și pentru fiecare

om în parte — cu inima așezată permanent în acea balanță a sensibilității pe care o are secretara de partid despre care scriu aici?

S-o spun limpede: mi se pare că unii cam uită să stea de vorbă cu oamenii. Probleme, desigur, sînt multe, foarte multe, peste tot. Dar oamenii există și ei și mi se pare absurd să-i vezi pe unii tovarășii cu munci mai mici sau mai mari de răspundere în colectivele respective confundîndu-i, într-un fel sau altul, pe cei cu care realizează planurile cu... mașinile din ateliere, nu atît prin lipsa de „preocupare generală pentru oameni”, cit prin absența oricărui dialog individual cu ei. Cunoșc și unele colective în care șefii vorbesc oamenilor — de ani și ani de zile — doar din prezidii și numai în legătură cu cîteva teme, desigur foarte importante, dar care nu pot acoperi toată gama problematicii lor de muncă și viață. Pentru alții, oamenii există doar la orele — fixate prin regulament — de audiență. Ceea ce este mult prea puțin!

Deosebit de important mi se pare dialogul obișnuit cu oamenii nu atît pentru a „soluționa probleme”, cit pur și simplu pentru a fi mereu, puls lingă puls, în rîndul celor cu care muncești. Oamenii sînt în modul cel mai firesc nevoia unui record permanent — pe planul ideilor, al preocupărilor, al problemelor la zi — cu cei ce-i conduc direct. În lipsa acestui record înfloresc „vorbele” („se zice că...”, „am auzit că...” etc), uneori niște zvonuri absolut stupide stăruie total nejustificat, apar diferențele de tensiune în angajarea propriu-zisă la îndeplinirea a ceea ce e de îndeplinit. Fiîndcă omul participă înfinit mai activ — chiar dacă sarcinile sau chiar greutățile sînt mai mari — atunci cînd este în cunoștință de cauză, cînd i-o spune, simplu și clar, șeful lui, cînd știe de ce, cînd poate înțelege — nu numai prin pris-

ma datoriei de încadrat, dar și omeneste — rațiunea unei măsuri, a unui efort pe care trebuie să-l depună.

E ciudat deci că uneori chiar și șefii „cu multă carte” — cum rezulta, indirect, din relatarea secretarului județean pe care l-am citat — nu înțeleg acest adevăr elementar. Mi se pare, pe de altă parte, nefiresc că în unele locuri plecîndu-se, probabil, de la ideea că oamenii au acum alt nivel de pregătire decît altădată, a cam slăbit ceea ce se numește „munca politică de masă”. În acele locuri se discută, de asemenea, insuficient cu oamenii, iar cînd se discută se pleacă prea mult doar de la „teme date” și prea puțin de la „situații și probleme existente”, faptul cel mai păgubitor petrecîndu-se, cred, atunci cînd această disjunție între problemele planificate și cele ce-i frămîntă pe oameni se referă la tineri.

Am să dau un exemplu aproape tipic. Mi se povestește că directorul unei case de cultură a tineretului convinge conducerea unei școli să trimită un număr de elevi la un spectacol în după-amiaza unei zile. „Ce clase n-au mai fost la casa de cultură?” se pune întrebarea. Cutare, cutare clasă. „Să se ducă deci aceste clase”, vine decizia. Pentru unii nu era o problemă, aveau timp, alții însă aveau pentru a doua zi un program școlar de-a dreptul sufocant. Normal era ca tovarășii care se ocupă de programul didactic să-și pună întrebarea — pot sau nu pot în ceea zi elevii respectivi să se ducă cu toții la respectivul spectacol? (Între altele, trebuia făcut acest lucru intrucît vremea culturii „cu cîrdul” a trecut de mult.) S-a decis însă așa. La sosire, în sală, muzică ușoară, cîntece dintre cele mai noi. Tentative (tineri!) Se închid ușile, cineva stă de pază la intrare și începe imediat un spectacol de... folclor.

Se poate pune întrebarea: este

ceva rău în aceasta? Deloc? Ba, dimpotrivă vom zice și noi. Mai ales pentru unii tinerii din orașe, care n-au trăit în atmosfera autentică a folclorului, educarea lor este absolut necesară. Dar așa? Oferindu-le, fără să-i pregătești, un asemenea program ce se vrea educativ într-o zi cînd mîntea le stă la alte probleme, grele și urgente? Și (mai ales!) crezînd că-i poți „prinde” în acest fel în „capcana cunoașterii”? Din cîte am aflat, în loc să apară dragostea de folclor, multora le-a apărut în minte ideea de a găsi o formulă pentru a reuși să dispară de sub atenția supraveghetorilor de la ușă. Iar unii au și găsit-o.

Mi se pare că avem și aici o mostră teribilă, deosebit de elocventă, în ceea ce privește fetele pe care le poate juca absența dialogului cu oamenii: decizia care, la prima vedere, pot părea justă, dar care în realitate are efecte absolut contrarii bunelor intenții de la care s-a plecat. Cu totul altceva ar fi fost ca, după un dialog cu tinerii despre ceea ce trebuie să între în programul formării personalității lor, după ce ai reușit să-i convingi că a cunoaște creația poporului tău reprezintă o latură absolut obligatorie pentru un om evoluat, să eșalonezi, la timpul potrivit și în consens cu ei înșiși, cu programul și vointa lor, prezenta la spectacolele de instruire în acest scop.

...Desigur, acesta este un simplu exemplu. Unul dintre cele foarte multe și foarte diverse care se pot da, exemple care pledează, credem, fără putință de tăgadă că a discuta permanent cu oamenii reprezintă o condiție elementară a unei bune conduceri. Fără de care, numai în mod aparent „se poate”.

Fiîndcă, în realitate (dacă nu ne ducem singuri cu vorba!) nu se poate...

specte specifice montane (VIII)

Munții, energia, boii de povară

Ne propunem în cele ce urmează să zbatem o realitate legată de resursele și palpabile și specifice, ale Carpaților: **„Munții dintre apă — lemn — om — și boii de muncă”**.

Apa Carpaților înseamnă nivelul precipitațiilor, al umidității, înseamnă izvoare naturale, iar prin ea pădurile, vegetația traieră și animalele devin cu puțință a fi.

Apa munților noștri mai înseamnă însă și raurile și piralele care curg mereu înnoie, curgere măsurată în milenii sau în secole. Dar fiecare metru de curgere înseamnă și energie. O energie — o sumă de energii — care nu este încă utilizată decât într-o măsură mică măsură. Hidroenergia raurilor și piralelor noastre montane poate contribui în esență și esențial la închiderea circuitului existențial în Carpați: minihidrocentrale electrice pe toate raurile și mai ales pe toate raurile zonei de munte! Instalații simple însă cu scopuri multiple. Să luăm, spre exemplu, o regiune, pe care am dorit-o model pentru muntele românesc: bazinele Dornelor. Un oraș și încă nouă comune trăiesc, ca pretutindeni, aservite rețele electrice naționale. În aproape toate comunele ard becuri, se întrebuințează radiatoare, boilere, reșouri, mașini de călcat, de spălat rufe, radiouri, televizoare etc. În industriile locale, mașini și unelte se pun în mișcare hrănindu-se din plin cu energia produsă undeva la Borzești, la Gălați sau la Porțile de Fier. Iar aici, trei ori cu debite mijlocii — Bistrița, Dorna și Neagra — străbat acest bazin al Dornelor, zeci de pirale brazdează această nclavă a naturii, a zootehniei și pădurii montane, însoțind o mare cantitate de energie perfect posibilă, asumându-și și reșul de a răpi din dreptul existenței — prin energie — a unor regiuni fără apă, fără astfel de ape, deci fără astfel de șanse. Poate și mai paradoxal o să ne pară faptul că, desi putine, au existat puși în zonă și minihidrocentrale, și febra, și mori de apă, dar s-au desființat!

În actual interpretării, hidroelectricitatea autonomă, pe bază de căderi de apă și fără baraje costisitoare, oriunde în zona de munte, n-ar însemna doar electricitate obținută fără consum de petrol sau de cărbune, ci ar însemna eliberarea regiunilor industrializate și lipsite de pe cu scurgere rapidă a unor importante cantități de energie electrică ce se consumă acum, aici. Ar însemna deci un port la sistemul energetic național prin care ce ar putea prisi. Dar înseamnă în același timp și încurajarea zootehniei locale, a turismului și micropisciculturii

s.a., prin efectul prețurilor scăzute la care s-ar putea furniza energie electrică.

Apele zonei de munte, cele cu debit suficient, au mai însemnat — până acum 15—20 de ani — un important și ieftin mijloc de transport pentru o altă mare și prețioasă valoare a munților noștri: **lemnul**. În bazinul Dornelor, **plutăritul** a fost zeci de ani soluția unică a transportului lemnului până la mari distanțe, până la Galați și chiar la Marea Neagră! Plutăritul devenise o meserie iar plutășii — acești curajoși marinari ai involburatelor ape de munte — nu erau alții decât tot crescătorii de animale, mulți dintre ei încă în viață!

Azi, plutăritul este, practic, abandonat ca metodă. Mijlocul de transport gratuit numit apă nu mai transportă nimic.

● CARPAȚI — 2000

Astăzi, transportul pe aceeași distanță a lemnului se face cu importante consumuri de carburanți.

Poate că specialiștii de resort au reflectat la aceste aspecte, poate că dieselizarea ar însemna o soluție, poate că plutele și remorcile vor circula împreună. Noi însă, cînd ne gândim la revenirea la plutărit, nu o facem numai cu scopul ieftinirii transportului lemnului și al economisirii de carburanți, ci la un întreg ansamblu de scopuri interesind, deopotrivă, sectorul energetic ca și zootehnia, silvicultura, turismul, sănătatea.

În contextul tratat o specială atenție se cuvine s-o acordăm **boilor de muncă**. Ce au însemnat, ce înseamnă și ce pot însemna boii de muncă pentru Carpați?

Perioada ultimelor două decenii a fost marcată aici de mecanizarea transporturilor și a principalelor lucrări forestiere, conducînd — am spune firesc — și la micșorarea considerabilă a numărului de boi de muncă. Spre exemplu de la cca. 300 boi de muncă existenți prin anii 1955, în Vatra Dornei au mai rămas doar 18. În oricare comună din jur, numărul boilor de muncă era de la 50 perechi în sus iar astăzi abia dacă se mai cresc cîteva perechi.

Pentru viitorul Carpaților, boii de muncă pot însemna foarte mult.

— Prin reînvierea creșterii boilor de muncă s-ar putea economisi mijloace de transport auto; utilaje mecanice, deci metal, și însemnate cantități de carburant.

Cu ajutorul boilor de muncă s-ar putea asigura valorificarea unor impor-

tante cantități de material lemnos, care astăzi se pierd definitiv, prin putrezire, fiind imposibilă extragerea lor din locurile inaccesibile mijloacelor mecanice de exploatare și contribuind astfel și la imbolnăvirea pădurii.

Boii după utilizare la muncă și chiar în caz de accidentare, înseamnă și carne pentru consum. Să ne gândim numai la faptul că un bou îngrășat înseamnă 800—1200 kg carne în viu! Deci o singură pereche de boi îngrășați reprezintă o tonă de carne sau chiar mai mult! Și mai înseamnă și piei dintre cele mai mari și mai bune.

Convinsi de utilitatea și de rațiunea sporirii efectivelor de boi de muncă, ne punem însă întrebarea dacă mai este cu puțință convingerea producătorilor din zona de munte să-i crească și să-i utilizeze complex? Răspunsul dacă poate fi afirmativ, el este însă și condiționat. Evident că o pereche de boi de muncă va consuma o mare cantitate de furaje, necesitînd formare, antrenare, îngrijire și atelaje. Și mai ales necesită omul, cărușul, care să-i însoțească, să-i conducă și să execute și munca de încărcare și descărcare a mărfurilor. Mai ajung astfel în discuție și unele meserii, ca fierăria, rotăria, curelăria.

Una dintre căile reînvierea creșterii boilor pentru muncă ar putea deveni stimularea prin preț. Actualmente prețurile pentru categoria „bovine adulte” contractate cu statul nu acoperă nici pe departe investițiile presupuse de creșterea boilor pentru muncă.

Dacă însă ar putea deveni cu puțință ca actualele prețuri prevăzute pentru categoria „tineret bovin” să se aplice și pentru boii de muncă, o primă parte a problemei s-ar putea considera rezolvată, deoarece calitatea cărnii ar putea fi asigurată printr-o condiționare: predarea spre industria cărnii să se efectueze la vîrsta maximă de șase ani — cînd țesutul muscular își menține principalele calități nutritive și gustative — iar animalul să se aple într-o bună stare de îngrășare. În acest mod ar rezulta importante cantități de carne în plus.

Ar rămîne de rezolvat cea de a doua parte a problemei — a utilizării boilor de muncă în activități forestiere, la extragerea lemnului din locuri mai greu accesibile și executarea altor activități cu caracter industrial sau agricol, astfel că pe o perioadă de cel puțin 2/3 dintr-un an, să-i fie asigurat crescătorului-căruș și locul de muncă cu animalele, și atelajele proprii. Pieile și producerea îngrășămintului natural ar rămîne ultimele aspecte privind avantajele ce ar putea decurge din sporirea efectivelor de boi de muncă în zona de munte.

Vorbim deci despre o formă de „autonomie gestionară la capitalul energie” în zona de munte putînd lesne observa că în nici o verigă a acestui lanț existențial nu intervine cuvîntul P E T R O L . . .

RADU REY ■

O ctitorie și omul ce-a creat-o:

Victor Gomoiu

Ceea ce se chema prin anii 1926—1929 — și mai înainte — Calea Vergului era „fostul drum între vii”, drum îngust, pe care nu aveau loc de trecut două căruțe, mărginit pe dreapta și pe stînga de cite un șir de lemn cînesc, ale cărui rădăcini formau adevărate maluri, conturînd un fel de albic; cînd era timp uscat și bătea vîntul, se forma o coloană de praful care se întindea pe kilometri, iar după ploaie devenea un „fluviu” cu noroi în care nu se angajau nici căruțașii. Orașul însuși se oprea la Șoseaua Mihai Bravu care era un simplu drum de țară, nepavată și nici pietruit, mărginit de șanturi cu apă verzuie, stătută, pe care creștea lîntiță, iar marginile erau marcate printr-un șir de ardeul broastei. Peste acestea nu se putea trece decît cu ajutorul unei scînduri, aruncată în formă de pod. Pe locul zis „Bariera Vergului” era o enormă adîncitură, în formă de pilnie, în care se adunau apele de ploaie și făceau imposibilă trecerea din Calea Călașilor mai departe...

N-am apelat la această întoarcere în timp în scopul realizării unui reportaj despre Calea Vergului de altădată, chiar dacă ideea, trebuie să o recunoaștem, este tentantă. De acei ani și de aceste locuri este legată — ca de atitea altele, dealtfel — o marcantă personalitate medicală a timpului: dr. **Victor Gomoiu**. I se încredințase în anul 1926, imputernicirea de a administra operele de binefacere. Desi fondul preluat era relativ mic, prin împrumuturi și eforturi financiare personale, el a realizat, în ciuda tuturor suspiciunilor, în această zonă, „pe un teren în afara orașului, într-un cîmp cu gunoaie”, în doar 3 ani, un adevărat complex de asistență medico-social în Bariera Vergului — actualul Spital clinic de copii „23 August” din Bd. Muncii. Întrebat fiind, pe cînd începuse construcția, realizată după schițele sale, „dar, doctore, te-ai gândit d-ta bine cînd ai plasat dispensarul în mizeria aceea de acolo?”, nu s-a sfiit a le răspunde fără menajamente: „Interesul meu personal era să fi așezat dispensarul aici, la șosea, căci așa fi avut prilejul să mă plimb fără să-mi murdăresc încălțămintea, pe cînd acolo este noroi care trece peste cizmă și exală numai miros de bălegar și apă stătută. Dar cu cît constatăm mai mult mizeria celui cartier — cel mai oproșit al Bucureștiului (n.n. — denumit Sectorul negru) — cu atît sint mai mulțumit de opera pe care am inițiat-o acolo și de faptul că am așezat-o tocmai acolo. Căci civilizația centrului se face singură, dar aceea a periferiei trebuie făcută de alții. Niciodată epidemiile nu se răspîndesc de la centru la periferie”.

Omul realizărilor — cum îl definește arhitectul Simotta, căruia i-a fost încredințată construcția — a reușit să adune în jurul său un grup de entuziaști cu care să dea viață îndrăznetului plan de a ridica în acest cartier pricîjit al Capitalului, lipsit cu totul de asistență medicală, un complex medico-social pe cît de original, pe atît de util și de adecvat condițiilor de fapt.

Activitatea sa științifică desfășurată pe plan european i-a adus nu numai numeroase cinstiri, dar și multiple legături cu personalități străine din aproape 50 de țări ale lumii.

S-ar putea vorbi — cum dealtfel au și făcut-o alții — într-un roman despre savantul Victor Gomoiu. Să ne întoarcem la OMUL Victor Gomoiu, aflat într-o simbioză perfectă cu savantul. Cezar Petrescu sintetiza în modul cel mai expresiv poate, într-un articol omagial, personalitatea doctorului Victor Gomoiu, vorbind despre „temperamentul focos” al acestuia, despre figura tăioasă și aspră, gata să se năpustească asupra răufăcătorilor... trecînd prin viață întreg, vertical, fără să-și fi încovoiat sîra spinării. El, laureatul afitor concursuri și premii — nota mai departe Cezar Petrescu — a fost în permanent război cu tirania arogantă a procopșilor și cu poltroneria molcută a celor care se agățau de pulpanele mai-marilor ca să parvină. Nu era un om comod, firește! Dincolo de ascuțitele însușiri profesionale, de reputația sa de chirurg, de lucrările de specialitate și de activitatea sa spitalicească, și-a jalonat pretutindeni trecerea cu faptă durabilă de gospodar.

Și, am zice noi, întorcîndu-ne la rostul acestor rînduri, că printre aceste fapte durabile se numără și spitalul din Bariera Vergului, pentru realizarea căruia și-a sacrificat tot ce-i aparținea: timpul, munca și banii săi, legîndu-și de această înfăptuire întreaga viață. De aceea credem că s-ar conveni, întru cinstirea lui, ca actualul spital clinic de copii din Bd. Muncii să-i poarte numele. În acest an s-au împlinit 50 de ani de la înființarea Societății române de istoria medicinelor, cu care ocazie, în semn de prețuire, a fost scoasă o medalie ce-i poartă chipul; la Craiova există deja Casa memorială Victor Gomoiu, iar la Vinju Mare un bulevard îi poartă numele. Sint dovezi ale cinstirii lui de necontestat, fapt care ne dă dreptul să susținem ideea numirii spitalului al cărui fondator a fost Victor Gomoiu.

GEORGETA BLĂNARU ■

Din nou despre cazul Ioan Tudor

După cum se știe, revista noastră a publicat, recent, o revizuire în cazul doctorului Ioan Tudor, șeful secției de recuperare de la Spitalul clinic „Dr. Gheorghe Marinescu” din București. În urma articolului intitulat „Cum a fost scos doctorul Ioan Tudor halat curat?”, am primit la redacție scrisoarea de mai jos, purtînd semnătura a 11 oameni ai muncii din respectiva secție de recuperare. Iată fragmentele ei cele mai importante:

„Sîntem un grup de kinesiotepeuti de la Spitalul „Dr. Gh. Marinescu”, secția de recuperare a clinicii de neurochirurgie, care am lucrat cu dr. Ioan Tudor, șeful secției de la înființarea ei din 1975. După atîția ani de existență dorim să vă relatăm aspecte concludente care fac din serviciul menționat, singurul de recuperare neuro-motorie din Capitală, un eșec total; și, greu de crezut, un loc unde îngrijirea bolnavilor se face sub orice nivel din toate punctele de vedere. După părerea noastră oate relele din secție, începînd cu extremul precar al asistenței medicale acordată bolnavilor și terminînd cu abuzurile și atmosfera greu de suportat, se datoresc prezenței în funcția de șef de secție a dr. Ioan Tudor. Vă scriem în dorința de a scoate adevărul la lumină, de a salva această secție unde nu acționează nici prietenia, nici umanismul.

Recuperarea neuromotorie este o disciplină nouă, foarte puțin cunoscută în întimitatea ei chiar de către corpul medical, pe de o parte, iar pe de altă parte reexistînd în București și alte servicii de profil care ar fi permis o comparație, oate acestea au făcut ca nici o persoană au institutie autorizată să nu sesizeze cît este de jalnică asistența medicală acordată. Desi noi sîntem convinși că fiind vorba despre o secție nouă, cineva măcar ar fi trebuit să analizeze pînă acum activitatea de fond și în primul rînd nivelul profesional real al tuturor membrilor secției. Controlul ar fi putut descoperi mai de mult gravulele carențe de pregătire ale dr. Tudor. După ce am lucrat împreună cu acest medic de la înființarea serviciului, putem afirma cu toată răspunderea că dumnealui a rămas și acum, după patru ani, total nepregătit în domeniul recuperării, desi a beneficiat de o specializare în R. F. Germania de trei

luni. La întoarcerea de la specializare nu ne-a adus nici un fel de material didactic, nu ne-a învățat nimic și nici nu a dovedit vreodată că ar fi învățat ceva acolo. Dacă ar fi fost numai după dr. Tudor, recuperarea profesată în această secție ar fi rămas rudimentară, lipsită de orice bază științifică. Ceea ce dumnealui cere să se facă bolnavului arată limpede că nu s-a ocupat de pregătirea sa. E momentul să spunem că cel mai important mijloc de recuperare a bolnavilor cu deficiențe neuromotorii este kinesiotepeuti științifică. La noi nu există școli de kinesiotepeuti. Șeful secției avea deci obligația să ne instruiască începînd de la A-ul meseriei, astfel încît să nu facem ce ne taie capul cu fiecare bolnav. E șocant ce vom spune, dar vreme de patru ani nu ne-a învățat niciodată nimic. După ce, prin strădanie, am descoperit adîncimea meseriei noastre, după ce ne-am însușit în bună măsură kinesiotepeuti, desi nu sîntem medici putem aprecia dacă un medic este instruit, competent în domeniul recuperării. Astfel vă rugăm să vă explicați faptul că ne simțim îndreptățiți să facem referiri la flagrantă lipsă de profesionalitate, de competență a dr. Tudor în domeniul recuperării. Datorită acestei nepriceperi, sute de bolnavi, cărora nu li s-a făcut ce trebuia, au rămas cu infirmități mari. Acest adevăr îl știm numai noi. Nu l-au înțeles nici bolnavii, nici familiile lor. O dovadă tragică a felului în care a înțeles dr. Tudor să-și practice meseria o reprezintă moartea inginerului Anton Leonte. Despre aceasta s-a ocupat pe larg revista „Flacăra” în cîteva articole. Mai întii în legătură cu excelența operație reușită de prof. dr. Constantin Arseni, iar apoi comentînd nefastul deznodămînt. După intervenție, pacientul și familia sa primiseră toate asigurările că se află în afara oricărui pericol. El avea să moară, însă, în secția de recuperare, datorită unor eforturi fizice mari și prelungite la care a fost supus fără nici o investigație a stării aparatului cardiovascular. Nu este adevărat, așa cum a declarat dr. Tudor, că pacientul a murit în prima zi cînd a coborît la sala de gimnastică după cîteva pași între paralele. Anton Leonte a murit după multe zile de efort făcut în sala de gimnastică unde l se cerea să execute numeroase reprize de genoflexiuni — indicație catastrofală.

Activitatea dr. Tudor s-a rezumat vreme

de patru ani numai la o vizită fugară și formală a bolnavilor, făcută de două ori pe săptămînă. Nepriceperea în materie de recuperare se poate aprecia și după observațiile pe care le notează la rubrica de evoluție a fiecărui caz, ele neavînd, de cele mai multe ori, nici o legătură cu schimbarea în timp a tabloului clinic în relație cu tratamentul aplicat.

Ocupația de bază a șefului secției de recuperare este reprezentată doar de inter-nări și externări. Termenul folosit de revista „Flacăra” că dr. Tudor „scoate la meza paturile”, corespunde realității. Externarea bolnavilor este și ea pentru dr. Ioan Tudor un prilej de șantaj. El invocă niște pretense legi ale Ministerului Sănătății, deci legi ale țării, care ar prevedea externarea pacienților după un scurt interval. Asemenea legi nu există. Nici un for oficial nu limitează durata spitalizării pentru bolnavii care au nevoie de recuperare, oficialitatea cunoscînd că recuperarea este un proces lung. Dar dr. Tudor a inventat mijlocul de a-i hărțui pe bolnavi, aruncînd vina pe niște restricții imaginare, făcînd pacienții să comenteze defavorabil legile statului care le apar astfel nemiloase și inumane și aceasta numai pentru a-i obliga să-și cumpere prelungirea internării. Practica aici menționată este greu de dovedit din două motive — atît timp cît dr. Tudor va fi șeful secției nici un bolnav sau rudă a acestuia nu va avea curajul să declare că a dat bani deoarece revin, de cele mai multe ori, în secția de recuperare — în al doilea rînd, mulți dintre ei se gîndesc că prin demasare l-ar putea priva de libertate. Pe timorarea și cunoscădenia oamenilor mizează și dr. Tudor, iar „întreprinderea” lui prosperă fără pierde.

„Ceea ce nu putem înțelege este că după apariția articolelor, atît de bine documentate, din revista „Flacăra”, nu s-a întreprins nici o cercetare serioasă, nici o analiză temeinică și bineînțeleasă nu s-au adoptat nici măsuri corespunzătoare.

Pentru toate acestea așteptăm din partea dumneavoastră o intervenție cu adevărat principală în scopul curmării abuzurilor de tot felul și a incompetenței pe post de conducere pentru ca, în sfîrșit, singurul serviciu de recuperare neuromotorie din București să devină profesionalizat și moral.

N.R. Ținem scrisoarea la dispoziția celor interesați, rugînd totodată conducerea Spitalului clinic „Dr. Gheorghe Marinescu” să ia act de conținutul ei și să procedeze în conformitate cu Legea presei.

Reporteri în circuit. Pe Dunăre, de la Baziaș la Sulina

Tulcea — mare vatră metalurgică

Privită de la ultimul etaj al hotelului „Delta”, Dunărea dă în fiecare ceas al zilei un spectacol care atrage pe larga faleză de la Tulcea o lume multicoloră, în veșnică preumblare, venită de la depărțări și rosturi atât de diferite, unită aici prin aceeași chemare, ca în lentila unui ochel care ne face pe toți incintători și festivi. Tulcea, pragul de trecere spre tărâmul mirific al deltei, realitatea cârților cu poze răsfoite în copilărie, țara pelicanilor, a lebedelor plutind printre nuferi a gîștelor sălbatice, a pescarilor cu barbă și pipă trăgînd năvoadele grele de pește, pentru unii un întirziat premiu școlar, care au învățat repede la geografie că de la Tulcea Dunărea se împarte în cele trei brațe ale sale — ce se varsă în mare, Chilia, Sulina și Sfîntul Gheorghe, 5640 km² de vis, cu o floră și o faună ce trebuie protejate, frămîntă somnul a peste 80.000 de turiști ce se abat anual pe evantaiul răsfrînt al grindului și pădurii Letea, la Crișan și Matia, Puiu sau Roșu-Roșuleț, zone de o inestimabilă sursă de valori economice și de bucurie a sufletului. Dar către frumusețile și curiozitățile celui mai tînar pămînt al continentului, principala poartă rămîne orașul Tulcea. De pe culmea însoțită a Monumentului Independenței ce străjuiește zările, Dunărea se deslășoară cu tot pitorescul său, orașul răsfrînt pe șapte coline și aproape de aceeași vîrstă cu memorabila Romă, străzi cu iz orientat armonizate cu arhitectura modernă, îndrazneată, a noilor edificii, un oraș în amplă și continuă dezvoltare, port maritim-fluvial, centru al industrializării peștelui, profilîndu-și pe zare silueta puternicului Combinat metalurgic, marele producător de alumina, orașul constructor de nave, important centru turistic, orașul pulsînd în ritmul inimii întregii țări. Printre multimea de turiști se disting localnici care au direcții precise, cumpărături precise. Magazine moderne (unde e însă ceainăria de plăcută atmosferă și nobilă utilitate din centrul orașului?), mărfuri, pină și Taifun contra țîntarilor. Strada Isacei a devenit un loc de promenadă, vegetația abundentă, cinematograful, casa de cultură a sindicatelor și atât de modernă Casa a tineretului, „Ciuperca”, inaugurată chiar la 2 mai 1978, cheamă tinerii ieșiți de la lucru. Această „Ciuperca” a cărei denumire s-a extins asupra unei întregi zone de agrement, este proiectul plin de fantezie al arhitectului tulcean Valeriu Pop. Frumoasă și utilă construcție. Profesorul Victor Claus, directorul Casei tineretului, și instructorul Ionel Tunsu ne poartă prin clădirea circulară, prezentîndu-ne activitatea cercurilor de radio, de cîncoto, de arte plastice, design și navomodele. L-am găsit aici pe inginerul Traian Ispir de la Șantierul naval Tulcea executînd cu membrii cercului o comandă a Muzeului marinei din Constanța — 6 machete de nave fluviale. În ultramoderna sală de spectacole aflăm că la ultimul simpozion ținut aici pe tema „Tulcea în trecut și astăzi” au participat unsprezece profesori universitari din București. Nu stingherim repetiția corului de cameră condus de Nicolae Iana, care a obținut locul I la faza interjudețeană de muzică tînară. Nu mică ne-a fost mirarea să descoperim la etajul Casei tineretului un hotel pentru tinerii veniți să viziteze municipiul Tulcea. Alături de inspiratul edificiu se lucrează la un complex sportiv cu trei terenuri de tenis de cîmp, cu teren de handbal, de baschet. Am rămas îngădurăți privind pe plaja Ciuperca o

tablă care avertizează că apa ștrandului este poluată. Oare chiar nu se poate face nimic? În apa cea mare a Dunării, printre vapoare de pescuit oceanic, șalupe rapide și pinze de ulciuri plutind, pe sub picla ce se abate adeseori de la Combinatul metalurgic ridicat atât de aproape de centrul orașului, nu se prea poate înota. La ora aceea însă viața culturală la Tulcea mai era improspătată de expoziția de artă plastică de la sala „Dacia” unde lucrările lui Gasser Gunter Forst, Tudor Popescu și Vasile Gheorghiu se impuneau atenției, prin nota de real profesionalism al fiecăruia dintre ei, buni coloristi și graficieni, urmărind Tulcea în devenirea ei. Circulația altor nave pe Dunăre ne-a atras atenția că Tulcea a devenit un port internațional ce se situează în categoria primelor trei porturi maritime fluviale, alături de

cea și la trei milioane tone pe an pentru portul Mahmudia care asigură calcarul pentru Combinatul siderurgic Galați. Macaralele tip Cangur ridicînd cite 16 tone o dată lucrează zi și noapte, Sarcina medie a activității portuare, ne referim la trafic, este de 12 mii tone pe zi. Noi ne-am realizat planul pe primele șase luni cu o depășire de 200 mii de tone. Avînd în dotare și flota turistică, trebuie să vă spunem că într-o singură oră pleacă și vin 720 de călători. „Si vreți să ne spuneți, tovarășe comandant, că totul merge ca pe apă?” „Dumneavoastră vă referiți la vasele care așteaptă să fie descărcate? Ca urmare a dezvoltării județului, a industrializării rapide și extensive, portul apare neîncăpător. În Tulcea există o singură dană maritimă unde poate fi operat un singur vapor. Chiar acum avem

LA CONGRESUL AL XII-LEA:

UN PROIECT ÎNDRĂZNET

LA CONGRESUL AL XII-LEA:

O MINUNATĂ ÎNFĂPTUIRE

Galați și de Brăila. Noile obiective industriale ale orașului cu o pondere însemnată în economia țării fac din batriul fluvial cărăușul a mii de tone de bauxită, mangan, balast, nisip, piatră, mărfuri. Mutîndu-ne unghiul de observație de la lumea la ce face lumea, vom afla că încă de la începutul lunii iulie la Șantierul naval Tulcea construcții și montorii au dat în folosință instalația automată de debitat tablă din secția construcții corp navă și prima porțiune a căii de rulare pe care a și fost trasă nava „Filiași”. Elaborîndu-se instalația de ridicare-lansare s-au creat astfel premisele andocării și reparării a două nave, concomitent. Numărul lor se va dubla. O asemenea vocație portuară a impus construirea celui mai important port, cel mineralier, cu un cheu maritim de 240 metri, un alt cheu, lung de 100 de metri, fiind destinat navelor fluviale. Portul comercial, portul pescăresc, portul de călători și cel al centralei „Delta Dunării” dau imaginea organizată a unui du-te-vino de nave sub diferite pavilioane cărora ochiul călătorului le surprinde doar pitorescul.

L-am vizitat pe tovarășul Gheorghe Cojocaru, comandantul portului Tulcea, exact cînd un vas austriac plin cu excursioniști a acostat fără aprobare la ponton. Discuție cu secunzii vasului, tineri și frumoși, ca de operetă, timp în care pe puntea superioară se sorceau într-o dulce ignoranță a legilor fluviale excursioniști, excursioniști în așteptarea promisiunilor deltei. „Principala sarcină a noastră, ne spune tovarășul comandant, este derularea mărfurilor de import-export necesare Combinatului metalurgic. Activitatea fluvială se referă la toată gama mărfurilor posibile, de la produsele agroalimentare la cele industriale. Acestea se ridică la un milion două sute de mii tone pe an pentru Tul-

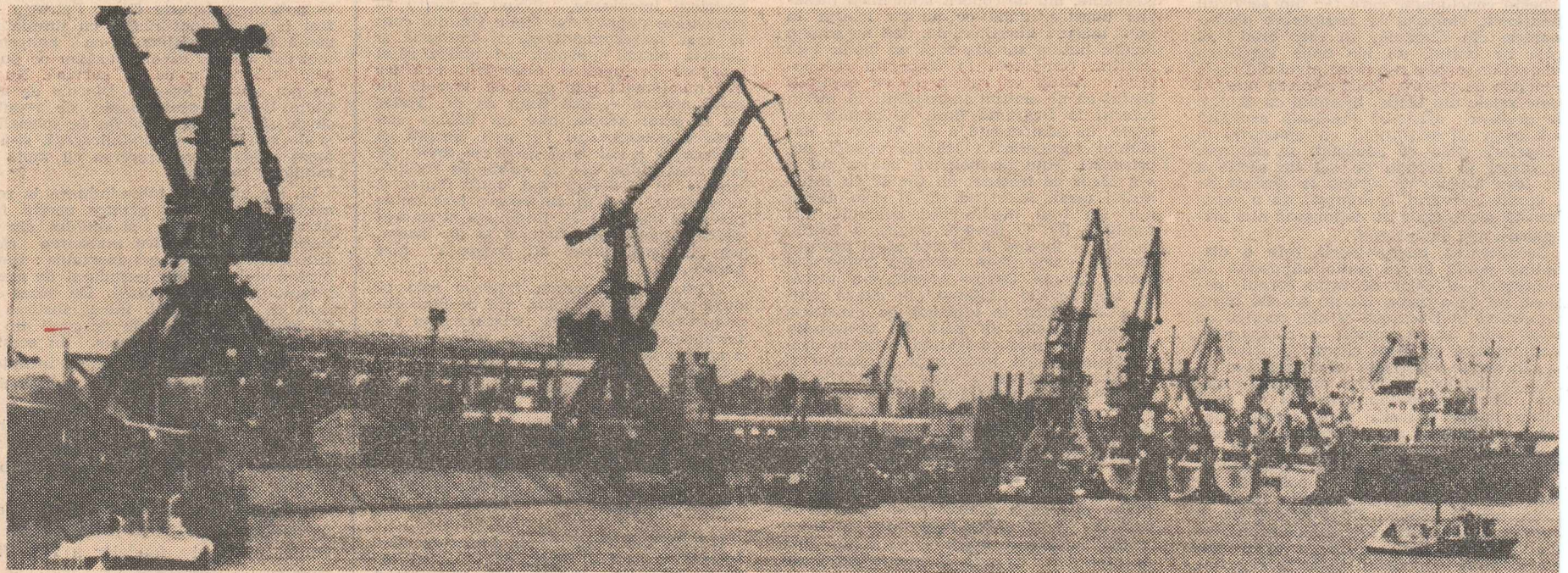
cea și la trei milioane tone pe an pentru portul Mahmudia care asigură calcarul pentru Combinatul siderurgic Galați. Macaralele tip Cangur ridicînd cite 16 tone o dată lucrează zi și noapte, Sarcina medie a activității portuare, ne referim la trafic, este de 12 mii tone pe zi. Noi ne-am realizat planul pe primele șase luni cu o depășire de 200 mii de tone. Avînd în dotare și flota turistică, trebuie să vă spunem că într-o singură oră pleacă și vin 720 de călători. „Si vreți să ne spuneți, tovarășe comandant, că totul merge ca pe apă?” „Dumneavoastră vă referiți la vasele care așteaptă să fie descărcate? Ca urmare a dezvoltării județului, a industrializării rapide și extensive, portul apare neîncăpător. În Tulcea există o singură dană maritimă unde poate fi operat un singur vapor. Chiar acum avem

șase nave cu minereu de bauxită adusă din Grecia și care așteaptă de șapte zile să fie descărcate. Aceasta se explică însă și datorită insuficienței mijloacelor de transport auto la Combinatul metalurgic. Firește, se plătesc contrastalii. Sînt factori externi care nu depind de noi și care fac ca apariția navelor să nu aibă o ritmicitate controlabilă. O parte din pierderi le suportă firma Mineral Import-Export, o parte ceilalți parteneri, mai pierdem și noi. Iar staționarea unei nave se calculează în valută. Dar dacă ne gîndim doar la cîteva decenii în urmă, mișcarea navelor de astăzi din portul Tulcea exprimă cum nu se poate mai grăitor saltul economic al județului nostru, implicat cu toată energia sa în treburile țării.”

Cea mai tînară vatră a metalurgiei românești, Tulcea, a adus schimbări spectaculoase în viața multor oameni care se mulțumeau pină mai ieri cu pescuitul, cu agricultura ori cu meserii care îi țineau în anonimatul existenței. La Combinatul metalurgic lucrează acum cîteva mii de oameni în trei schimburi. Mii de oameni cu o nouă vocație — aceea de metalurgisti, de mari producători de alumina. Pe Dealul Taberei, deasupra Dunării, se înalță o impresionantă cetate care demonstrează clar că socialismul a trezit la viață și aici meleaguri cu activități tradiționale, specifice Tulcei. Directorul combinatului, tovarășul Cristian Boiangiu, ne informează că dintre cele trei uzine — de alumina, de feroaliaje și de produse magneziene — primele două sînt puse în funcțiune. Uzina de alumina lucrează la întreaga ei capacitate. Producția s-a dublat la 400 mii de tone alumina pe an, capacitatea uzinei fiind proiectată pe spațiile existente. „Chiar ieri, ne spunea tovarășul Cristian Boiangiu, am realizat cea mai mare producție — 1.100 tone alumina pe zi! Ceca

ce înseamnă sute de mii tone alumina. Noi sîntem pentru economia țării sarea în bucate, asigurînd alumina Slatina, producătoare de aluminiu roaliajele pentru innoibilarea oțelului unde s-ar produce el. Feroaliajele sînt o premieră pe țară, dat fiind că s-a dat în funcțiune primul cupror. Cea. Si cînd vă gîndiți că ele se dau pînă atunci din Suedia, din Franța și R.F.G. În curînd vom la o capacitate de 280 mii tone pe remarcant este faptul că totul s-a prin tehnologie proprie. Grupul de combinatului pregătește pește și sută din forța de muncă necesară. Într-o zonă neindustrializată pînă nu e ușor să-i aduci pe agricultorii și la o nouă condiție. Uzina de produse neziene va avea ca profil fabricare refractare de calitate superioară eventualmente se aduc din Austria, Italia și Anglia. Astfel ia naștere că necesară pentru construcția cuplor Siemens-Martin, a cuptoarelor electrice convertoarelor, a melanjatoarelor și zistență foarte mare, așteptate la Hunedoara, Reșița, Tirgoviște, totu oțelul patriei”. „Combinatul metalurgic este un mare consumator de energie. Ce ați făcut în sensul reducerii sensului economiei la întregul nivel de producție?” „Într-adevăr, folosim cîte tone pacură pe zi, energia electrică — cam cît toată Dobrogea într-o zi — preocupări majore ale oamenilor pentru reducerea acestui consum, și sînt. La Feroaliaje se studiază și integrală a resurselor materiale sec — praful de la epurarea gazelor zgura. La fabricarea ferosiliciului rezultat din gazele arse în instalațiile de epurare se șeste pentru îngrășămintele chimice avem încă puse la punct soluții transport, acesta fiind un oraș foarte. Praful și zgura rezultate din fabricarea feroaliajelor cu mangan se pot fabricarea fontei. Se fac cercetări brichetarea lui. Șeful instalației de cere a siliciului metalic, inginerul Ghe. Untea, a realizat o ingenioasă instalație pentru recuperarea căldurii din arse. Astfel nu mai folosim energie mică pentru grupurile sociale. Tot avem apă caldă fără să ne coste. Iul și bun. Metoda trebuie extinsă mizarea funcționării TREC-ului duce, nomisirea a 20 milioane kilowați oră fără consum suplimentar de combustibil. De calitate muncii oamenilor depinde aluminei, a feroaliajelor. Pentru muncă trebuie recuperată. În acest de un an de zile, noi avem, în af duminică, o zi liberă pe lună. Dar bui să avem și niște case de odihnă combinatului, să avem unde să-tem pe oameni pentru două zile. L. cația biroului județean de partid repartizat o cabană pentru aceste bote, dar care de la construcția ei folosită. S-au făcut formele de tran la centrala „Delta Dunării” dar M/ a aprobat transferul. Și uite așa... face treabă, nu glumă, dar cu polu stăm prea bine. Dacă la alumina pr opurării gazelor este rezolvată prin trofiltrare, la feroaliaje sacii filtra import, și care costă foarte scump deteriorat. Avem nevoie de zece n saci noi. Ar trebui făcută o fabrică c gen pentru toată țara”. Mergem la uz feroaliaje. Sîntem în fată cuprorului la schimbul B, cînd topitorul pe Marian dirijează șarja 9067, o șarjă descendentă de silicomangan, ridicată dul rulant, și turnată ca însuși s luminînd chipurile, sufletul celor c nobilează oțelul. În aceste momente faleza multicoloră sute de brațe fa ne celor care nescînd numărul ș mai sus, se îndreaptă, pe un vas al gătit ca pentru o nuntă, spre pacca nunile deltei.

ADI CU

Una din ipostazele mai puțin festive ale portului Tulcea — macaralele au treabă.

Fotografie de A. MIHAILOP

Șoferi pe marile șantiere:

Muncă, bărbăție, fapte de comuniști

Primul om al Grupului de șantieret-Buzău, inginerul Liviu Guțiu, a studiat construcțiile hidrotehnice la Timișoara, terminând printre primii, și a fost partizant în proiectare la București, unde a stat nici măcar o zi. Așa gândea prin 57 proaspătul, pe atunci, inginer Guțiu: cum poate să lucreze în proiectare ceva care nu știe cu adevărat ce-i acela un șantier și cum crește un baraj? Înțelegerea că are nevoie de cel puțin un an la Bicaz. De atunci au trecut 22 de ani, drept că a mai schimbat locul, trecând aval de Bicaz la toate ctitoriile lumii: pe Bistrița, apoi pe Buzău și pe Prut. Stinea, dar fără a trăda măcar pentru zi șantierul. Vorbeste cu patos despre câte cite a văzut și a trăit în acești ani, ini, despre izbăzile omului în lupta cu natura: Bicazul, tunelul Tașca-Bicaz lung zece kilometri, barajul din beton confortat de la Poiana Uzului — cel mai mare din țară și în primele opt din lume, riul și cel mai mare baraj din țară două milioane metri cubi de umplutură, acum lucrările de pe Siret.

Vorbind de Siret, mai exact de primele ci amenajări hidroenergetice de pe Siret și anume: Galbeni, Răcăciuni și Bești, care la un loc vor da în jur de 10 MW, deci ceva mai mult decât Bicazul, lăm că pentru cele trei lucrări sunt necesare 29 de milioane metri cubi de terasamente — o cifră șant mai exact o cantitate totală și cu totul impresionantă. Se telege, ne spune directorul Guțiu, că cazul barajelor din apropierea centrului greutate al întregii activități sunt șoferi. Și ei șoferi, oameni șantieristilor de te meserii, sint trecuți prin școala pră a șantierelor. Majoritatea sint oameni vechi, legați trup și suflet

de șantiere, își duc viața în rulote sau în baraci. Sigur, mai sint și printre șoferii de pe șantiere vreo cițiva care seamăna cu cei de pe șosele și atunci se spune că șoferul e tot șofer. Numai că în șantier ei sint priviți altfel, sint niște oameni fără de care nu se poate. Inginerul Guțiu își amintește de un șofer moldovean hitru care zicea că la sfîrșit, atunci cînd se taie panglica ei, șoferii, sint cam uitați. În acele clipe sint mai aproape minierii, brigadierii, betonistii, adică cei care au efectuat ultimele lucrări sau ultimele retușuri. Or, acești șoferi sint, cum foarte bine se simte pe șantier, niște oameni de excepție, o viață de șofer fiind foarte adesea o viață de erou. Numai din obișnuință și din oarecare comoditate atunci cînd e vorba de ei spunem doar șoferi. Ei sint aceia care ajută barajul să urce pe verticală și cel de la Sîrui are aproape 20 de metri, depun strat cu strat pietrișul sau argila cu răbdare de constructori, cum se și cred și dealtfel și chiar sint. Multora li s-ar putea spune, pentru că merită, șoferi de elită sau șoferi de excepție. Pe cei mai mulți, inginerul Guțiu îi știe după nume și după fapte. Șoferul Cărămidă (la trei mii de oameni e greu de reținut și numele mic) a fost și la Bicaz, a coborît și el pe Bistrița la vale, iar acum e la Sîrui și rar înțilnești unul ca el. La fel de celebru printre șantieristi este și Burac. Un șofer excepțional este și mai tânărul Bidiga, fost la Poiana Uzului, Bucecea și acum pe Siret. După ce a participat la ridicarea citorva hidrocentrale pe Bistrița, Podoleanu și Gîrbea lucrează acum la canalizarea și stația de epurare a municipiului Bacău, tot o lucrare a Grupului de șantiere Siret-Buzău al T.C.H. Cei doi

dau dovada unei discipline deosebite, dirijînd întreg procesul tehnologic. Prin seriozitatea lor obligă excavatoriștii să intre în ritm, transportă îngrijit betonul determinîndu-i și pe ceilalți să procedeze la fel. Tot așa printre traileriștii sint cei trei frați Stroe, unul mai bun decît ceilalți.

Primul obiectiv hidroenergetic din salba de lumini a Siretului este situat în imediată apropiere a satului Galbeni. Cîteva baraci, o centrală termică la care încă se lucrează, dar care se spune că va fi gata în doua săptămîni. O aglomerare de mașini și utilaje într-un permanent du-te-vingo, o permanentă forțată cu zgomotele de rigoare și strigătele șantieristilor ce domină zgomotul aproape surd al Siretului molcom și plictisit, așa cum e Siretul în absența viiturilor. Stavilă în calea viiturilor vor fi cele zece milioane metri cubi de terasamente ce vor zăgăzui furia apelor, creînd o acumulare de peste 40 milioane metri cubi de apă ce va permite irigarea unor mari suprafețe agricole, navigația pe riul Siret, iar o bună parte va da energie electrică. Ion Birjoveanu, inginerul-sef al șantierului Galbeni, ne prezintă colonia și stadiul actual al lucrărilor începute din primăvară. Se muncește din plin la umplerea digului dinspre satul Galbeni, a digului de pe malul drept și a canalului de aducțiune. La această oră cea mai mare parte a planului este în mina șoferilor și ei își fac datoria cu prisosință. Lucrează în două schimburi a cite zece ore și deocamdată ei duc greul pentru că lucrările de specialitate vor fi atacate abia anul viitor.

Am străbătut șantierul în ultimele zile ale lunii octombrie, deci în toamnă, un anotimp nu tocmai plăcut pentru șoferi. Gîfîind sub povara celor 13 tone o autobasculantă ROMAN-diesel își face loc pe lîngă noi. Un munte de om lăsat adînc în spătar, cu o mîna pe volan și cu ochii roată peste tot, catadicește să ne arunce un salut. Aflu că e chiar Gheorghe Bidiga, un tînăr de treizeci de ani, din care zece pe șantier, ani începuți la Poiana Uzului de unde și este de loc. După ce descarcă încercăm să legăm o vorbă cu dumealui. E foarte cumpătat. Nu-i place vorba multă. Este un om al faptelor. Pe șantier, pe mașină o greu și nu rezistă decît cine are drag de ea și se obișnuiește cu viața de șantier. Dar celui care si-a ales-o de mic și n-a avut alta, viața asta îi este cea mai dragă. Ne mărturisește că nu și-ar schimba nici meseria și nici viața cu nimic altceva. Are un apartament cu două camere în Bacău în cartierul Aviatori, familie, un băiat, Marius, de șase ani și cam tot ce-i trebuie unui om. Aici, pe șantier, nu-și pierde vremea. A reușit o performanță unică în șantierele pe unde a umblat, terminîndu-și planul pe anul acesta încă de la începutul lunii august. Acum muncește pentru anul viitor. Ajutorul său, Simion Docan, îi calcă pe urme, doar îi este consătean. Dacă Bidiga transportă 10 000 tone pe lună, ajutorul și consăteanul său reusește 8 000-9 000, cam de două ori cit au plan. Mașina, pe care au botezat-o și o alintă cu numele de Doina, are pretențiile ei. Dacă-i dai ce-i trebuie răspunde la toate comenzi și poți să-i ceri orice. Asta-i mașina și omul e la fel.

Mecanicul auto Dimofte Tasache ne-a întărit convingerea că secretul lui Bidiga și Docan se leagă de întreținerea și păstrarea mașinii, de aproape o jumătate de milion valoare, în bune condiții. Bidiga merge la atelierul mecanic doar pentru mici remedieri cel mult o dată pe lună. Cu o zi înainte fusese pentru pompa de basculare. Pentru eliminarea timpilor morți a fost înlocuită, urmînd a fi reparată după aceea. Dealtfel în modestul atelier mecanic se fac minuni. Strungarul

Constantin Știrbu a executat fără freză chiar segmenti de compresor și axuri încă din martie și merg foarte bine și acum.

Un șofer vechi de nu i se mai cunoaște nici data pe carnet este Vasile Mazăre, care găsește de cuviință că din experiența lui poate să dea și mai tinerilor abia ieșiți din școala de trei luni de la Rimnicu Vilcea, școala ce pregătește șoferi pentru șantierele T.C.H. Are acum ca ajutor un băiat bun, pe Ion Ardeleanu, un puști conștiincios în care are încredere să-i dea mașina pe mîna. Alții au practicanți chiar mai buni decît Ardeleanu, căruia nu-i mai trebuie mult și iese șofer bun din el. Mai rămîne să se deprîndă cu greul. Pe dig nu-i ca pe asfalt. Sint probleme mari cînd plouă și toamna plouă des de nu te poți lipi de excavator. Iarna sint probleme cu pornirea și cu viscolul, dar oamenii, adică șoferii aceștia de excepție nu se dau bătuti. De ce să fie ei mai prejos decît un dulgher sau un betonist. Eroii noștri de astăzi și aceia care duc greul acum pe șantierul Hidrocentralei Galbeni se numesc șoferi. Am fi nedrepti dacă n-am aminti că tot pe acest șantier muncesc brigadierii Dumitru Pușcașu și Gheorghe Asimionesei distinsi nu de mult la Stinea pe Prut cu Ordișul Muncii clasa I, sau maistrul Gheorghe Preutu, un șef de lot, mai bun decît zece ingineri, după expresia directorului Guțiu. Aceștia, cu modestie, au recunoscut că în fața în care se află lucrările la Galbeni este timpul șoferilor și ei muncesc bine, uneori chiar eroic. Sint cazuri cînd viața de șofer se apropie foarte mult de viața de erou sau chiar se confundă cu ea.

ION PREDOȘANU

Maria Toma — șofer pe autocisternă, singura femeie printre cei 117 șoferi de la Galbeni, deși nu a făcut cine știe ce isprăvi în meserie, merită laudele noastre și numai pentru curajul de a se încumeta să practice această meserie bărbătească

Gheorghe Bidiga la volanul autobasculantei „Doina”

Botoșani — un oraș nou

(urmăre din pag. 1)

2.100 în 1980. În aceeași perioadă, de la 2, numărul grădinițelor urcă la 438, înmînd 27.279 locuri. La rîndul lui, căminul nou atrage după sine și un context milial pe măsură și, din acest punct de vedere, este semnificativă și dinamica descerii de bunuri de folosință îndelungată: tr-un deceniu, ritmul pătrunderii telefoanelor în ambianța noilor apartamente a crescut cu 332,3 la sută, al mobilei cu 421,5 la sută, al mașinilor de spălat cu 7,3 la sută, al frigiderelor cu 623 la sută, și alte cuvinte, însăși viața de fiecare zi oamenilor se vede invadată cu folos de peiele unei modernități tonice, reazăzînd-se în rosturi mai înalte, cu tot cortelul ei de cucceri acumulate în trecut, cu telepeciunea, demnitățile și bunul gust verbal al moldovenilor. Și iată cum, recapitulînd geografia nouă a Botoșanilor, strădă cu stradă, edificiu cu edificiu, viață cu viață, ajungîm treptat la înțelegerea că ai descins în epicentrul unei nanității care s-a răsucit energie în iserie, avînd acum acces deplin la renun-

tările și implinirile care decurg din gesturile curajoase.

Coloanele constructorilor curg peste oras asemenea unui val, în urma lor miroase a cărămidă proaspăt arsă, a tencuială proaspătă, a var acuma stins, mișcarea lor deschide breșe largi în mult îmbătrînită Calea Națională, parcă negîndu-și semnificația numelui. O breșă, la un capăt, i-a așezat recent în față structura insolită a zidurilor unui cinematograf. O altă breșă, într-o coastă, ridică azi privirea trecătorilor pînă la înălțimea celor trei etaje ale marelui magazin universal care poartă chiar numele orașului renăscut. Prin altă breșă, pe sub cupolele de vegetație autumnală ale unui scuar cochec, ajungîm în piața sediului politic și administrativ al Botoșanilor, o pildă pentru ceea ce înscamnă arhitectură inspirată. Apoi convoaiele de blocuri, îngemănîndu-se în străzi și cartiere, cu nume de profundă rezonanță în istoria acestui colt de țară. Desigur, Calea Națională, și pentru cei din Botoșani, se potrivește azi în altă matcă, mai fertilă, în timp ce amintirea celei ce a fost se

invelește într-o căldă duioasă, moldovenească pînă în măduva oaselor.

O primă consecință a mutațiilor din viața Botoșanilor: botoșănenii se reintorc acasă. Ani lungi, deși natalitatea înregistră progrese, oamenii locului se risipeau spre alte zări și populația orașului stagna. Acum, industriile care au înflorit aici îi rechemă. Electrocontact, Integrata și Intreprinderea mecanică pentru agricultură și industria alimentară sint trei dintre unitățile industriale din Botoșani care au contribuit decisiv la ridicarea valorii producției globale a județului de la 474 în 1960 la 6.389,2 milioane lei în 1979. Numai prima dintre întreprinderile citate dispune de o capacitate de producție egală cu capacitatea din 1960 a întregului județ Botoșani. În sfîrșit în halele celei de-a treia am constatat pe viu cum se încheagă și se consolidează dinastiile muncitorești pe un meleag îndelung văduvit de binefacerea industriei. De pildă, strungarul Petre Mihalache, șeful atelierului de prelucrări mecanice și secretar al comunistilor din întreprindere, a fost urmat în meserie de fratele său Mihai. Maistrul Neculai Vladovici i-a tras după el pe cei doi fii ai săi, Alexandru și Neculai. Pe urmele lui Nicolae Sănduc și Adolf Hügel, muncitori de înaltă calificare, pășesc acum

mai tinerii Mihai Măzăreanu, Pintilie Dogaru și Aurel Popovici, sau foarte tînărul Pintilie Tănăsucă. Tînăra industrie din Botoșani își are de acum și campionii ei: în meseria aleasă, strungarul Petre Luca nu s-a lăsat pînă cînd nu a fost distins cu brătara de aur, în cadrul unui concurs republican. Revelator este și drumul parcurs de Ioan Mihalache, fost muncitor necalificat în atelierul din care se străduia să se îngherbeze această mare uzină, în urmă cu două decenii, trecut apoi prin flăcările tîi ale studiilor superioare și reintors aici, ca să devină directorul întreprinderii mecanice pentru agricultură și industria alimentară, unitate pivot de ramură.

Da, cei din Botoșani revin acasă și dacă unii dintre ei, cu precădere tinerii și femele, mai bat și azi, la ceas de scară, tocița Calei Națională, în lungul caldarimului care a mai rămas din ea, întrezărim crescînd chiar din foala lor peștiră statură vizușoasă a familiilor muncitorești de mine, statornicia lor și sporul lor în muncă. A lor e dimineața Botoșanilor, chiar dacă cei care revin acasă descind din trenuri într-o gară nemairimînd cu viața marelui oraș, asemenea unui nasture cusut pe întineric.

Sint elev în ultimul an al Școlii profesionale C.F.R. nr. 11 București și urmează ca în viitorii 5 ani să lucrez la I.M.M.R. „Grivita roșie” București, conform contractului de muncă nr. 4432/1976. Problema mea este următoarea: Doresc să urmez cursurile Școlii de șoferi amatori din București, îndeplinind toate condițiile în acest sens. Respectivă școală îmi răspunde că trebuie să le fac la Pitești — localitate cu care eu nu mai am nici o legătură cel puțin cinci-șase ani de acum înainte. Sper că prin publicarea acestor rânduri forurile în drept mă vor lămurii care e modalitatea de a urma cursurile acestei școli în Capitală. (Gheorghe Vlădescu, comuna Leordeni, județul Argeș)

Vreau să vă spun câteva cuvinte despre starea cu totul necorespunzătoare a drumului național Brad—Abrud, singura legătură dintre cele două orașe. Drumul cu pricina figurează în ghidurile turistice ca fiind complet modernizat. Adevărul este că de cinci ani se lucrează la asfaltarea lui (are o lungime de 40 de kilometri) și nici astăzi nu este gata. Cei cinci kilometri care au mai rămas ne fac viața un coșmar și mașinile praf. (Ioan Lazea, Brad)

Până la data de 24 mai 1979, mașina PECO ne aducea buteliile de aragaz până în satul Mitrofani, la sediul C.A.P. După această dată mașina n-a mai venit. Ca să schimbăm buteliile trebuie să parcurgem între 16 și 28 de kilometri, dus-întors. (Gh. Mihai, sat Mitrofani, com. Suțești, jud. Vilcea)

Primim din partea Ministerului Educației și Învățământului: „Urmare a scrisorii prin care tov. Păun Adriana reclamă exmatricularea fiului său din școala profesională de poligrafie vă informăm: Atmosfera creată în internat se datorează în mare parte lipsei de control a conducerii școlii și a profesorilor diriginți. Situația a fost analizată cu factorii de răspundere din școală și s-a dispus demiterea din funcția de pedagog a tov. Jercan Ion și sancționarea lui Dan Gheorghe (al doilea pedagog). Elevul a fost reinscris în anul I al școlii profesionale”.

Din anul 1975 am intrat în căminul de bătrâni din Mihăilești, jud. Ilfov. În această perioadă m-am îmbolnăvit de TBC și am plecat la sanatoriul Izvorul, comuna Vinătoarii Mici, jud. Ilfov, unde am stat de la 12 septembrie 1976 până la 30 martie 1977. În această perioadă trebuia să primesc pensia personal. După plecarea din sanatoriu am făcut diferite demersuri pentru a mi se trimite pensia pentru perioada de sanatoriu. Cu toate acestea nici până în ziua de azi n-am primit banii. (Aurel Tudor, Căminul de bătrâni, Mihăilești — jud. Ilfov)

Cu ocazia unei vizite în România, am aflat de dr. Boici și de medicamentul său, Boicil. Sufărind de mulți ani de reumatism și negăsind un medicament eficient aici, în R.F.G., m-am decis să fac tratament cu Boicil forte la Timișoara. Boala era atât de gravă încât nu mă puteam pleptăna, bărbierii, nu puteam să dau mâna cu cineva. După cinci tratamente făcute de dr. Boici, nu mai simt dureri și sint în stare să întrebunțez normal ambele mâini. Cunoscând limba română, am stat de vorbă cu ceilalți pacienți. Sint adinc impresionat de minunile realizate de dr. Boici cu medicamentul său. Cu aceste rânduri încerc să exprim adinca recunoștință pentru dr. Boici, pentru condițiile de tratament, pentru acest medicament care îmi permite să lucrez zilnic și să-mi câștig existența. (Erich Vorreiter — R.F. Germania)

În legătură cu scrisoarea adresată redacției de către Popescu Petre din comuna Boișoara, jud. Vilcea, primim din partea Ministerului Educației și Învățământului următoarele: „Cele sesizate de dv. au fost reale. Pentru aceasta s-au luat măsuri corespunzătoare, tov. Popescu Florea fiind sancționat disciplinar de către Inspectoratul școlar județean Vilcea și schimbat din funcția de director al Școlii generale Găujani”.

Se împlinesc 10 ani de cind avem greutăți în privința transportului în comun. Zilnic parcurgem 10 kilometri dus-întors până la stația actuală. În octombrie 1978 situația părea a se fi rezolvat, dar aceasta a durat doar trei zile. După ce s-a prelungit traseul autobuzului până la capătul satului nostru, stația a dispărut. (Alexandru Mirică, sat Dobrușa de Sus, com. Ștefănești, jud. Vilcea)

Împreună cu un grup de oameni ai muncii de la întreprinderea de autocamioane Brașov am contractat locuințe proprietate personală la bloc, D-5, str. Zorilor nr. 7, Brașov, cu termen de dare în folosință la 30.XII.1979. Toate bune numai că nu vedem cum va fi respectată această dată deoarece constructorul nici n-a început lucrul și este vorba de un bloc tip P-10 etaje. (În numele grupului semnează Ștefan Pop, Purcăreni, jud. Brașov)

La data de 11 iulie 1979 am predat pentru prelucrare, la atelierul „Bijuteria” de la complexul Modarom, un inel de aur în greutate de 13,80 grame. Bonul de primire are numărul 3869, poziția 3818, iar chitanța de plată a manoperei, 365 lei, numărul 4333/137062. Termen de ridicare: 25 august 1979. Nici până în ziua de azi n-am reușit să intru în posesia respectivului obiect și sesizările mele la Uniunea județeană a cooperativelor meșteșugărești au rămas fără răspuns. (Valer Boldeanu, Brașov)

Consiliul popular al județului Alba ne trimite următorul răspuns în legătură cu scrisoarea Mariei Șuteu din Aiud: „În cazul dumneavoastră, avind 48 de zile concediu fără plată, unitatea v-a redus sporul de vechime și v-a încadrat la bază, ca pe o persoană nou încadrată, cu toate că în cartea de muncă nu apare înregistrată încetarea activității și nu există nici o decizie în acest sens. Față de cele de mai sus, unitatea a procedat greșit, motiv pentru care dv. urmează să solicitați drepturile de personal avute inițial. Menționăm că s-a luat legătura cu CEC — sucursala Alba Iulia — și i s-a comunicat punctul nostru de vedere”.

„Unul din șantierul de foraj ale IPEG se găsește la 25 kilometri de Lugoj, în zona satului Visag care aparține de com. Vlad Delamarina. Pe acest șantier lucrează în jur de 40 de oameni. În sat se găsesc un bufet cu băuturi și țigări și o prăvălie sătească, însă nu există nici un magazin alimentar. Pentru aprovizionare, muncitorii trebuie să piardă o zi, deci și schimbul, ca să facă un drum până la Lugoj”. (Gh. Petroșel — Lugoj)

Pe strada noastră (strada Voltaire nr. 4—6) situată în plin centrul municipiului Cluj-Napoca, se află întreprinderea de produse zaharoase „Feleacul”, sursa unor delicioase produse, dar și a unui zgomot infernal care crește de la trimestru la trimestru. Pe lângă poluarea fonică, fabrica mai emană și poluanți rezultați din procesul tehnologic și din neevacuarea la vreme a reziduurilor depozitate în curtea întreprinderii. În urma sesizărilor noastre, Consiliul popular al municipiului ne-a dat dreptate, dar situația nu s-a schimbat cu nimic. (Semnează un grup de 15 locatari)

În luna aprilie 1979 am cumpărat o canapea de tip „Fricel” produsă de IPL Rădăuți. La puțină vreme după folosire, „Fricel” n-a mai fost bună de nimic, vicile ascunse de fabricație făcând-o inutilizabilă. La sesizarea mea întreprinderea a trimis un delegat. Acesta mi-a dat dreptate, a făcut un proces-verbal, canapeaua însă tot nu se poate folosi. (Valentin Diaconu, Bacău)

În numele locatarilor blocurilor nr. 16, 26, 27, 28 din str. Libertății vă scriu în speranța că ne puteți ajuta. La blocurile amintite, două dintre ele — nr. 27 și 28 — date în folosință de exact un an, n-a curs niciodată apa caldă. Deși s-au făcut sesizări peste sesizări, nimeni n-a văzut apă caldă. (Sándor István, Tîrgu Secuiesc, jud. Covasna)

Ca în toate marile orașe, cu ani în urmă, s-a deschis și la Pitești o casă de comenzi pentru produse alimentare. Mijloc civilizât și util pentru aprovizionare, foarte apreciat de gospodine. Însă „casa” cu pricina a dispărut fără urmă, regretele noastre neimpresionind pe nimeni. (Lucia Ionescu, Pitești)

Cităm din răspunsul trimis de Consiliul popular al județului Prahova în legătură cu scrisoarea adresată de un grup de locatari din Sinaia, str. Karl Marx, nr. 17, revistei noastre: „S-a dat dispoziție unității de gospodărie comunală și locativă Sinaia să execute imediat lucrările de revizie a invelitorii din țiglă, înlocuind acolo, unde este cazul, țiglele care prezintă defecțiuni, procedind și la cimentarea rosturilor, lucrare care a și început”.

Sintem frații Ionuț și Daniela Ioniță și locuim în București, str. Aleea Boteni, nr. 4, Bloc M 51, sc. B, ap. 68, sectorul VI.

Vă adresăm rugămintea să publicați rindurile noastre de căldă mulțumire, recunoștință și urări de sănătate dr. conf. Alexandru Constantinovici de la Spitalul „Dr. Marinescu”, Secția neurochirurgie, care ne-a redat tăl, tîntuit de mai mulți ani la pat de o grea boală. Acum este soare, ferice și voie bună și în casa noastră, ne bucurăm și noi, ca toți copiii acestei țări, de un tată sănătos, care, datorită abnegației, dăruirii, omeniei și înaltului profesionalism ale doctorului Alexandru Constantinovici, are, după mulți ani, din nou posibilitatea să urmărească educația, să ne ajute la lecții, să iasă cu noi la plimbare și la joacă. Îi mulțumim din inimă doctorului Constanținovic.

Primim din partea Direcției sanitare a județului Buzău: „Urmare a adresei dumneavoastră, direcția sanitară a intervenit la Oficiul farmaceutic Ploiești și bolnava Chivu Veronica, din municipiul Buzău, a primit gratuit medicamentele necesare”.

Deși aștept de multă vreme repartizarea unei locuințe corespunzătoare — stau cu soția și cei 8 copii minori într-un apartament de 2 camere — mă văd nevoit să vă semnalez mai ales o problemă a sute de locuitori ai cartierului Cihala din Drobeta-Turnu Severin. La etajele superioare — trei și patru — apa potabilă și menajeră nu curge decît 1—2 ore din 24, iar aceasta se întimplă noaptea spre ziuă, între orele 3 și 5, deși noi plătim în întregime apa, ca și locatarii de la etajele 1 și 2. (Sever Vătuin)

Consiliul popular al județului Olt: „Urmare a scrisorii adresate revistei FLACĂRA, prin care este sesizată starea necorespunzătoare a drumului comunal nr. 20 Strejești de Jos—Strejești de Sus—Runcu, și a podului de lemn de pe acest drum, în urma cercetărilor efectuate de ing. Dușescu Nicolae, directorul Direcției județene de drumuri și poduri Olt, vă comunicăm: drumul are o stare de viabilitate satisfăcătoare, s-a dispus transportarea de balast pe câteva porțiuni și se va face reprofilarea drumului cu autogrederul. Podul de lemn ce traversează pîrul Manu a fost reparat”.

După apariția în FLACĂRA nr. 28 din acest an a anchetei „Un huligan frunțas în producție”, viața noastră își urmează cursul de până atunci, cu deosebirea că Stîngă Apostol și-a perfecționat metodele de șicanare. Ne intrerupe lumina sistematic, contorul general aflindu-se în apartamentul lui. Este foarte greu pentru doi bătrîni de peste 80 de ani, în singurătatea lor, ca, în orele tirzii ale nopții, să orbecăie prin întuneric după paharul de apă și tableta de care le poate depinde viața; ori să găsească dimineața frigiderul dezghețat, cu apă scursă în mincare. (Traian Stelnicănu, București)

Comitetul sectorului 3 al P.C.R.: „La scrisoarea prin care cetățeană Croitoru Ana s-a adresat redacției dv. vă informăm că în zona locuinței petiționării sint propuse a se construi un complex școlar, un complex comercial și o piață alimentară și două blocuri de locuințe cu partere comerciale”.

Bucuria noastră de a locui pe str. Rîndunicii din Arad este umbrită de faptul că municipalitatea n-a introdus și aici apă, deși ne-a promis încă de acum doi ani. (Petru Mureșan, Arad)

Vă arătăm cîteva din aspectele întilnite la băile Sovata, aspecte care contrastează cu bunul renume al stațiunii. Astfel, pinea este crudă, la cantina nr. 5 ținuta personalului este neglijentă, halatele sint murdare, ceștile de ceai ciobite, cîmile de apă nespălate și, în general, totul arată de parcă nimeni n-ar fi stăpin acolo. (Scrisoare semnată de un grup de 13 persoane)

Comitetul municipal București al P.C.R.: „Referitor la scrisoarea lui Isac Constantin trimisă redacției dv. vă informăm că, din cercetările efectuate, cei în cauză au comis unele abateri. Astfel, Ion Biriș a fost scos din funcția de șef birou personal, învătămint, retribuție din I.C.E. ROMPETROL și sancționat de adunarea generală a organizației de bază cu „vot de blam”, iar Sotîngeanu Ion a fost scos din funcția de inspector personal din I.C.E. ROMPETROL”.

Mă numesc Dediu Mihai și locuiesc în Ploiești, aleea Godeanu, bl. 119, apartament 7 A, micraoraion Ploiești vest. De cinci ani, de cind s-au dat blocurile în funcțiune, noi, locuitorii cartierului luptăm cu noroiul. Pe aleile pietonale, construite sub nivelul terenului înconjurător, bălesc apcele strînse de la plo. Toamna și primăvara avem nevoie de cizme ca să ne putem descurca cit de cit. Am sesizat primăria, am sesizat șantierul, fiind plimbați însă de la Ana la Caiafa. Nu cerem mult, doar o simplă cale de acces pe care să se poată circula omenește.

● Huliganii de la „Flora” au fost dați afară!

Primim din partea tovarășului I. Apostol, director al Complexului de hoteluri și restaurante „Flora”, următoarele:

În urma celor relatate în revista „Flacăra” nr. 43/1272 din 25 octombrie 1979 sub titlul „Un act de huliganism care nu poate rămîne nepedepsit”, vă aducem la cunoștință următoarele:

Sintem de acord cu punctul de vedere exprimat de redactorul dumneavoastră în ceea ce privește atitudinea antisocială, huliganică a lucrătorului Gheorghe Nicolae, șef de sală la restaurantul „Flora”.

Totodată a rezultat că șeful de unitate Bărbulescu Nicolae, încălcînd normele legale, n-a informat conducerea C.H.R. „Flora” despre acest eveniment și nu a luat măsuri pentru prevenirea acestei abateri grave.

La sesizarea organului de miliție Circa 2, sectorul 1 prin adresa nr. 1/606462 din 24 X 1979 (sosită cu mare intîrziere) și mai ales — imediat după apariția articolului — cazul a fost discutat în cadrul Consiliului oamenilor muncii, care a hotărît desfacerea contractului de muncă a numitului Gheorghe Nicolae, măsură aplicată prin Decizia nr. 1210 din 26 X 1979.

În ceea ce privește șeful de unitate Bărbulescu Nicolae, s-a hotărît scoaterea din funcție și trecerea într-o întreprindere de construcții.

Vă rugăm să faceți public răspunsul nostru, să primiți mulțumirile noastre pentru ajutorul acordat și să ne permiteți să asigurăm pe această cale consumatorii că vor fi bine primiți și tratați cu toată sollicitudinea în cadrul unității „Flora”.

Cazul lui Gheorghe Nicolae constituie un fapt cu totul izolat, de care întregul colectiv din unitățile noastre se desolidarizează.

Materialul apărut în presă, împreună cu măsurile luate, au fost prelucrate atît în cadrul colectivului de lucrători al unității „Flora”, cit și cu celelalte colective din unități și factori de răspundere, pentru a preintîmpina astfel de abateri pe viitor.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

O obligație fără termen de prescriere:

Răspunderea umană

În 1971, după 19 ani de abnegație exemplară în muncă, Ileana M. își contrariază colegii prin semne evidente de extenuare fizică și psihică: lucrează neglijent, are reacții intempestive la zgomote firești, devine revanșardă în consecință și acuză persecuții imaginare.

Or, ceea ce numai cu câteva luni în urmă ar fi părut de domeniul imaginației morbide, se petrece în împrejurări ce vizează paradoxul: Ileana M. i se desface contractul de muncă pentru întârzieri repetate și refuzul îndeplinirii unor obligații vagi de serviciu.

1979, după 8 ani, octombrie, în apartamentul familiei M. Un vestibul de parte suferințele în două camere separate. Ileana M. — sindrom paranoid. Ioan M. — infarct miocardic. Rodica, fiica, pendulează fără speranță între extremitățile ireconciliabilului. Altădată, diminețile, vestibulul era inundat de lumina filtrată prin ușile deschise ale celor două camere. De aproape patru ani cele două uși tac zăvorâte în ranchiună.

Din camera Ileanei M. răzbat acorduri timide de acordeon. De pe canapea se ridică o femeie mărunțică de suferință: chipul ei are culoarea luminii becului de deasupra, unghiurile gurii s-au prăbușit peste bărbia tremurătoare de prea multe ori zdruncinate de plins, ca și umerii căzuți spre mijlul obișnuit să rămână vreme îndelungată în poală.

„Nu știu cine ești dumneata și ce vrei, spune eliberându-se din curelele acordeonului pe care-l asază pe covor. Se mai poate îndrepta ceva? Rideau numai cind mă vedeau pe coridor. Cind te speli pe mâini, le ștergi apoi cu o hirtie, dacă ai, sau le vinturi, ce era de ris în asta? Închideți geamurile, îi rugam, nu suport zgomotul, și dacă le închideau de gura mea, apoi le deschideau iarăși. Eu făceam și munca sefului meu și n-am mai vrut s-o fac. Iar el mi-a spus că de ce nu vreau să duc dosarele, cum să le duc și de ce: era un om pentru asta și apoi eu sint femeie. Nu sint femeie?...“

Între realitate și angoasele depresive Ileana M. nu mai are puterea de a așterne hotarul rațiunii. Dibând către viața trecută ochii i se împăienjenesc de lacrimi și neputință, culele frunții se adâncesc galbene și convulsile gîndurilor o ferecă în tăceri subliniate dureros de spasmele bărbiei.

Rodica M., fiica, are acum 27 de ani. — Pe atunci aveai 19 ani. Presupun că poți să-ți aduci bine aminte cele întâmplate. Dar înainte am să-ți citesc o adresă a întreprinderii unde a lucrat mama, către Procuratura locală: „Tovarășă Ileana M. a fost unul dintre cei mai buni funcționari ai institutului, fiind în mai multe rânduri evidențiat și premiat. De un timp a devenit irascibilă, refuză sarcini și are manifestări ciudate: stă ore în șir pe cală privind într-un punct fix și repetă ză zăzile aceleiași gesturi sincopate. Aprecind activitatea depusă pînă acum, conducerea întreprinderii nu a vrut să treacă la desfacerea disciplinară a contractului de muncă, sfătuiind-o să se trateze“ etc.

Mama dumitale a refuzat, refuzul de a se trata fiind de fapt o caracteristică a bolnavilor de paranoia. În cheie, întreprinderea scrie: „Fată de cele sus-arătate rugăm să binevoim a efectua investigațiile necesare, în condițiile art. 9 din Decretul nr. 12, iar în cazul cind veți ajunge la concluzia că este necesară luarea măsurii de internare pentru tratament medical, rugăm a dispune în consecință“.

Cunoașteți această adresă?

— Nu.

— Înainte de a-i desface contractul de muncă, conducerea întreprinderii a cerut sprijinul procuraturii.

— Înseamnă că nu se mai îndoiu de boala mamei. Cum se explică atunci că i-au desfiat contractul de muncă. Cum poți desface un contract de muncă fiindcă un om s-a îmbolnăvit?

— Procuratura nu putea interveni. Decretul 12 îi conferă competențe numai în caz de pericol social. Mama dumitale refuză să se interneze și starea ei depresivă se agrava cu urmări în muncă...

— Legile prevăd cum trebuie să se procedeze în cazuri de boală. Mama nu prezenta semnele unui om periculos social. Adresa este semnată și de un jurist consult și totuși se apelează la serviciile procuraturii. Cine prezenta cu adevărat un pericol social: mama, care se îmbolnăvise, sau cei ce au chemat procuratura împotriva unui om al muncii care s-a îmbolnăvit? Procuratura trebuie chemată? Sau medicul, cu tact și pe cât adevărat?

— Voi n-ați știut nimic? Mă refer la tatăl dumitale, mai ales.

— N-am știut nimic de boala mamei. Știam că are neplăceri la serviciu. Tata spunea că între funcționari se petrec adesea neînțelegeri. Suferea, fiindcă mama spunea că rid de ea, dar el nu putea crede, mama a fost totdeauna stimată și apreciată. Pe urmă am înțeles de ce rideau și că într-adevăr rideau, atunci părea neverosimil și în fața neverosimilului

ești inclinat să crezi că nu e adevărat, că există motive care-ți scapă pentru ca un om să afirme ce afirmă.

— Și cind i-au desfiat contractul de muncă?

— Nici atunci nu ne-a spus nimic, ceea ce dovedește că boala nu era deci într-o fază ușoară, mama mai trăia încă sentimentul culpabilității, nu dădea vina pe ceilalți, nu se revolta. Pleca în parc și la ora trei revenea. Încecea să rezolve singură. A urmat procesul și nu ne îndoiam că se va reveni la măsura drastică, dar nu s-a revenit. În timpul procesului, tata afla despre întârzieri la serviciu, despre refuzul de a îndeplini sarcini și inclina să dea dreptate întreprinderii, neștiind de existența bolii. De existența bolii știa întreprinderea. Iată paradoxul. Mama, după ce a pierdut contestația, a dat vina pe tata.

— Pînă atunci n-ați observat nimic ciudat în comportarea ei?

— Nimic. Poate părea mai obosită, acum e greu să-mi aduc aminte.

— Muncea mult?

— Foarte mult. Avea grijă de lecțiile mele, m-ajuta continuu, își aducea lucrări de serviciu acasă, gătea, făcea curat, cumpărături, spăla, în ultimul an fiind nu prea aveam timp s-o ajut și mă obișnuisem să facă ea totul, ședinte, la slujba ei, la mine la școală, la bloc, administrarea casei intra în exclusivitate în sarcina ei, tata, ca militar, fiind mai mult plecat.

— O iubeai?

— Foarte mult.

— Mai mult ca pe tata?

— Egal.

— Totuși?...

— Îi eram recunoscătoare mamei. M-ajutase în momente dificile din viața mea. A fost alături de mine cu o știință pe care abia acum o descopăr. Trăiam prin ea... Cred că am iubit-o din tot sufletul.

● Legea ne apără: s-o cunoaștem, s-o respectăm!

— Și acum?

— Acum mi-e frică. Avem două camere. Trebuie să dorm cu ea. Noaptea închide ușa. Trăiesc un sentiment de claustrofobie și după ce adoarme mă dau jos din pat și deschid ușa, fără s-audă. Imediat coboară și ea și o închide la loc. Ai impresia că doarme, dar nu doarme, indiferent ce oră este.

— Spuneai că după proces dădea vina pe tata?

— Da. Se certau și astfel mi-am dat seama că este bolnavă. Acuză tot felul de urmări, persecuții. Viața pentru noi devenise un calvar. Tata s-a mutat în altă cameră. Am recurs la menaj separat. Boala se agrava. N-aveam la cine apela. Momentul salvării fusese ratat. Am studiat boala. În cele mai multe cazuri se datorește unei psihotraume profesionale. La serviciu nu mai putea fi reîncastrată prin prescrierea termenelor de recurs. Dacă am fi internat-o noi, șocul ar fi putut avea urmări tragice. N-ar fi scăpat niciodată de obsesia că fiica și soțul au internat-o cu forța. Am recurs la următorul procedeu: a fost chemată la mișcări unde sesizase o mulțime de lucruri. Și de-acolo a fost transportată la spital. Am vizitat-o în fiecare zi aproape. Se ameliorase foarte mult. Nu mai ținea minte nimic. Se credea încadrată în muncă, uitase totul. Acasă, inactivitatea a adus-o din nou în starea de mai înainte. Refuză să se încadreze în altă parte. „În 20 de ani de muncă n-am fost decît frunțasă. Cum să mi se desfiat contractul de muncă?“ zicea. „Este o eroare“. Și s-a apucat să îndrepte eroarea. A scris peste tot. Ea nu spune că este bolnavă, oamenii văd că este și sint convinși că au de-a face cu reclamațiile unui om bolnav. Și au dreptate. La început însă a avut ea. Boala ei este și urmarea unei nedreptăți.

— Din ce trăiește?

— Părinții mei au fost oameni cu chibzuință și rostul lor l-au văzut într-o casă, alături de mine. Am strins bani pentru casă. Tata i-a dat acum jumătate din sumă. Nu cheltuiește mai mult de 250 lei pe lună. Mănincă puțin și alte cheltuieli nu face. Stă în casă și cîntă la acordeon. Urăște pe toată lumea. Inclusiv de mine.

— Ai absolvit facultatea?

— Lună primesc repartiția. Sint medic.

— Speră să rămii aproape de casă?

— N-am șanse. Trebuie să recunosc însă că doare să fiu repartizată cit mai departe de aici. Nu e frumos cum gîndesc, dar așa sint.

— Ai obosit?

— Ca medic n-am dreptul să am iluzii. Singuri n-avem cum s-o ajutăm pe mama. Am pierdut-o pentru totdeauna. Boala progresaază...

— Si tata?

— Tata? Tata vrea să rămînă alături de ea, cu toate că pînă acum mama a introdus de două ori acțiune de divorț și-l urăște, aruncînd asupra lui răspunderea nenorocirii ei. Tata și-a făcut bilanțul vieții, ia 57 de ani, și la scădere n-am rămas decît eu. Dorește ca măcar eu să trăiesc altfel.

— Accepți sacrificiul tatălui?

— Nici el, nici eu, nici mama n-am dorit și n-am crezut că vom ajunge aici. Am fost o familie normală. Un om s-a vrut acoperit de acte legale și fără complicații. A distrus un alt om și în fața legii penale este nevinovat. Sint crime care nu sint cuprinse încă în Codul penal. N-accept sacrificiul tatei. Accepți resemnarea lui, propunerea lui de a înțelege astfel viața. Sintem în fața ireparabilului. Să spunem că nu e adevărat de dragul frumuseții speranței.

— De dragul obligației luptei.

— Cu cine?

— Mama dumitale cum vede viața în continuare?

— Vrea să trăiască singură. Separată de noi, dușmanii ei. Are nevoie de dușmani concreți și ne-a găsit pe noi.

— Poate e mai bine să trăiască separat, dacă așa dorește.

— Dacă boala n-ar progresa, poate dar boala evoluează. Cine să o îngrijească atunci? Nu vom fi noi, va dușmanii la întimplare.

— Spui totuși „noi“?

— Faptul că m-ar bucura o repartiție în cine știe ce colț de țară nu înseamnă nimic. Înseamnă că m-am săturat, că mi-au dau bir cu fugiții. E mama mea.

— Nu se poate încadra nicăieri?

— Nu vrea decît acolo unde a suferit rușinea desfacerii contractului de muncă. Dar nici n-ar mai putea. Acum este extenuată psihic. Și totuși munca ar fi singurul remediu eficient. Cum putem ieși din acest cerc vicios?

George Andreicuț, procuror-șef adjunct, județul Mureș: Obligația de a preveni agravarea bolii, deteriorarea fizică și psihică a unui om este în primul rînd o obligație umană și nici legea n-a lăsat deoparte această împrejurare. Dar nu citate din lege am să vă dau. Am să relatez povestea unei întimplări de aici din Tg. Mureș. O întimplare cu un schizofrenic, schizofrenia fiind și mai gravă și mai periculoasă decît paranoia. Conducătorul unității s-a consultat cu medicul. Acesta a diagnosticat și tinărul, de un tinăr e vorba, a fost chemat sub un pretext oarecare la spital. Cu tact și firește cu multe eforturi a fost ajutat, tinărul este azi tată de familie și un lucrător desăvîrșit și nu-și mai amintește de boala lui. Ileana M. nu era deplin stăpînă pe faptele ei. Desfacerea contractului de muncă a fost abuzivă, pripită și după cite îmi spuneți cu urmări tragice. Fiind un proces civil, după ațiția ani, termenul de prescriere s-au scurs și nu mai există nici o cale de atac. Rămîne răspunderea umană. Întreprinderea poate reveni și să caute acum să repare ce mai poate fi reparat. Oricum e nevoie de sfatul și de concursul unui medic psihiatru. Și mai e nevoie de o atmosferă la care să adere cu înțelegere și tandrețe toți din jurul ei.

Aurel Tero, directorul Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale: Ileana M., după primele simptome și semne de oboseală, trebuia schimbată de la locul de muncă unde nu mai făcea față, conform Legii nr. 3, art. 29. Dar nu formal, așa cum s-a făcut, pentru a declanșa noi nemulțumiri și refuzuri de a munci, pretexte pentru desfacerea contractului de muncă, ci pornindu-se de la intenția curată de a-i veni în ajutor și a favoriza urmarea unui tratament medical, pe căi adecvate, cu tact și iscusință.

Paul Albert, vicepreședintele Tribunalului județean: Dacă încercările de tratament n-ar fi dus la nici un rezultat, obligația întreprinderii, conform legii, era de a propune, urmînd căile prevăzute în astfel de cazuri, pensionarea Ileanei M. Adresa trimisă procuraturii este lipsită de sens. Iar desfacerea contractului de muncă, nelegal. Acuzi un om că nu mai răspunde de faptele sale și pentru faptele de care știi că nu e răspunzător îi desfiat contractul de muncă.

● Statutul stării de sterilitate sufletească

Mă întreb în ce fel o fi trăit juristul care a redactat și condus abuzul în toți acești opt ani. Nu l-am cunoscut. N-am vrut să-l cunosc de teamă că voi întîlni un tip jovial, simpatic și rațional. Cum aveam să privesc apoi în ochii propriilor mei copii, cind fața lui, sint sigur, nu se deosebește cu nimic de-a mea?

Mă întreb ce-o gîndi el despre acest caz, dacă n-ar ști că despre el este vorba? Și mă infuriu, fiindcă știu că raționalitatea uneori camuflează starea de sterilitate sufletească; ar gîndi, desigur, frumos, nedet și în formule elevate.

Mă întreb ce putem face pentru ca, într-un secol al tehnicii, să găsim în această dezamăgîtoare scenă umană puterea unei morale mai cuprinzătoare?

NICOLAE CRISTACHE

Birocrația la ea acasă, prin unele birouri

El se numește Ion Constantin. Ea se numește Elena Constantin. Amîndoi au terminat în 1978 Facultatea de hidrotehnică, secția tehnică edilitară, la subingineri. Cu media 9.55, el a avut dreptul să aleagă unul din marile orașe. Amîndoi au ales Ploieștiul și în data de 1 august 1978 s-au prezentat la Grupul întreprinderilor de gospodărie comunală și localivă Prahova (G.I.G.C.L.). Nu i-a întîmpinat nimeni cu flori. Nu s-a inventat încă sistemul. „Ni s-a spus, se adresează Ion Constantin redacției, că pentru bunul mers al activității întreprinderii să mergem să lucrăm la Exploatarea de gospodărie comunală și localivă Sinaia (E.G.C.L.). Am acceptat înțelegînd foarte bine că G.I.G.C.L. Prahova nu înseamnă un birou căldut în inima Ploieștiului“. Drumul în continuare pare a fi limpede. Proaspăt repartizați se duc plini de viciocine la Cîmpina unde funcționează întreprinderea ce tutelează E.G.C.L. Sinaia, adică întreprinderea de gospodărie comunală și localivă (I.G.C.L.) Valea Prahovei. „Foarte supărat — apreciază Ion Constantin în memoriul său — directorul întreprinderii din Cîmpina, tov. Sovăială, dă telefon la G.I.G.C.L. și spune că n-are ce face cu noi și că de fapt sintem și slab pregătiți. Probabil că a ajuns la această concluzie numai privindu-ne“. G.I.G.C.L. insistă, și tovarășul director Sovăială este de acord să-i trimită pe cei doi la Sinaia. Ce s-a întîmplat în continuare ne spune tot Ion Constantin:

„Primirea la Sinaia a fost mai caldă. Am fost întrebați dacă vrem să rămînem și să ne punem pe treabă. Am răspuns afirmativ. Eu am fost repartizat la secția apă-canal, iar soția la „edilitare“, urmînd ca posturile de stagiar să ne fie trimise de la G.I.G.C.L. Am umblat în audiențe, am făcut cereri peste cereri, exploatarea din Sinaia, de asemenea, a trimis cîteva adrese pentru trimiterea acestor posturi. A trecut exact un an și G.I.G.C.L. n-a trimis nimic. Am aflat, între timp, de la serviciul personal al grupului că posturile ne-au fost trimise dar tov. director Sovăială, de la Cîmpina, le-a dat altora, crezînd că noi vom pleca și că poate dorim transferul. Nu știm ce să mai facem. La 1 august 1979, seful biroului personal al exploatarei din Sinaia ne-a anunțat că dacă nu mergem după posturi nu ne mai poate plăti. Sinaia.

Directorul E.G.C.L., Radu Calnegru, ne spunea următoarele:

„Soții Constantin au venit ca stagiar pe posturi de subingineri dar plățiți, timp de un an, din retribuția muncitorilor, potrivit decretului 54/1975. După un an se impunea ca ei să fie încadrați ca personal TESA. Era necesar ca în acest timp să li se înființeze posturi. Vă mai pot spune și altceva: mie copii acestia îmi plac. Sint buni, bine pregătiți, el este ceva mai moale, mai înec, ea este însă spirit. Vă repet, îmi plac, sint muncitori. Este motivul pentru care m-am zăbătut atîta la primărie să le fac rost de casă“.

Să vedem, în sfîrșit, care este și părerea directorului Constantin Sovăială. „Cind ne-au fost trimiși de la Ploiești, de la grup, nu era nevoie de subinginerii Constantin la Cîmpina. Nici Sinaia n-avea nevoie, dar ne-am gîndit că într-un an se va ivi posibilitatea posturilor. Pe parcursul anului trecut am avut posturi TESA, dar nu de subingineri. Anul acesta, grupul ne-a trimis posturi însă nu ne-a menționat că sint pentru ei. Am dat posturile respective cadrelor cu vechime“.

L-am întrebat pe tovarășul director dacă știe ce fel de oameni sint Ion și Elena Constantin. Pricepuți, harnici sau dimpotrivă? „De la tovarășul director Calnegru am auzit că nu sint muncitori, că sint cam leneși. Despre meserie, cită cunosc, nu știu nimic“.

Din ce în ce mai clar, din ce în ce mai încurcat. Afirmările se bat cap în cap. Au fost și n-au fost posturi. N-au fost, dar s-au anunțat în presă. Ba sint leneși, ba sint muncitori. Inclînăm să-i dăm dreptate directorului exploatarei din Sinaia, dar ne pune pe gînduri afirmația directorului de la Cîmpina. Ne pune pe gînduri ușurința cu care a fost făcută. Ne pune pe gînduri nonsalanta cu care oamenii devin obiecte, mișcați și etichetați ca la un joc de șah prin corespondență. Complicata și minunata mașină birocratică lucrează perfect.

Ploiești.

Ni se pare foarte elocventă atitudinea secretarului comitetului de partid de grup, tovarășul Ion Iancu. Dinsul n-a cunoscut problema și este uimit de „plimbările celor doi“. „Îmi pare rău că n-au venit la mine, lucrez, dealtfel, și la serviciul personal. I.G.C.L. Cîmpina trebuia să-i încadreze pe posturi. Ei au fost vitregiți și de grup, la Ploiești, dar în special de Cîmpina. Tovarășul director Sovăială nu este la prima situație de genul acesta. Ne-am mai tîrui cu dinsul în probleme asemănătoare și nu se arăta deloc înțelegător. Pe de altă parte, nici din partea grupului nu s-a insistat. Era necesară mai multă fermitate, trebuia dată sarcină“.

RAZVAN BARBULESCU

Realitatea românească, temeiul acestor cărți

Reportaj și poezie

In repetate rânduri, deși fugitiv, am semnalat un curios proces, generalizat în publicistica noastră: prozarea voită a poeziei lirice, dintr-un fel de ebricitate cerebrală, provocată „la sec”, concomitentă cu înfringerea unor doze variate de lirism în literatura reporterică. Cu alte cuvinte, întorcându-și fața de la public și nesinchisindu-se de comunicativitatea „mesajului” lor, poezii intră într-un delir al logicii, chiar cînd e vorba de obiecte, asamblînd idei și lucruri ca într-o pictură de colaj, într-o emulație reciprocă de năstrușnicie. Paralel însă, aceiași, cînd practică reportajul, își instruesc lira cu cele șapte coarde, într-un concert armonios de ilustrare a frumuseților patriei și a înfăptuirilor oamenilor muncii, în toate ipostazele acesteia.

Nu derogă de la acest ciudat fenomen de transfer nici prea talentatul Ilie Purcaru, ale cărui cărți de reportaj și de interviuri pun în lumină poetică noblețea etică a muncii intelectuale (*Coloșii*, 1964, *Convorbiri cu...*, 1972, și *România — convergențe la universal*, 1975), iar acelea de raite prin țară (*Încă 3 km pînă la Apele VII*, *Șchițe la un portret al satului oltean*, 1976, și *Paralaxe la Miorița*, 30 de sate în 30 de ani, 1978) proiectează o puternică lumină asupra virtuților creatoare ale muncitorilor agricoli, în condițiile optime ale industrializării uneltelor.

Ca oltean, îl sînt recunoscător lui Ilie Purcaru că fibra sensibilă a oltenismului i-a smuls pagini vibrante de emoție și de entuziasm, transmise, nu mă indoiesc, cititorilor săi de pretulindeni, compatrioții sau numai cunoscătorii ai limbii noastre; îi mulțumesc de asemenea că m-a familiarizat și cu ținuturile mai îndepărtate din toate zările românești, că mi-a făcut prezente locuri și ființe omenești pe care nu le-am cunoscut.

I-am citit cu plăcere și versurile din *Bunica Beps*, 1974. Reală sau imaginară, venită din Anglia ca guvernantă, Elisabeth moare și din dinții ei zimbați, cum am spune noi dinții, sau jîmbați, cum știa Sadoveanu, ar fi ieșit un cavou. De ce nu? Imaginația e nelimitată și dacă pe această temă poetul a sofisticat inteligent și cu fantezie și dacă, mai ales, versurile cîntă, de ce nu ne-am lăsa furai de jocurile poetului ludic (ierțe-ni-se tautologia!)? Jumătate din culegere îi este închinată acestei stranie bunici, a cărei viață și moarte nu stîrnesc în inima nepotului, fictiv sau real, emoții de ordinul afectiv, dar în schimb îl pun în acțiune toate resorturile ingenioasei sale imaginații.

Mi-au plăcut mai mult remarcabilele evocări de locuri și monumente: *Mogoșoaia*, *Curtea Veche*, *Managalia*, *Culă la Măldărești*, *Parc la Craiova*, *Pădure în Vilcea* (căreia nu-i lipsește nici nexul epic). Amintirea unui papagal evadat cînd stăpînul i-a deschis fereastra este evocată în interesantul poem *Nao El Olones*, după numele hispanizat al unui pirat francez vestit (spaima spaniolilor). În contextul liricii actuale, Ilie Purcaru își concurează confrății cu un superior dar al muzicalității, într-o metrică tradițională, minuită cu virtuozitate, ca și cum ar vrea să le dea „cu sic” celor prea mulți care au prozaizat deplin lirismul, renunțînd și la ritm.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

Poezia delicateții dinamice

Este necesar de la început să precizez că transcrierea unui poem din *Ora 24* de Adrian Dohotaru ar umple spațiul destinat comentariului volumului. Dar aproape toate poemele sînt egal de frumoase, iar cele câteva care nu mi-au plăcut nici nu interesează; n-aș ști, așadar, dacă e bine să aleg un *Epitaf*, *Starea de somn*, *Recvîm*, *Ceața deasupra orașului* sau altceva, și am temeriuri să cred că alegerea unui poem anume ar trăda totalitatea unitară a volumului, acțiune la fel de dezagreabilă ca și citirea unui vers din totalitatea vie și compactă a unui poem.

Placheta lui Adrian Dohotaru este, vine și pleacă din iubire. Dar la el iubirea își pierde caracterul intensiv obișnuit, determinat de limitarea prin dragoste: poezia lui Dohotaru nu indică o izolare în cuplu, pentru că iubirea devine premisa unei izolări în Lume. Arcul poetic prinde introspectiv și retrospectiv eul, femeia și umanitatea universală. Orice întâmplare

a iubirii va reprezenta un terminal al universului sau intrarea în univers, deținînd o neconținută voință de integrare.

Din postularea amintită decurg câteva particularități ale integrării poetice. Frapează mai întîi raportul dintre luciditate și afecțiune: gîndirea este critică și în continuă alarmă, dar cu conștiința sau generozitatea propriei și permanentei pierzării, mereu și oriunde salvată de iubirea de Lume. O structură specială de acomodare determină continua echilibrare dramatică: afectivitatea aducînd optimismul unei rațiuni analitice în stare de criză, o luciditate comprehensivă temperînd o afectivitate care uneori ar vrea să-și ia cîmpii. În contextul acestui paradox existențial și poetic, lucrurile, stările și faptele se intervertesc ca în baroc: dorința de fixare, de uitare de sine, de relaxare și chiar de abulie sau moarte se transformă brusc în tensiune explozivă, crispă și dinamică; meraviglia și bucuria se nasc din nimic, din tern sau din depresiune, dar la capătul oricărui eveniment existențial și la sfîrșitul oricărui proces analitic complicat se află miracolul sentimentului simplu, al reacției simple, al gestului simplu fără să fie și reductiv.

O altă serie de elemente contrastive cuprinde grația și amplitudinea. Scenografia iubirii se constituie din elementele clasice ale grației și din tendințele moderne de interferare: grația e violentă de cite un epilog metaforic din zona grotescului, invers, uritul se epuizează într-o imagine grațioasă. Amplitudinea, amploarea, amplificarea sînt cuvintele unei familii care definește sensul general și nuanțele acestei poezii: de la amploarea coordonării universale a micului fapt individual prin meditația filosofică și corelțiile metaforice, pînă la amploarea versului care nu rareori depășește posibilitățile paginii. Demersul poetic, prin ambele sensuri, materializează o unică aspirație de evidențiere a purității lumii sau dorința de a o purifica.

Prin urmare, o poezie a delicateții unei dinamice și a generozității unei contemplative, integral orientată către o iubire totală a totalității: o poezie frumoasă și uneori foarte frumoasă; o poezie frumoasă este o poezie convingătoare; poezia tardivă tipărită de Adrian Dohotaru este frumoasă în toate felurile.

MARIAN POPA ■

Ironie și gravitate

În 1973 apărea la Editura „Cartea Românească” volumul intitulat *Eternitate locală*, semnat de un tînar puțin cunoscut, Eugen Seceleanu, astăzi un reporter incisiv, dezinvolt în abordarea multiplexelor subiecte pe care le oferă viața socială. Principala

sa calitate: este un bun prozator care se ignoră, în afara singurei cărți de beletristică publicate. Are un deosebit simț al evenimentului, banal în aparență, pe care știe însă să-l proiecteze într-un spațiu epic cu multiple conotații. De aici, a doua sa calitate, valabilă și pentru reporter: nu moralizează. Volumul său *Eternitate locală*, un micromoman suav-caricatural, este mai degrabă un ingenios muzeu de fiziologii provinciale unite într-o intrigă derizorie, voit romantioasă. Ca tehnică, el reprezintă mai curînd un fel de album ingenu-grotesc. O subtilă parodie la ceea ce s-ar putea numi „roman sublim”, album din care nu lipsește însă o duios ironică undă de umanitate. Romanescul însuși este în cele din urmă parodiat, căci în final evenimentele, chiar dacă sînt provocate de aceste personaje aproape mecanomorfe, nu au nici o semnificație. Ele, personajele, nu-și pot schimba condiția, nici cea socială, nici cea psihologică. Nu evoluează adică: acționează prin niște automatisme, fie dirijate de un fals mecanism social, ridicol prin inutilitatea sa (așa cum este în carte „Asociația pensionarilor din cartierele de lingă Olt”), fie solicitate de pașuni senile. Perspectiva prozatorului rămîne în esență amuzantă, deși lumea surprinsă aici poate fi reprezentativă social. Titlul însuși, o contradicție în termen, numește individualitatea acestei lumi în care plictisul și mediocritatea iau forma unor activități derizorii. „Asociația pensionarilor” ține periodic ședințe, are un „statut” stabilit arbitrar, un „cod” al bunelor maniere, după cum își are și delatorul ei care întocmește rapoarte către un superior anume, într-un limbaj de o mare savoare. De fapt, la Eugen Seceleanu comicul constă în excelența dexteritate a parodierii unui limbaj presupus oficial și încântătoare sînt în acest sens îndosebi „notele” de subsol, date ca texte autentice personajelor: scrisoarea unui delator, fragmente din jurnalul profesorului pensionar, darea de seamă a președintelui „Asociației”, cererea de divorț a soției lui Ionel Taflan, pensionarul insurgent, poet și amant întîrziat. În prim plan se află deci universul hilar al unor pensionari care încearcă să-și substituie tabieturile

firești prin „reformă” sociale sau morale. Un profesor de constituție, de pildă, împreună cu suplinitorul său la catedră inițiază un plan complex de „recuperare morală” a indivizilor care vor să se sustragă acestei „eternități locale”. El apără automatismul și inerția din convingerea că suprimă impoștura, așa cum de exemplu în episodul în care se „aranjează” demascarea lui Ludovic Domsa, o lichea provincială, seducător al Consuelei Taflan, domnișoară romantioasă și credulă. Evident, întreaga țesătură a intrigilor e șarjată, convențională, dar substratul de gravitate constă în sugestia circularității acestor evenimente care, de fapt, le trăiesc pe personaje și nu sînt trăite de ele. Este o lume duios dezaxată, o lume maniacă, în derută și nu patologică. Ea trebuie astfel citită mai degrabă printr-un filtru social decît printr-unul existențial.

PETRU POANTĂ ■

Spațiul poetului

Este surprinzător cît de ușor juceam oamenii, formîndu-ne, de atîtea ori, despre ei o imagine împușnată, cînd nu este de-a dreptul falsă. Pe baza unor impresii de suprafață, receptate comod, îi clasificăm în categorii intelectuale sau artistice mai

ales în funcție de categoria profesională căreia îi aparțin în mod preovănt, ca și cînd profesia fiecăruia ar fi determinată în mod automat de însuși dinainte stabilite și n-ar avea nimic a leatoriu, ca și cînd individul și-ar urma destini în afara oricărui impact cu nevoile obștii. Știm însă, prea bine, că nu odată, ei își sacrifică, în mod conștient sau fără voie, chemările adînci, pentru că omul este o ființă socială în sacrificiul de sine, care poate fi o pierdere în ordinea individuală, este mai totdeauna un câștig sub raport social. Piraietele ce umplu albia unui fluviu își pierd individualitatea dar fără această pierdere, presupunînd că toate piraietele ar curge singure, separat, la nesfîrșit, fluviul n-ar exista. Aceste citeva reflecții ne-au fost provocate de lectura poeziilor lui N. Grigore Mărășanu, adunate pînă acum în trei volume: *Insula* (1973), *Corabia de fosfor* (1976) și *Umbră fluviului* (1979). Îi știam pe autorul lor reporter, unul din cei mai cunoscuți și, o mărturisim cu un sentiment culpabil, am început să-i citim poeziile cu prejudecata că vom întîlni, probabil, niște reportaje versificate sau o poezie a evenimentului mărunț sau, cum trecem toți prin purgatoriul erotic, romane sentimentale. Am întîlnit prea de multe ori asemenea „devieri” de la profesia de reporter incit m-am blindat cu o sănătoasă reacție sceptică în atare împrejurări. Surpriza însă n-a întîrziat să apară chiar de la primele lecturi. Un sunet pur al versului, semn al unui îndelungat exercițiu de sertar, o privire iscoditoare asupra lumii, semn al talentului. Viața de forfotă a apelor, senzația panteisticii a omului, imaginile mirifice se asociază cu un sentiment al curgerii și renașterii vieții, nu o dată al tristeții în fața degradării naturii la care omul asistă, neputincios, cînd nu provoacă el însuși deteriorarea materiei. O poezie ca *Pești de muzeu* nu este o simplă descriere a unui acvariu ci un subtil avertisment adresat condiției vieții în ansamblu precum și expresia unei nostalgii primordiale. Provenind din lumea vegetației luxuriante a Brăilei, cu imensele-i teritorii de apă, în care clocoțeste parcă geneza însăși, poetul, nu numai că n-a fost atins de aripile zeiței Lethe, cea dă-tătoare de uitare, evocată într-o poezie: împotriva, întreaga-i ființă este atît de impregnată de peisajul matrice incit aproape că nu există poezie care să nu zugrăvească ori să sugereze acest peisaj, să nu-și extragă semnificațiile din natura mater. Vitalitatea ierbil, atotbiruitoare, chiar în fata morții (*Luai aminte la puterea ierbil*) coincide cu *Vine tarba* a lui Ion Gheorghe, dar fără energia agresivă de acolo, se insoteste, nu o dată cu un sentiment al scurgerii timpului căci, în mod paradoxal, tocmai excesul de viață asociază, prin contrast, senzația dispariției, golul existențial. N. Grigore Mărășanu, se vede limpede, a profitat enorm de contactul nemîlocit, frecvent, spontan, cu manifestările multiple și fascinante ale vieții. Profesia de reporter își vedește consecințe din cele mai profitabile, mai ales în comparație cu letargia și sterilitatea cafenelei. Cel care a scris poezii precum *Pestele liniștii*, *Cîntecul braconierului*, *Hora delinților* (în afara celor deja semnalate) se cuvine să intre, fără complexe, în rîndul poezilor demni de interesul nostru.

POMPILIU MARCEA ■

Bucuria cotidianului

Secretarul responsabil de redacție al revistei *Flacăra*, Tudor Octavian, — printre atîtea treburi pe care le îndeplinește (și oricine calcă pragul redacției vede îndată că nu sînt puține) — găsește timp să scrie și literatură. Asta e o îndeletnicire a foar-

te multor gazetari, s-ar putea spune, compensația secretă căutată în orele drămuite de visare cite le rămîn, micul lor bovarism. Tudor Octavian însă nu se defulează acasă de traumele muncii redacționale, ci are un veritabil talent scriitoricesc. *Povestiri diferite* (1968), cartea sa de debut, vadea din belșug observația bună a vieții cotidiene sub aspectele ei grotești, înduioșătoare, exaltate, cenușii, politice sau prozaice, cu o apreciable onestitate crudă, realistă, o vervă imaginativă nesecată și o tăietură neteșă a realizării grăbite, zvîcnite chiar, fără zăbave sfătoase, plictisitoare. Din însuși titlul scurtului și originalului său roman *Noimbrie viteză* avem mărturisită marca stilului acestuia nervos, expeditiv. Trebuie neapărat adăugată ironia, împinsă pînă la sarcasm și întoarsă fără dispensă și asupra naratorului, nu o dată cu o adevărată voluptate masochistă. Perpetua dinanție spre tonul zeflemitor, mie mi amintit pe Raymond Chandler, nu pe Truman Capote, și Tudor Octavian pare să confirme impresia mea, atîcînd cu ultima sa carte, *Banda lui Möbius*, genul polișt. Ca Philip Marlowe, tînarul erou din *Noimbrie viteză* își reprezintă condiția de etern păgubos într-o imagine hipereuforică batjocoritoare și-l enervează mai ales binevoitorii. Dacă ironia era un pic potolită, romanul ar fi fost o reușită eclatantă, nesacrificînd inconștientului debit asociativ persiflant o doză de autenticitate. Și așa avem o diagramă sufletească prețioasă a rînilor pe care le suferă o parte din tineretul nostru în sensibilitatea sa, ascunzîndu-le sub dispoziția la sarcasm. Păcat doar că aparatul înregistrator artificializează într-o măsură mișcarea reală a tumultului interior, prin isterizare. Dar dincolo de liniile prea nervos zigzagate, reconstituirea unei anume mentalități juvenile greu adaptabile, ca și a mediului uman și social inconjurător, e cu totul remarcabilă și spune multe. În *Banda lui Möbius* domolirea ironiei are efecte salutare imediate și duce la o obiectivare a universului, absolut necesară genului. Personajele izbutesc să trăiască o viață autonomă și cîștigă, în cazul maiorului Ghiță Ionescu, o individualizare simpatică rară. Nu lipsește misterul, ingenios sport prin mici lovituri de teatru, pe măsura desfășurării anchetel. Dezamăgește doar slaba credibilitate a mobilurilor criminale, intelectualizate peste formula modernă, „dură”, „tough” a genului. Nu lipsa iarăși mult ca romanul să poată primi calificativul excelent, și spun asta avînd în vedere criteriile literaturii de înaltă calitate, fără nici o prejudecată privind specia detectivă.

Inventivitatea speculativă a autorului (vezi admirabila bucată *Analiza gramatică*), canalizată mai bine, are serioase șanse să producă veritabile surprize la Tudor Octavian, prozator cu o notă proprie foarte pregnantă și realizări, de pe acum, evidente.

OV. S. CROHMALNICEANU ■

Responsabilitatea cuvintului

Omul acesta cu profil ascuțit și privire neliniștită, chip vesnic tînar, e un scriitor original. El caută dreptatea în întâmplări misterioase, uitate, în cotloanele unor suflute sensibile, în dramele conflagrațiilor, rîvnind la restabilirea ordinii normale acolo unde a fost deteriorată. Nu e un meliorist, nu construiește sfîrșituri bombonizate; după ce a complicat conflictele și după ce a descilcit firele, într-o atmosferă de clar-obscur, păstrează un grăunte de anxietate suspicioasă, care va germina în cugetele noastre ipoteze diverse asupra mai multor incheieri posibile. Pentru că a fost o vreme magistrat, voi folosi termenii din acea îndeletnicire: dosarele sale rămîn deschise, oricînd li se pot adăuga pagini noi și revelații.

Are o scriitură febricitată, unghiuoasă, meandrod printre surprize, nu totdeauna comod digerabile, ba chiar citeodată necomestibile. A ales însă teritoriul cel mai

Vibranta clipă a duratei: Congresul al XII-lea

Există în istoria noastră contemporană lipe de intens fior, clipe când auzim impul, când puterea de a percepe semnificațiile zilei de azi și ale celei de mâine se amplifică, momente când meditația asupra evenimentului din jur ne preste și îndeamnă a zăbovi asupra-ne în asupra menirii de oameni ai unei lumi rămăntată de întrebările și problemele ericirii omului. O asemenea clipă dilată trăim întâmpinând Congresul, vibrațiile istoriei contemporane le simțim mai ezonant în noi în această toamnă, și, a scriitori, tentația marilor teme, a narilor subiecte, a încercării de a da mai nult pentru cartea cea mare a acestui imp, pentru cartea cea mare a destulului tău dar și a datoriei tale față de ititor, de popor, se impune cu atât mai ascinantă. Ideea dezvoltării și împlinirii nultilaterale a personalității umane, axul documentelor puse de partid în dezbaarea țării, astfel încit Congresul să fie n cel mai profund sens un Congresu pentru fericea omului din România de azi, în Congres al evaluării lucide și al perspectivei raționale, științifice revoluționare, oferă scrisului și scriitorului atât le minunat îndemn de angajare, deschimpul fertil de căutare a tot ce e nalt omenesc în noi, de valorificare a imanismului socialismului, de perfecționare a structurilor pe care le-am elaborat, de înțelegere a lumii în mișcare și, în consecință, de luptă împotriva a tot ceea ce ar putea scleroza sistemul circulator al vitalității și prospeității orinduirii noastre, ar putea umbri crezuri și devoțiuni pentru cauza care e viitorul,

apropiatul viitor. Este un prilej pentru scriitor, odată mai mult, să se gîndească la oamenii minunați ai României de azi, la rezervele inepuizabile ale conștiinței de sine a unui popor care știe că zidește frumos și bine pentru el, care are marea șansă de a-și lega clipa de eternitate prin planuri nu numai îndrăznețe, profund vizionare, ci prin aport direct la așezarea unor pietre de temelie la edificiile esențiale pentru viața unei țări.

Epoci de intensă concentrare de energii, de flux revoluționar nu sînt mereu în existența popoarelor. E o fericită șansă a noastră de a fi implicați în revoluția cea mai profundă pe care a cunoscut-o vreodată România, în cea mai con-

Aieșiți de sub tipar volumul de interviuri Sub semnul întrebării al poetului Adrian Păunescu. Cartea cuprinde convorbirile autorului cu Ioan Alexandru, Alexandru Andrițoiu, Paul Anghel, George Apostu, Alexandru Balaci, Cezar Baltag, Eugen Barbu, Ion Băieșu, Ștefan Bănuțescu, Radu Beligan, Radu Boureanu, Augustin Buzura, Ion Caration, Ion Caramitru, Nina Cassian, Șerban Cioculescu, Liviu Ciulea, Radu Cosașu, Octavian Cotescu, Ov. S. Crohmăniceanu, Constantin Daicoviciu, Dan Deșliu, Ștefan Aug. Doinaș, Mircea Eliade, Paul Engle, Tășeu Gheorghiu, Romulus Guga, Al. Ivasiuc, George Macovescu, Nicolae Manolescu, Mircea Martin, Teodor Mazilu, Meliusz Jozsef, Aurel Dragoș Munteanu, Gellu Naum,

structivă dintre creațiile revoluționare, un timp al fărîrii și creației, un timp când avem sub ochi pină la nervură imaginea lumii, când înțelegerea adincului ne e mai aproape. Întimpinînd Congresul, nu poți să nu te gîndești la dimensiunea interioară a evenimentului, la faptul că nu face parte dintr-o simplă mecanică socială. Profilul său e viu, tocmai prin dimensiunea de eveniment care își pune în centru omul! Este aici, odată mai mult, febrilă și inspirată, gîndirea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, viziunea sa asupra felului generos umanist în care trebuie să concepem și să înfăptuim construcția socială. Faptul că de pretutindeni, din cele mai îndepărtate colțuri ale țării, răzbate dorința fierbinte a milioane de oameni ca apropiatul Congres să realeagă în fruntea partidului pe omul care a fertilizat cu gîndul și fapta sa gîndul și fapta țării din ultimul deceniu și mai bine, e o constințire a apartenenței la revoluția pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a potențat-o cu îndrăzneală și înalt spirit patriotic, cu perpetuă înerețe, are sensul marii responsabilități cu care partidul și țara știu să-și încredințeze destinele celui care în cel mai înalt mod îi reprezintă și slujesc. O adincă recunoștință și, totodată, o formă dorită, o angajantă dorință de a continua un drum rodnic și ascendent.

PLATON PARDAU ■

Fănuș Neagu, Al. Paleologu, Octavian Paler, Eugen Papu, Miron Radu Paraschivescu, Lucian Pîntilie, Alexandru Piru, Ion Pop, Fodor Sandor, Dumitru Radu Popescu, Silvia Popovici, Titus Popovici, Marin Preda, Al. Rosetti, Ștefan Roll, Roberto Sanesi, Eugen Simion, Marin Sorescu, Zaharia Stancu, Nichita Stănescu, Dimitrie Stelaru, Petre Stoica, Szasz Janos, Virgil Teodorescu, Gheorghe Tomozei, Constantin Toiu, Nicolae Velea, Romulus Vulpescu, Mircea Zăciu, Victor Felea, Laurentiu Fulga, Ion Vlad, A. E. Bacausky, Constantin Chiriță, S. Damian, Horia Lovinescu, Ion Pop, Cornel Regman, Nicolae Baloță, Emil-Botta, Constanta Buzea, Leonid Dimov, Mircea Dinescu, Aurel Rău și, cu acestea odată, o convorbire cu sine însuși.

I-am spus și vinătorului cele întâmpinate.

— Da. Are dreptate femeia... N-ai voie să te atingi de urs decit după ce-ți face o pagubă de circa optzeci mii de lei.

— Și dacă mîncîncă un om?
— Și iarăși miraculosul vinător mă liniști, dacă se poate spune așa, într-un mod foarte înfricoșător. Cu cit vedea mai mult bun-simț, cu atât băga o spaimă mai mare în mine.

— Ursul nu mîncîncă omul decit cînd li e foame, altfel nu atacă omul... ADAS-ul plătete oala.

— Dar omul?
— Se plătete în rate, dar se plătete, mă liniști vinătorul oarecum indignat de meschinăria întrebărilor mele. Ursul mai are încă o calitate, îl cunosc foarte bine.

Ce ființă ingerească și ursul cu pricina! Mîncîncă adulți, mîncîncă adolescenți, mîncîncă tînci și tot se mai găsec admirabile trăsături de caracter.

— E foarte statornic, unde a mîncat o dată mîncîncă și a doua oară. Am să vin la noapte să vedem ce are de gînd Moș Martin...

Vinătorul s-a ținut de cuvînt: ședeam în pridvor și așteptam înfricoșăți și respectuoși vizita ursului. O vizită obișnuită, „de rutină”, cum susțin diplomații.

— Credeți că vine?

— Ursul se ține întodeauna de cuvînt... Și într-adevăr s-a ținut de cuvînt. Pe la ora unu noaptea a apărut, leneș și disprețuitor, haita de cîini care-l însoțea mai mult îl plictisea decit îl stingherea; cîinii, altădată feroși, altădată dințoși și necruțători — se transformaseră în niște anodine și dietetice muște siciltoare și atita tot.

Cu gesturi elegante — ușor plictisit — ursul „monument al naturii” devoră cîteva mioare, cit ai clipi din ochi.

— Ce frumos inghine oala, cu cită modestie și cu cit umor.

— Nu faceți nimic? I-am întrebat cu respectuos pe temutul vinător.

— Nu...

— De ce?

— N-a atins baremul, plafonul...

— Ce plafon?

— Plafonul de pagubă stabilit de ADAS. Ar mai trebui să mînce o oala, atunci aș putea să trag legal...

— Și dacă nu mîncîncă o oala?

— N-am ce face... Așteptăm. N-au intrat zilele-n sac...

Eu speram ca „monumentul naturii”, înțelegînd situația noastră grea, să binevoiască a mai sfîșia un mielușel. Nici o speranță. Se săturase.

— Nu poți să tragi?

— Nu — mi-a răspuns ciudatul vinător. Nu s-a îndeplinit baremul — ce ești atit de greu de cap? Dacă mă mai plictisești cu întrebări stupide, trag în dumeata și te plătete în rate...

Atunci ursul se urcă, greoi și încărcat de remușcări, pe firavele scări de lemn care duceau spre pridvor, și, cu o voce suavă de mezzosoprană, ne spuse, mai exact ne cîntă, răspicat:

— Am produs pagube de optzeci de mii de lei și șaptesprezece lei. Am îndeplinit plafonul, împușcați-mă, pe răspunderea mea!

TEODOR MAZILU ■

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar Cronica (348, 349, 350)

SIMBATA

Prezența Cenaclului „Flacăra” al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista „Flacăra”, și condus de poetul Adrian Păunescu, în județul Ialomița, în zilele de 27 și 28 octombrie, acum cînd culesul roadelor unei toamne cu adevărat bogate este pe sfîrșite, a însemnat atit pentru membrii cenaclului cit și pentru spectatorii ialomițeni un prilej de bucurie a spiritului, pe fondul stenic al celor care priveau cu sentimentul că în spatele lor stă crescută și coaptă marea piine a patriei. În prima zi a acestui de neuitat periplu ialomițean, Cenaclul „Flacăra” a poposit în Slobozia, capitala acestui grînar al țării, pentru a da două reprezentații, una la orele 16,00 și cealaltă la orele 19,30, avîndu-i componenți pe unii dintre cei mai fideli și mai străluciți membri ai săi: Adrian Ivanîțchi, Mircea Vințilă, Doru Stănculescu, Zoie Alecu, Mircea Bodolan, Sorin Minghiat, Victor Socaciu, Maria Naghi. Prima întimplare literar-artistică a avut aerul unei tatonări între scenă și sală.

De-abia spectacolul de la orele 19,30 a însemnat însă adevărată cunoștință cu publicul din Slobozia, care a apreciat la dimensiunile reale un cenaclu, gîndind cu voce tare. Toți membrii cenaclului adresează sălii, de astă dată arhipline, cîntecul „La mulți ani cu sănătate”. Se stabilește imediat o temperatură înaltă, spirituală vrem să spunem, care va însoți întimplarea literar-artistică pe toată desfășurarea ei. Am urmărit îndeaproape chipurile celor citorva sute de tineri participanți la cenaclu. Mulți știau pe dinafară versurile spuse pe scenă, semn al marii popularități de care se bucură tot ceea ce se rostete prin el. Erau chipurile celor care trudes în capitala piinii. Miinile lor aplaudînd aveau una din filifierea înfîșurării lanuri de porumb și de griu. Ne-am despărțit de Slobozia remarcînd marea ospitalitate a oamenilor de aici, buna lor organizare, ceea ce ne-a convins din nou că oamenii care muncesc aici au nevoie de cîntec, de poezie, ca de însuși glasul lor liber, de neconfundat.

DUMINICA

Extraordinară primirea făcută membrilor cenaclului duminică la Călărași! În sala sporturilor din localitate peste 2000 de tineri entuziaști și mari iubitori ai poeziei și muzicii tinere au contribuit la realizarea unei atmosfere cit se poate de favorabile pentru desfășurarea unui spectacol cum de mult n-a mai dat Cenaclul „Flacăra”. Mulți dintre ei lucrează la Combinatul siderurgic Călărași și este semnificativă dorința lor de a se înfîlți cu arta și chiar de a participa la crearea ei. Au fost numeroase momente în care publicul a cîntat și a recitat împreună cu interpretii și actorii de pe scenă fără a fi nevoie de nici un impuls în acest sens. Ei au simțit imediat cu cită dragoste au fost întâmpinați — organizatorii trebuie felicități pentru modul exemplar în care au rezolvat dificultățile legate de o reprezentație de anvergură — și au dat, cum se spune, măsura întregă a talentului lor. Alături de cei aflați pe scenă la Slobozia în seara precedentă, au fost de data această și actorii Florian Pittiș și Mihail Stan, care, simbătă, fuseseră reținuți la teatrele lor. S-au interpretat unele dintre cele mai îndrăgite piese din repertoriul cenaclului. Programul — extrem de dens și de calitate, cu o durată de două ore și douăzeci de minute, cu cincizeci de minute mai mult decit se prevăzuse — a avut un efect sigur asupra spectatorilor care au cerut ca o astfel de reprezentație să se repete cit mai curînd la Călărași. Promisiunea de a reveni aici a fost smulșă cu ușurință.

Acest spectacol a dat o mare încredere în forțele lor membrilor cenaclului, dovedind că fenomenul muzicii tinere nu este depășit și că trebuie doar căutate cele mai firești și mai directe căi de comunicare cu publicul, întodeauna capabil să întimpine cu generozitate pe emisarii artei autentice.

GEORGE ARION ■

Povestiri din mijlocul naturii...

E o zi frumoasă, brăzdată de un frig albastru, îndulcit de presimțirea primei zăpezi. Pe terasa unei cabane din Sinaia discut cu nea Gurită, unul din cei mai valoroși paznici și vinători. Îmi place să discut cu paznicii, afli de la ei tot felul de amănunte despre viața grea a animalelor sălbatice. Căci — sustinea nea Gurită — nu e ușor să fii iepure, nici să fii urs nu e la îndemîna oricui. Inteligența a puțni oameni se poate compara cu cea a urșilor — poate numai cea a lui Bismarck.

Vinătorul — la al doilea pahar de țuică fiartă — își exprimă și mai clar punctul de vedere. Tradiționala ingimfare profesională se împletea armonios cu o criminală modestie.

— Ei, dacă aș fi urs, nu m-aș descurca, cunoaște el cu o sinceritate care m-a impresionat profund, de la bun început. Păi pune-te în situația ursului, cit se luptă el, bielul, ca să aibă ce mînce. Nici în pădure mîncea nu se găsește pe toate drumurile; ursul e ca un copil, adoră dulciurile. Trebuie să-i apărăm — mi-a spus vinătorul, electrocutat de un zimbet foarte ciudat. Urșii sînt puțni, oamenii sînt mulți...

Ne împrietenisem și simțeam nevoia să stau de vorbă cu acest ins, jumătate paznic, jumătate vinător, jumătate omul „ursului”, jumătate omul „omului”. Eu plăteam țuica fiartă și el, drept răsplată, îmi dezvăluia viața secretă a ființelor pădurii. Ursul e foarte inteligent... E mai aproape de om decit maimuța... Gîndește, analizează, e omnivor, se gîndește la ziua de mîine, exact ca omul. E demn, în anumite situații umbliă în două labe. Și să vezi cum se bucură Moș Martin cînd găsește miere! Așa mă bucuram și eu cînd eram copil...

— Eu am văzut și urși dresați care jucau tontoroiul, încerc eu să-i potolesc entuziasmul... Ursul, care e atit de demn, cum se pretenză la una ca asta? Vinătorul mă săgetă cu o privire plină de dispreț.

— Joacă ursul? Ursul nu joacă. Nu se pretenză la așa ceva. Se prostete așa, ca să înveselească tîncii.

Iată-l pe urs și cadru didactic, numai la una ca asta nu mă așteptam. Mă simțeam bicisnic, meschin, ignorant, îmi dădeam seama că mai am mult pină să devin și eu un urs autentic — că acest vis trufaș nu stă în puterea omului.

— Ursul e desăvîrșirea naturii — mă fulgeră încă o dată cu privirea ciudatul vinător, desăvîrșire a cărei coadă abia o zăream în ceață ignoranței mele. El, ursul, unește puterea cu inteligența, gîndește profund și mîncîncă de toate. N-ai auzit de expresia „puterea ursului”?

Peste cîteva zile i-am spus copleșit de indignare:

— Am auzit că ursul dumitale a mîncat un copil...

— Da. Știu. S-a publicat în presă. Dar e un monument al naturii...

— Cine?
— Cum cine? Ursul... Nu copilul, mon cher.

După alte cîteva zile am încercat să-l

zdruncin cu o veste la fel de cumplită.

— Ursul dumitale a mîncat un băiat!
— El, nu chiar un băiat, mă corectă el și cu blîndețe, și cu ironie. Avea deja douăzeci și trei de ani, nu se mai poate numi chiar un băiat. Știu. Nu-mi spui nimic nou. S-a publicat și în presă.

Vinătorul, din dorința de a scoate basma curată gigantică hărmălaie a naturii, o micșora vîzînd cu ochii, o sorcovea, o mîngia cu o ploaie de diminutive.

— Eu cred că ursulețului îi era fomiță, de-aia a băgat în burtică băietelul. Ești ingimfat, tinere. Mai avem pină să devenim cu toții urși.

Mă întilnesc din nou după o săptămînă cu ciudatul vinător — prieten la cataramă cu ursul bine intenționat.

— Ursul dumitale n-are pic de caracter. A ajuns pină în centrul orașului, a mîncat mîncea din piață. Se odihnea, însoțit de cîini, în stația de taxi, asta e prea de tot. Trebuie să faci ceva. Ești paznic, ești vinător.

— Ursul nu se teme de cîini. Ursul nu se teme de nimic...

A doua zi dimineața, gazda veni la mine îngrozită:

— Ursul a venit noaptea și mi-a mîncat o oala. Or, pentru mine oala e mană cerească.

— Și bărbatul nu era acasă?
— Era. Dar n-ai voie să te atingi de urs, că e monument al naturii.

— Dar omul?
— Omul nu e monument al naturii.

DUMITRU RĂDULESCU:
Sculptură ceramică.

Șansele echipelor noastre în cupele europene

● Scurte dialoguri cu cei patru antrenori ●

F. C. ARGES

„Nottingham

nu-i o echipă invincibilă”

— Tovarășe Florin Halagian, prima impresie e că nu sunteți prea vesel! Așa-i?

— Victoria din meciul cu Steaua, chiar dacă obținută cu greu, mi-a mai descrețit fruntea, dar mai rămân o sumedenie de probleme de rezolvat înaintea returului cu Nottingham.

— De pildă?

— Inlocuirea lui Zamfir care, eliminat în Anglia, nu va juca la Pitești. Cred

că locul lui va fi luat de Bărbulescu. Apoi, reintrarea lui Rađu II, pe al cărui aport contăm mult în obținerea victoriei și, de ce nu, a calificării. Rađu a primit avizul doctorului Octavian Puiu, și-a reluat antrenamentele, pare capabil să revină cu rezeziune, dar e încă prematur de dat un verdict. Doctorul a făcut tot ce i-a stat în putință, de-acum e rindul lui Rađu să procedeze la fel.

— Ce impresie v-a lăsat campiona de cluburi a Europei?

— Nottingham e, fără discuție, o echipă de elită, foarte puternică, dispunând de jucători capabili să tranșeze în favoarea lor orice meci, deopotrivă acasă sau în deplasare. Asta nu vrea să însemne că Nottingham e o echipă invincibilă! Ca atare, vom face totul, vom depune toate eforturile spre a câștiga la Pitești, luând în considerare și varianta calificării. Vă asigur însă că nu va fi simplu.

— Toată lumea știe că nu va fi simplu, asta e clar! Dar posibil e, tovarășe Halagian?

— În fotbal, cum se zice, totul e posibil.

— N-ajunge! Aveți în vedere măsuri speciale pentru partida de la Pitești?

— Fiește. Împreună cu antrenorul federal Cornel Drăgușin, eu și Oțet vom pune la punct o tactică adecvată, urmărind, în primul rind, să nu primim gol și, apoi, să înscriem cât mai multe. Dacă se va putea, să înscriem chiar 3! Din motive lesne de înțeles, nu voi intra în amănunte. Sper că, miercură viitoare, Argeșul se va găsi în maximum de formă, după cum mai sper, trecind la o altă idee, că minunatul public piteștean, care ne-a purtat de atâtea ori spre succese răsunătoare, va fi de partea echipei cum n-a mai fost niciodată, cu dăruire și înflăcărare, partida cu campiona Angliei fiind, repet, cea mai grea din câte a avut de susținut pînă acum formația noastră.

— Tovarășe Halagian, fără a mai lungi vorba, sunteți optimist sau nu?

— Dorec victoria din toată inima și cred în ea! Bine-ar fi ca victoria de la Pitești să însemne și calificarea Argeșului.

— Aveți dreptate, bine-ar fi!

OVIDIU IOANIȚOIAIA ■

STEUA

„Cred că Steaua poate obține

mult mai mult

decît o victorie la limită”

— Tovarășe Gheorghe Constantin, ia-tă-ne, din nou, față în față. De data aceasta sunteți, cred, mai liniștit.

— Da de unde!

— Cine vă neliniștește, F.C. Nantes sau propriii dumneavoastră jucători?

— În primul rind, echipa franceză, o echipă valoroasă, cu jucători tehnici, buni cunoscători ai jocului cu balonul rotund. Să nu uităm că Michel și compania au întors rezultatul de la 1-2 la 3-2 în numai câteva minute.

— Este adevărat, la Nantes, Steaua a

pierdut, cu 2-3, dar cele două goluri înscrise în deplasare contează dublu la o adică. Așa că...

— Așa că abia acum începe greul.

— Cum așa?

— Simplu. Un meci nu este niciodată dinainte jucat, am mai spus-o.

— Intr-adevăr, dar oricum am lua-o, tot Steaua are cele mai mari șanse de a se califica.

— Teoretic vorbind, aveți dreptate.

— Am.

— Dar acolo, pe teren, nu-i bine să zici hop...

— Pînă n-ai sărit! Vă gândiți, probabil, la faptul că în minutul 64, la Nantes, ați avut 2-1.

— Mă gîndesc mai ales la faptul că nu F.C. Nantes a câștigat. Noi, Steaua, am pierdut! Mă gîndesc la marile ratări din prima repriză și la acea nefastă deconectare care intervine în jocul echipei tocmai atunci cînd nu trebuie. Dacă am fi terminat în avantaj primele 45 de minute de joc, sînt sigur că n-am fi pierdut această primă manșă. Acum trebuie să jucăm cu foarte multă atenție în

Dumitru rămîne în continuare mijlocușul nr. 1 al echipei sale

apărare și cu mult calm în atac. Chiar și un singur gol este, cîteodată, greu de înscris.

— Să trecem la cea de-a doua, tovarășe Constantin. Steaua poate obține acel 1-0 necesar calificării?

— Fără doar și poate. Am încredere în puterea de luptă a tuturor jucătorilor mei. Și dacă, la Nantes, Sameș, Dumitru și Marcel Răducanu au făcut o partidă foarte bună, la București, sper ca toți cei unsprezece jucători să evolueze la nivelul maxim al posibilităților lor. E plăcut să fii aplaudat la scenă deschisă atunci cînd joci peste hotare, dar e de o mie de ori mai bine ca aici, la noi, pe „Ghencea” să poți oferi acestui minunat public o victorie pe care toți o doresc.

— Tovarășe Constantin, cum stați cu pregătirile? Ce probleme aveți în cadrul lotului, dacă aveți?

— Avem probleme, cum să n-avem. Iordache are întindere, iar Nițu, Stoica și Iordănescu sînt și ei accidentați. Asta ca să vorbim numai de indisponibilități.

— Un pronostic nu vă mai cer, în schimb, vă pot da unul: victorie a Stelei la două goluri diferență. Ce ziceți?

— Nu mai zic nimic.

CORNEL CATANĂ ■

DINAMO

„Eintracht poate primi gol

și pe teren propriu”

— Stimate Angelo Niculescu, cum apreciați acest 2-0 cu care s-a încheiat prima manșă a dublei confruntări dintre Dinamo și Eintracht Frankfurt?

— 2-0 este un rezultat bun, care ne obligă mai cu seamă să jucăm, adică să muncim exemplar pe teren pentru obținerea calificării în al treilea tur. Cu 2-0 am fost la Budapesta, pe cînd eram la „Poli”, și ne-am calificat în fața lui M.T.K. Tot cu 2-0 a plecat acum cîteva ani Dinamo la Jena, cîștigînd și returul cu Karl Zeiss cu 1-0...

— Pînă acum previziunile dumneavoastră, exprimate peste tot în presă, s-au adevărat, deși nimeni nu poate spu-

ne că n-ar fi fost dintre cele mai optimiste! Datoria noastră este însă de a vă mai întreba încă o dată: se va califica Dinamo în fața lui Eintracht?

— Așa cum am spus, a venit vremea să nu ne mai speriem de „firme”. Păreră mea este că avem șanse reale de calificare în fața lui Eintracht, care a dovedit că nu este imposibil de eliminat. Acum, în plus, cunoaștem destul de bine echipa vest-germană, iar eu consider că Eintracht poate primi gol și pe terenul propriu! Într-un fel, meciul retur va fi mai ușor pentru noi. Nu o să mai fie nevoie să alergăm noi, să ne impunem jocul — asta vor fi nevoiți s-o facă ei, jucătorii adversari.

— Dar Dinamo a pierdut la Tirgoviște cu 3-1. E mai bun C.S.-ul decît Eintracht?

— Am disputat meciul de la Tirgoviște la numai 3 zile după efortul partidei cu Eintracht. O parte dintre jucători au acuzat o vizibilă stare de oboseală, iar C.S., echipa care ne-a învins, s-a arătat a fi o formație alcătuită din jucători foarte harnici, avînd în plus și șansa de partea

lor. Nu-mi fac probleme din această înfrîngere.

— Mai există la Dinamo probleme de efectiv?

— Nu pot conta, în continuare, pe Dudu Georgescu și Dragnea. Dudu a început să alerge, dar părerea mea este că el forțează, numai pentru a nu pierde contactul cu echipa. Are o entorsă de genunchi, dar poate fi suspectat și de menisc, motiv pentru care îl vom lua cu noi la Frankfurt, unde va fi consultat de un specialist. Dragnea și-a reluat și el antrenamentele. Sper din toată inima ca și cei doi selecționabili care au făcut deplasarea în Iugoslavia, Dinu și Muțescu, să vină înapoi perfect sănătoși. În aceste condiții, ultima verificare pentru meciul cu Eintracht va fi cel cu F.C.M. Galați, de simbătă.

— Vor fi ceva noutăți în alcătuirea „11”-lui dinamovist?

— Aș vrea să încerc un lucru nou: să jucăm cu Muțescu în virful liniei de atac! Dar pentru asta va trebui să nu survină nici un fel de probleme cu linia de mij-

loc, mă refer desigur la accidentări. În intenția mea, Dinamo va alinia la Frankfurt următoarea linie de atac: Tălbar, Muțescu, Apostol. Cu care, cum am mai spus, sper să marcăm și noi un gol!

DUMITRU GRAUR ■

„U” CRAIOVA

„Dacă marcăm un gol,

ne calificăm!”

— Din nou sunteți îngîndurat, tovarășe Valentin Stănescu! Pentru meciul de la Leeds sau pentru cel, tocmai pierdut, de la Satu Mare?

— Și pentru unul și pentru celălalt, fiind strîns legate între ele. Din păcate, la Satu Mare, echipa s-a arătat în scădere de formă, jucătorii acuzînd ritmul accelerat din ultima vreme, cu meciuri la intervale scurte. Numai că așa e piesa și va trebui să ne conformăm. Sper că lecția de la Satu Mare va prinde bine la Leeds.

— Să sperăm. În altă ordine de idei, ce formație preconizați pentru partida retur din Anglia?

— Deocamdată, Craiova avînd 8 fotbaliști convocați la loturile naționale, 3 la A și 5 la tineret, mi-e greu să mă pronunț, așteptînd ca ei să revină, în plenitudinea forțelor. În orice caz, Tilihoi și Crișan nu vor juca la Leeds. Primul a fost eliminat la Craiova, iar cel de al doilea a primit cartonaș galben, după ce mai primise unul, tot la Craiova, cu Viena. Iată deci că greșelile, cit de mici, se plătesc!

— Cine le va lua locul, tovarășe Stănescu?

— În apărare, va intra Bumbescu, Negriță trecînd fundaș dreapta. În atac, avem mai multe soluții. Vom alege, probabil, între Geolgău, Irimescu și Ticleanu.

— Sincer, vă temeți pentru calificare?

— Da, dar cred că o vom obține! Pe de o parte, Leeds nu mai e ce-a fost, s-a văzut clar la Craiova, pe de alta, echipa noastră mi se pare capabilă să păstreze un avantaj de două goluri. În plus, după cum i-am văzut jucînd pe teren propriu, englezii se vor năpusti în atac, cu toți jucătorii, ceea ce va crea ofensivei noastre

Balaci, autorul primului gol al Universității în partida cu Leeds

tre spații largi, convenabile. Dacă vom marca un gol, nu vom mai putea pierde calificarea, de asta sînt convins.

— Păcat că n-a fost 3-0 la Craiova!

Dacă Beldeanu n-ar fi ratat lovitura de la 11 metri, alta ar fi fost situația!

— Nu cred că trebuie să dăm vina pe Beldeanu, cu atît mai mult cu cît, în faza respectivă, mijlocușului nostru i-a alunecat piciorul de sprijin, fapt care putea să i se întimplă oricui. Dacă el ar fi transformat, la 0-2, poate că englezii ar fi ieșit mai decît la atac și ar fi reușit și ei un gol. Oricum 2-0 e mai bun decît 3-1, nu-i așa?

— Cu siguranță, dar și 3-0 e mai bun decît 2-0, ce ziceți?

— Zic că ce-a fost a fost și că nu trebuie să ne pară rău c-a ieșit cum a ieșit. Prima șansă rămîne, judecînd realist, de partea Craiovei, fără ca asta să însemne că meciul de la Leeds nu va fi foarte, foarte greu. Cu atît mai greu cu cît, simbătă, în campionatul englez, Leeds a cîștigat în deplasare, arătîndu-se în revire de formă. O eventuală calificare, în dauna Craiovei, le-ar reface adversarilor noștri moralul.

ANDREI GEORGESCU ■

O precizare

Tovarășul Ștefan Augustin Doinaș, publicist comentator la Secolul 20, a publicat în România literară, nr. 43, din 25 octombrie a.c., articolul „Alergia la cultură” și „Complexul urnei”. Într-o scrisoare adresată directorului R.L. tovarășul Șt. A. D. arată că acest text, trimis revistei „Flacăra”, în replică la articolul lui Mihai Ungheanu „Un orator printre scriitori” (nr. 41 din 11 octombrie) n-a apărut „așa cum s-ar fi convenit — în nr. 42 din 18 octombrie”.

E drept, articolul tovarășului Șt. A. D. n-a apărut în numărul respectiv „deși cules” (dovadă spaltul trimis autorului). Și el n-a apărut — dovadă chiar spaltul — pentru că nu putea, pentru că nu avea cum să apară. Lucrind la o publicație al cărei număr din ianuarie iese de sub tipar tocmai în octombrie, tovarășul Șt. A. D. pretinde revistei noastre o promptitudine de care Secolul 20 n-a dat niciodată probă. Tovarășul Șt. A. D. pretinde revistei noastre să-i publice miercuri un articol prelat luni spre prinz. Cum se poate bănuți, cum orice publicist ar trebui s-o știe, o revistă are un grafic de apariție ferm și „Flacăra” își respectă graficul. Obligat de acesta, o revistă mai are un grafic al prelatrilor și unul al tipografiei. Lucrind astfel, Flacăra apare la timp. Dacă am fi lucrat pe voia tovarășului Șt. A. D. n-am fi apărut la timp. Respectul nostru pentru cititori se concretizează și în acest chip: fiind cu revista la chioșcuri în fiecare joi, în zori. Dacă tovarășul Ștefan Augustin Doinaș ar fi încercat să-i publice articolul în revista la care lucrează, articolul ar fi ajuns la cititor — după un calcul foarte simplu — în august 1980. Dacă tovarășul Șt. A. D. ar fi avut amabilitatea să nu-și retragă articolul înainte ca el să poată fi efectiv tipărit, acesta ar fi apărut în „Flacăra”. Respectând Legea presei am respectat în totdeauna și dreptul la replică. Un motiv am fi avut să ezitam, e adevărat, și motivul este următorul: tovarășul Șt. A. D. nu este Dan Hăulică. Tovarășul Șt. A. D. n-a fost niciodată tovarășul Dan Hăulică. Tovarășul Șt. A. Doinaș și tovarășul Dan Hăulică sînt persoane de sine stătătoare. Articolul lui M. Ungheanu „Un orator printre scriitori” îl privea pe tovarășul Dan Hăulică. Cum se poate vedea lesne, două chestiuni diferite.

Încă o precizare: în articolul trimis redacției „Flacăra”, câteva fraze mai abrupte priveau persoana și nu opiniile lui M. Ungheanu. În consecință, redacția „Flacăra” i-a solicitat lui Șt. A. Doinaș un dram de moderație, plecînd de la considerentul că noi obișnuim să publicăm opinii, nu insulte.

Că sfatul redacției a fost cel bun o dovedește chiar textul apărut în România literară, text revăzut la sugestia revistei „Flacăra”. Dacă el nu răspunde obiecțiilor de fond ale articolului lui M. Ungheanu este de acum o altă treabă. Cum altă treabă este aceea — și e util să o reamintim — că Șt. A. Doinaș, publicist comentator la Secolul 20, nu a fost, nu este și, foarte sigur, nu va fi niciodată Dan Hăulică, redactor șef al numitei reviste.

Tovarășe redactor șef,

Considerăm că lipsa de obiectivitate a unor cronici, ambiguitatea unor aprecieri la adresa echipelor combinate (fără a deranja pe vreuna) sau frazele sforăitoare, de tîmfiere a unor formații sau jucători „cu firmă”, nu fac nici un serviciu fotbalului românesc, deja intrat în a 4-a grupă valorică a fotbalului european.

Ne referim la meciul din 20.10.1979 făcut de „puștii” băcăuani pe Ghencea cu Steaua și la articolul plin de subiectivism și lipsă de grație față de cea mai tinără echipă a campionatului nostru, scris de reputatul cronicar sportiv Mircea Tudoran.

Această „puștime” a Bacăului care și-a mîncat în multe recreații pîinea cu magiun pe terenurile Liceului de fotbal din Bacău, supravegheată de niște oameni competenți și grijulii față de soarta fotbalului băcăuan, a scos pe Ghencea un 4-4 dar nu prin niște merite ale lor, ci prin modul cum „s-au jucat steliștii cu ei” și cum i-au „ridicilizat” jucătorii militari.

Din articolul tov. M.T. din Sportul se desprind cam următoarele concluzii:

— Băcăuanii nu ar fi marcat nici un gol dacă nu ar fi greșit bietul Rică Răducanu sau dacă nu ar fi deviat balonul de către Aciu, sau dacă Steaua nu „s-ar fi jucat de-a defensiva” „ridicilizînd” pe băcăuani.

— De-abia la 3-3 și 4-3 pentru Steaua s-a „restabilit ordină pe teren”. (Ne întrebăm: oare numai atunci cînd Steaua conducea era ordine pe teren? — Într-adevăr, cam „dezordonată” au fost acești copii „brăznieți” ai Bacăului care au îndrăznit chiar pe Ghencea să „strice” „ordinea” și să eraleză în min. 88.)

— Golurile steliștilor au fost superbe, ca urmare a „ameteții” care i-a curorin pe jucătorii băcăuani și a tonurilor echipei Steaua.

— În schimb, golurile băcăuanilor au venit „din senin” — acestia neavînd nici un merit în marcarea lor.

Jenant articol pentru un cronicar sportiv cu firmă ca Mircea Tudoran care — abia acum vedem explicația — a plecat cu Steaua în Franța la Nantes.

Semnează un grup de oameni ai muncii din Bacău

Cușca Suflerului

Turna...

...ploaia în noaptea aceea ca un bles-tem... Bezna nu ne slăbea, ne înfășura în orbecăială contopindu-ne cu ea. Nu ne vedeam nici pe noi, între noi. Alunecam orin noroi, căzînd, ridicîndu-ne, ca niște prizonieri de război ce mărșăluiesc în noapte după visul cald al unei luminațe... În speță semafoarele micutei gări, rătăcîta în cîmp și în burnița amară a lui noiembrie, la Gura Humorului. Voronetul era pe-a-proape, cu azurul cerului în ochii sfinților de pe catapeteasmă. Dulcea Bucovina își scuturase toate grădinile... Demult se dusese la Dumnezeu Aron Pumnul, cel ce stîrnise viitorului luceafăr, Mihai Eminescu, patima de frumusețea literelor. Eram pe urmele Vlădicștilor și Fani Tardini...

Cărășul care ne adusese decorurile la sală, căruia-i onorasem și transportul de după spectacol, ca să fim siguri, n-a mai venit. Zadarnic, bătîți de ploaie și muscați de beznă, bătuserăm din poartă-n poartă să-l găsim. Probabil „ars” de alte trupe în momentul plecării vagonului de turneu, își luase satisfacția lăsîndu-ne mofluzi, cum și el altădată de către alții. Neavînd altă soluție — atașarea vagonului fusese fixată la un mărțar, cu manevră, pentru 1.20 — am luat decorurile și bagajul la spinare. Plouă pe sufletele noastre, să ni le inece, definitiv. Întreaga trupă, murată pînă la piele și bîgîndu-și degetele-n ochi, își trage picioarele din clisă cu întreaga „montare” în spinare, în drum spre gară... Cei mai vinjoși poartă cu greu, cînd în mîini,

cînd pe umeri, la întimplare, flancurile decorurilor, zbătute, să se frîngă, în vijelie și trimbe... Plouă pe ele nemilos, spălînd rece pictura. Ca într-o vreme de apocalips, nimeni nu vorbește, stătia fiind parcă și mai departe... Cărutașul o sfîrșă, băut bine, — a avut cu ce —, în patele umede ale grajdului, lîngă călătii hutănești, bătînd, cînd pe-un picior, cînd pe altul, tact somnului mort. Și noi nu mai ajungem odată...

In...

...lumina vagonului pictura decorurilor nici nu se mai cunoaște. Miine la

Totuși...

...turneul l-am dus pînă la capăt — 66 de orase. Fără nici o subvenție, fără stat care plătește, ca acum.

GABY MICHALESU ■

Cronica șoselei

Cauze obișnuite, efecte dramatice

Cei care în ziua de 15 octombrie, în jurul orei 19.00, au trecut pe artera de centură a Capitalei, pe sectorul cuprins între Bragadiru și autostradă, au rămas puternic impresionați de accidentul puțin obișnuit pe care l-au văzut. Un autoturism Dacia-1300 complet strivit și patru oameni — o întreagă familie, tată (37 ani), mamă (30 de ani) și doi copii, unul de 7 și altul de 8 ani — decedați pe loc. Ștefan Dragnea, șoferul autoturismului 16-B-2331, se întorcea spre casă după o vizită făcută unor rude dintr-o comună din apropierea Capitalei. Circula corect, regulamentar, pe șoseaua destul de puțin circulată la acea oră. Ce-i drept, era mai bine dacă își planifică călătoria de întoarcere înainte de lăsarea întinericului, cînd siguranța deplasării e incomparabil mai mare decît în condiții de noapte, însă distanța ce o avea de parcurs era redusă.

La km 63 + 800 de pe artera sus-menționată, fără a putea schița măcar cea mai mică manevră de evitare, a fost surprins de virajul bruscat făcut spre stînga de către autobasculanta nr. 35-B-2700 condusă de Costică Capbun — aparținînd întreprinderii Metrou București. Acest puternic autovehicul intrînd pe sensul opus a distrus gur și simplu autoturismul.

„Am intrat în depășirea unei căruțe și nu am observat autoturismul care venea din sens opus, deoarece nu avea lumini”. Aceasta este explicația dată de șoferul autobasculantei în legătură cu comiterea accidentului, versiune care bineînțeles nu

poate fi luată în considerare. Pe o șosea situată în afara localității, complet neluminată, un autoturism nu poate literalmente să se deplaseze fără lumini, dar mite cu „viteză mare”, așa cum susținea în continuare șoferul autovehiculului greu.

Cercetările au stabilit că autobasculanta — care dealtfel nu a suferit decît avarii extrem de ușoare ca urmare a accidentului — corespundea din punct de vedere tehnic, excluzîndu-se astfel ipoteza unui eveniment rutier din pricina unor defecțiuni tehnice.

Rămîn în picioare trei ipoteze care nu micșorează cu nimic vina șoferului autobasculantei pentru accidentul produs: I) — neasigurarea autovehiculului greu la depășirea vehiculului cu tracțiune animală și pătrunderea pe sensul opus de mers la o distanță atît de mică în fața autoturismului încît nu i-a dat șoferului acestuia posibilitatea să întreprindă nimic pentru evitarea coliziunii; II) — schimbarea bruscă a direcției autobasculantei spre stînga ca urmare a neatenției din partea conducătorului autobasculantei și intrarea în plin în autoturism; III) — pătrunderea autobasculantei „în scurt” pe sensul opus de mers avînd ca rezultat coliziunea cu autoturismul, ca urmare a atîrpirii acestuia la volan — ipoteză puțin plauzibilă dacă avem în vedere că șoferul care lucra în schimbul II efectuase doar o singură cursă, iar înainte de a intra în serviciu se odihnisese suficient.

Controlul efectuat la garajele sus-menționate întreprinderi a scos la iveală preocupări reduse pentru îndrumarea, instruirea și controlul șoferilor din partea factorilor de conducere în domeniul transporturilor auto. Semnificativ este însuși faptul că șeful coloanei în subordinea căruia se afla șoferul implicat în accident este de profesie... contabil și se ocupă în exclusivitate cu ținerea la zi a evidențelor,

fiind complet străin de problemele tehnice, de conducere auto, pe care le ridică activitatea specifică a unei asemenea subunități auto.

Dintre cele 103 autovehicule controlate, 23 au fost depistate cu defecțiuni la sistemele de frinare, direcție, iluminare, ru-lare etc. Deși majoritatea șoferilor știu că la cele două garaje se efectuează control, unii dintre aceștia s-au prezentat la serviciu sub influența alcoolului. Încăl-cările comise de unii șoferi ai întreprinderii sus-menționate pe trasee, dintre care unele grave — depășiri periculoase, ne-acordări de prioritate, exces de viteză și chiar accidente —, nu se prelucrează decît sporadic și superficial în colectivele de muncă.

Un factor care favorizează indisciplina la aceste garaje este spiritul de toleranță față de o serie de abateri grave, cum ar fi de pildă parcările nelegale ale autovehiculelor unității la domiciliul șoferilor, al unor rude ori cunoștințe ale acestora, cursele „negre” efectuate de către unii șoferi cu mașinile și carburanții statului etc. Aproape că nu există noapte cînd mașini aparținînd sus-menționatei întreprinderi să nu fie găsite parcate pe străzile Capitalei și nu la locurile de garare stabilite.

Faptul că șoferul Costică Capbun avea la activ două încălcări grave comise în ultima perioadă (conducere sub influența alcoolului și exces de viteză) trebuia să constituie un motiv în plus pentru ca șefii respectivi să-l controleze și să-l îndume mai mult. Răspunderea pentru acest de-osebit de grav accident în care a pierit o întreagă familie revine în mare măsură conducătorii garajului, după cum am văzut total dezinteresată desore ce se întîmplă cu autovehiculele și șoferii acestora după ce părăsesc portile unității sau incinta șantierului.

Colonel VICTOR BEDA ■

Definite pe lumină...

ORIZONTAL: 1) Apus... la capăt de zi! — Zi-lumină. 2) Zi și noapte. 3) Semn de lovitură — Soarele după apus. 4) Ordine de zi — Lumini periferice! — Soare pentru copt. 5) O zi cu soare! 6) Înmanunchează toată tristețea lumii... — Alaiul stelilor. 7) Era cît p-aci să se stingă — Umbrele la soare (sing.). 8) Prezent spune trompeta — Derulind o zi! — O rază oarecare. 9) Final într-un spectacol de sunet și lumină — Licăre! 10) Faclă!

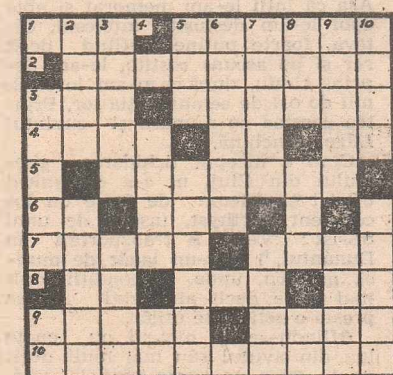
VERTICAL: 1) Luminății (sing.) — Tunde scurt! 2) Iese la lumină... de obicei noaptea — A da o strălucire de

suprafață. 3) Un om care nu are nimic comun cu numele ce-l poartă — Zilele! 4) Nu prea dau buzna — Epici! 5) Așezat la apus! — Alunecă pe o rază. 6) A țese... pentru a destrăma. 7) După ele apare... luna — Jocul apelor. 8) Ei și soarele! — O vreme închisă — Mijloc de radiație! 9) O măsură... la cîntare — Lipsit de strălucire. 10) Stă între ace! — Jocul mării cu soarele și luna.

VICTORIA CRISTESCU și EUGEN DIRĂDURIAN ■

Dezlegările jocului „Convergențe” apărut în nr. trecut:

PONDERABILI: ACAR; ARUNCĂ; HUMORISTA; S; ALIBI; IONIC; RAL; MOCNITA; RĂSAD; IMA; PI; ATOM; ALA; E; STOR; STIL; NATURALĂ; EB; ARAR; NIMENI; RIȘNIT; ARIE.

Imperativul unor relații internaționale noi, al unei politici de deplină egalitate, respect și colaborare între națiuni

Fiecare epocă istorică se înscrie în marea cronică a umanității printr-un anume sens, pe care i-l dau evenimentele și faptele oamenilor, printr-o fizionomie în care se caută mai întâi de toate devenirea idealurilor permanent-umane, legate de fericirea în pace a omului. Aflat incontestabil sub semnul progresului pe care l-a declanșat revoluția tehnico-științifică a secolului XX, timpul nostru se definește, profund și adevărat, mai profund și mai adevărat poate decât toate timpurile anterioare, prin marile mutații produse în conștiința popoarelor, prin aspirația vitală a tuturor națiunilor de a trăi în pace și bună înțelegere între ele. Tabloul lumii contemporane este unul extrem de mobil, cu evenimente care se succed accelerat, cu evoluții revoluționare dar și contradictorii, cu fapte ce se cer a fi înregistrate, dar și descifrate. A fi contemporan cu marile procese istorice ale epocii noastre, a încerca să cuprinzi într-o formulă ce reprezintă lumea de astăzi, cum va evolua ea și cum va arăta în viitor este ceva tulburător și de mare angajare.

Într-o configurație istorică de mare complexitate, în care schimbările sînt multiple și profunde, iar evenimentele și fenomenele vieții internaționale prezintă ramificații și conexiuni cu largi implicații, politica externă a României socialiste, elaborată și dirijată de Partidul Comunist Român, își are trănciua și și fundamentul și perspectiva tocmai pe cunoașterea și înțelegerea legilor obiective care acționează în societate, pe examinarea de profunzime a felului în care acestea se reflectă în mersul evenimentelor, pe analiza științifică a multiplexelor și variatelor deplasări ce se produc în lume, a evoluției raportului de forțe pe plan mondial. Pornind de la răspunderea față de propriul popor și față de interesele întregii lumi, gîndind de pe această poziție progresistă perspectivele internaționale, România înțelege să și acționeze în conformitate cu acest înalt ideal.

În lumea de astăzi, mai mult ca niciodată în istorie o lume a interdependențelor, analiza materialist-dialectică și istorică a cursului evenimentelor internaționale evidențiază intensificarea unui proces aflat în plină afirmare în viața lumii: procesul de așezare a relațiilor dintre state pe baze noi. Este aceasta o tendință a lumii în care trăim izvorită din legități obiective, în conformitate cu dialectica socială și cu cerințele progresului, care reclamă cu putere făurirea unei lumi a dreptății sociale și naționale, atît în cadrul fiecărui stat cît și pe plan mondial. Criza din ce în ce mai persistentă pe care o trăiește lumea occidentală în toate compartimentele sale structurale reprezintă proba cea mai

evidentă a adevărului că vechile relații interne și internaționale nu mai corespund noilor forțe de producție, nu mai pot oferi soluții corespunzătoare problemelor economice, sociale, politice, corespunzătoare cu interesele maselor largi, populare, ale progresului. Acestea impun, dimpotrivă, nu relații de subordonare între indivizi și între popoare, ci relații întemeiate pe respectarea principiilor deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, ale renunțării la forță și la amenințarea cu forță. Promovarea reală a intereselor naționale ale fiecărui popor, ale fiecărui stat nu se poate realiza în afara destinderii și conlucrării internaționale, pentru progresul și bunăstarea fiecărui și al tuturor.

Acesta este cadrul istoric complex în care România este angajată cu toate forțele și cu toate resursele în edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, treapta noastră spre societatea comunistă.

În întreaga sa activitate internațională, țara noastră oferă, prin relațiile sale bune cu toate statele lumii, indiferent de orientare, un exemplu a cărui valoare teoretică și practică primește în permanență confirmarea vieții. Se confirmă în acest fel justetea și valabilitatea orientărilor stabilite de cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român. Cursul vieții internaționale, fenomenele și tendințele prezente în viața politică mondială se adaugă argumentației științifice și clarviziunii cu care au fost definite și stabilite orientările de politică externă ale României socialiste în urmă de cinci ani. Spiritul de prietenie și de conlucrare activă cu numeroase țări ale lumii — atît în probleme de interes reciproc, cît și în probleme ce privesc viața lumii în ansamblu — trăiește viu în relațiile internaționale pe care țara noastră le-a dezvoltat și numeric și calitativ cu toate țările socialiste, cu țări în curs de dezvoltare și nealiniate, țările capitaliste dezvoltate. În prezent, numărul statelor cu care România întretine relații diplomatice este de 132, cu 14 mai multe comparativ cu anul 1974. Să reamintim aici „amănuntul” că în 1945 țara noastră avea relații diplomatice doar cu 16 state. Numărul țărilor cu care avem relații economice depășește cifra 140. Dinamismul activității pe plan extern a statului român este ilustrat și de foarte activă participare la debaterile și acțiunile internaționale: România face parte din aproximativ 80 de organizații internaționale guvernamentale și participă la activitatea a peste 700 de organizații neguvernamentale, cu aproape 200 mai multe față de anul desfășurării celui de-al XI-lea Congres al P.C.R.

Întărirea raporturilor politice, amplificarea și diversificarea colaborării economice, largă conlucrare pe plan internațional — tot atitea elemente definitorii pentru rodnicia și valabilitatea politicii noastre externe — sînt legate indisolubil, în conștiința noastră, în conștiința lumii, de numele președintelui Nicolae Ceaușescu, de activitatea susținută și consecventă desfășurată de conducătorul partidului și statului nostru în slujba promovării și afirmării unui climat de pace și bună conlucrare între popoare. Într-o jumătate de deceniu — cît a trecut de la Congresul al XI-lea — tovarășul Nicolae Ceaușescu a dus mesajul de prietenie și dorință de conlucrare al poporului român pe toate meridianele lumii: a întreprins 48 de vizite oficiale și întâlniri prietenești în țări din aproape toate continentele, a purtat 16 convorbiri bilaterale la nivel înalt cu prilejul unor reuniuni internaționale, scurte vizite sau escalade. România primind, în aceeași perioadă, pe pămîntul ei 87 de vizite oficiale ale unor șefi de stat și guvern. Dialogurile la nivel înalt purtate de conducătorul partidului și statului român s-au finalizat în documente de mare importanță politică și practică: tratate de prietenie și cooperare, declarații solemne comune, acorduri generale de colaborare cu un număr de 50 de state. La toate aceste acțiuni am adăuga importante inițiative românești în direcții de mare actualitate și de importanță majoră în politica mondială: securitatea europeană, dezarmarea, noua ordine economică internațională.

Armonia deplină între vorbă și faptă, unitatea dintre pozițiile de principiu și activitatea practică desfășurată de România probează nu numai conținutul extraordinar de dinamic și de angajant al politicii noastre externe, ci demonstrează, cum, în condiții atît de diverse și complexe cum sînt astăzi în lume, este posibil, respectînd principiile noi ale relațiilor între state să se statornicească și să se dezvolte continuu între state raporturi prietenești și de încredere, de colaborare și avantaj reciproc. „Trebuie să nu uităm niciodată — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la Adunarea festivă consacrată anul acesta sărbătorii noastre naționale — că, dintotdeauna, socialismul s-a manifestat ca o concepție nouă de relații internaționale, umanitare, ca o concepție ce milităază ca războaiele să fie eliminate definitiv din viața omenirii”. Prin tot ceea ce gîndește și face România, președintele Nicolae Ceaușescu, fac să trăiască acest înalt și nobil ideal, apropiu lumea de cea înfățișare pașnică și prosperă la care au visat, de-a lungul secolelor, toți marii iluminați, toți marii vizionari, revoluționarii din primele rânduri.

DOINA IOVĂNEL ■

Ochii și urechile lumii

O pianistă

...Poate că știți cum arată o profesoară de pian, dar nu știți ce înseamnă. Profesoarele de pian pot fi văzute în tramvai, pe balcoane, între flori, stînd la Aprozor să ia varză, dar ele nu înseamnă deloc asta, ele înseamnă o ruptură în ziua aceea cînd cumperi bomboane și cărbuni, cărți de Jules Verne și de trigonometrie, mărci pentru colecție și un bloc de desen, deodată, într-o asemenea zi, cînd ti se prăpădește un unchi și divorțează o mătușă, în cea mai obișnuită viață de puber cînd părinții încă-ți mai controlează ce citești și nu te lasă să bați mingea cît vrei, într-o anume clipă a acestei zile, o voce — în clasă, sau pe drumul spre casă, sau exact cînd îți apare o fată cu care ai vrea să te joci — o voce mai altfel decât toate vocele. Îți spune: „După masă, ai pian!” și atunci, oriunde te-ai afla, într-o librărie sau ascuns într-o pivniță, la „urma scapă turma”, simți că intri într-o altă viață, extrem de abstractă, nu neapărat feerică fiindcă în ea vor fi și lacrimi și frică, dar o viață care nu mai are nimic comun cu tot ce te înconjoară, pe care nimeni — nici halvașarul, nici vatmanul, nici gunoierul, nici tata, nici mama care au ținut morții să faci pian, mergînd pînă la sacrificii bănești! — nimeni n-o poate înțelege, un mister se ascunde în ea, un mister care sună mai întotdeauna ca o gamă din Hanon, prea puțin din lumea asta știu ce înseamnă o gamă din Hanon, pentru ca peste cîteva clipe, să te străbată gîndul că, orice-ar fi, lumea asta nu poate fi a pianistilor, pianistii prea sînt altceva, prea vor altceva, cînd totul în jur, pe această stradă, este atît de precis, cînd tot ce porți în ghiozdan nu are nici o notă muzicală, ci e doar istorie, algebră, o echipă de nasturi și un sandviș cu șuncă pe care nu l-ai mîncat, fiindcă în toate recreațiile ai avut în cap groaza că nu știi sonata de Mozart, pentru după-amiază, ce-ai să-i spui? cum ai s-o minți?, cum te vei descurca?

și-atunci apăsarea cea mai îngrozitoare minune — aceea că profesoara de pian nu putea fi niciodată mințită fiindcă nu exista, în fond în fondul aceluia mister, nici un interes ca s-o minți, era singurul om pe care n-aveai de ce-l minți, fiindcă ea nu se ocupa cu lumea asta în care aveai atîtea interese ca să minți, să înșeli, ca să scapi de una, de alta, cu ea n-aveai de ce scapa, ea te învăța ceva care n-avea nici o legătură cu minciuna fiindcă, oricît de prost erai, înțelegeai că la o sonată de Mozart nu se poate minți, și nu puteai spune despre ea nici minciuni, și nici exactități.

O profesoară de pian e un om care-ți cîntă monoton și misterios, fără cuvinte, că există o lume a acestei lumi unde nu se poate minți fiindcă acest termen nu se poate folosi. La 18 ani am abandonat-o, zicîndu-i că e ireală. Profesoara mea mi-a zîmbit. Ieri, la 92 de ani, a murit, la Paris, Nadia Boulanger, o profesoară a lui Dinu Lipatti, și dacă nu știți ce înseamnă Nadia Boulanger, ascultați un vals de Chopin în interpretarea lui Dinu Lipatti.

RADU COSAȘU ■

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

Lüge

Aproape toate cuvintele și expresiile din acest Dicționar le-am învățat auzindu-le răcnite de SS-ști, Kapo, Block — și Legerälteste-ri. Le răcneau la nesfîrșit și le însoteau, de fiecare dată, cu lovituri. Așa că întii le-am memorat și abia apoi le-am deslușit înțelesul. Cîteva, foarte puține, nefiind decât rar și pe ascuns rostite, le-am deprins tîrziu, după ce m-am lovit de mii de ori de semnificația lor. Printre acestea se numără și cuvîntul Lüge, minciună.

Cînd a început lichidarea ghetoului din Cluj, ni s-a comunicat oficial și solemn de către un locotenent horthyst, însoțit de unul SS-ist: „Veți fi transportați în Dunántul, într-un lagăr de muncă modern, unde, în condiții mult mai bune decât aici, veți putea presta o activitate utilă”.

Aflîndu-se că nimeni nu poate lua din avutul său mai mult decât poate duce pe spate pînă la gară, în ghetou a început o agitație ve-

cină cu panica. Ni s-a transmis un nou comunicat: „Toți care pleacă își vor împacheta întreg avutul în lăzi și baloturi, pe care își vor scrie numele. Literale vor fi scrise cu tuș negru și cît mai citeț, pentru a nu produce greutatea autogităților în transportarea și repartizarea ulterioară a lucrurilor”.

După plecarea primului transport de 3000 de oameni, la 26 mai 1944, la cîteva zile au și sosit primele cărți poștale, care descriau condițiile favorabile ale lagărului modern din Dunántul.

Totul n-a fost decât eine Lüge, o minciună.

Realitatea: cei ce părăseau ghetoul, o dată imbarcați în vagoane pentru vite, nu mai coborau decât pe rampa de triere de la Birkenau-Auschwitz, iar de la rampa de triere și pînă la camerele de gazare distanța era mai mică de un kilometru.

În lagărele de concentrare naziste, die Lüge, minciuna — ducerea în eroare — a fost ridicată la principiu de conducere și dusă aproape de perfecțiune.

S.S.-Untersturmführer-3)ul dr. Becker, responsabil cu primele duble folosite pentru exterminarea prin gazare, raporta: „Am dat ordin ca autovehiculele din grupa „D” să

fie camuflate cu autovehicule de locuit și în acest scop am dispus ca la cele mai mici să se facă cite o ferăstrucică de fiecare parte, iar la cele mari cite două ferăstrucici, asemenea celor pe care le vedem adesea pe la casele țărănești”.

La Mauthausen, cei destinați a fi lichidați prin asfixiere erau transportați la instalațiile de gazare de la castelul Hartheim în autobuze poștale cărora li s-au montat ferestre false și au fost vopsite în albastru pentru a li se da un „aer mai vesel”.

SS-iștii ne-au mințit în fiecare zi, la fiecare pas.

La 27 aprilie 1945, comandantul lagărului Landsberg ne-a adunat pe platou pe toți Häftling-ii și ne-a comunicat, pentru prima oară pe un ton solemn, fără să răcnească: „A intervenit o înțelegere între SS și Crucea Roșie internațională. În coloană de marș ne vom îndrepta spre granița Elveției unde veți fi predați. Vă cer ordine, disciplină, supunere. Cine rămîne de coloană va fi împușcat”.

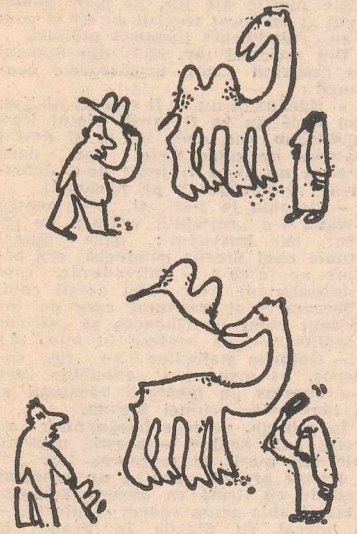
A fost ultima Lüge, minciună. În realitate, coloana trebuia să ajungă la Dachau unde sosise de-acum ordinul lui Himmler pentru lichidarea, fără excepție, a tuturor deținuților.

Coloana a fost eliberată de trupele americane cînd se afla la cîteva zeci de kilometri de Dachau.

OLIVER LUSTIG ■
fostul Häftling nr. 112 398

1) Provincie din vestul Ungariei
2) Sublocotenent în S.S.

Lumea se amuză

(Din JEZ - R.S.F. Iugoslavia)

Mondo umano?

Un fel de prosperitate

Vorbeam de curind despre neliniștea de sub cedrii libanezi, despre faptul că printre crengile lor, câte or mai fi rămas, zboară gloanțe și nu păsări, se văd adesea obuze și mai puțin cerul acela tulburător, când era (cît o fi de atunci?) calm și pace. De curind, o revistă săptăminală din Beirut scria pe larg despre noi implicații ale lipsei liniștii. Se insistă în mod deosebit asupra acestui paradis al contrabandistilor, care a devenit țara dezorganizată de război. Firesc, comerțul tradițional și-a văzut cifrele de afaceri scăzute puternic. La fel statul care, nemaiputînd controla situația, își vede casele de bani cum se golesc cu lentoare.

În primul rînd, conflictul a generat o contrabandă cu arme greu de imaginat sau de sugerat, date fiind dificultățile unei investigații cît de cît sumare. Oricum, martorii oculari vorbesc de mici porturi controlate, fiecare, de forțele aflate în conflict sau de alte persoane ce rămîn totuși în umbră. Însă fenomenul s-a răspîndit asupra tuturor produselor și exemplele nu lipsesc. Revista „An Nahar Arabe et International” arată că aproape toate cele zece mii de televizoare în culori din țară au fost achiziționate prin contrabandă!

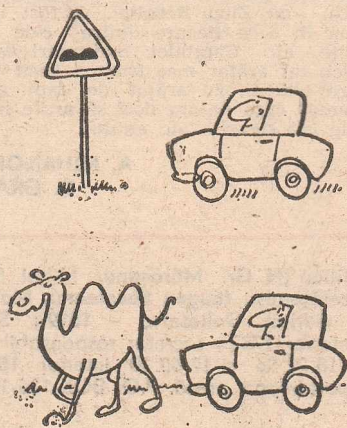
Au trecut deci vremurile cînd contrabandistii „se limitau” să procure țigări americane sau un anume fel de băutură, activitatea lor tradițională s-a extins azi atît de mult. Curaj? Inventivitate? Nici una, nici alta, ci acea dezorganizare de care vorbeam care a dus la trista realitate de azi, cînd 80 la sută din importurile libaneze intră în țară pe calea contrabandei — cum constată publicația citată. Apoi, după ce antrepozitele din marele port Beirut au fost jefuite și distruse în martie 1976 micile porturi (personale aproape) au proliferat într-un ritm accelerat. „An Nahar Arabe et International” susținea că recent în țară au intrat fără a fi supuse vreunui control vamal mărfuri în valoare de trei miliarde dolari.

Dealtfel, zilnic, pe coastele libaneze (cunoscute, e adevărat, încă din antichitate ca loc de comerț și de tranzit al mărfurilor) acostază șase-opt nave care debarcă produse de contrabandă. Mai mult, afaceriștii respectivi au mers pînă acolo încît au birouri în principalele porturi străine din Mediterana de unde dirijează armatoriul spre „porturile lor”. Apoi, odată ajunse pe „piața respectivă” mărfurile își au drumul lor, îmbogățesc fulgurant pe unii dar și provoacă dificultăți serioase marilor comercianți locali care nu pot suporta la nesfîrșit această „conurență”. Nici statul nu rămîne mai prejos care, în primele cinci luni ale anului n-a obținut din taxe decît 250 milioane lire libaneze (90 milioane dolari) cînd se conta pe o sumă cu mult mai mare. Cu cîteva decenii în urmă se susținea, poate forțat, că acest teritoriu era o veritabilă placă turnantă a schimbului de știri și informații.

Azi, el a devenit un paradis al contrabandei. Cui prodest? Aceasta e întrebarea!

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

(Din „PARIS MATCH” — Franța)

Note de drum din U.R.S.S.

La Kiev, pe urmele lui Șevcenko

E adevărat. Împărăția verdelei este o realitate a Kievului și poate de aceea cei care scriu despre capitala Ucrainei simt cel mai adesea nevoia să apeleze la metafora „oraș-grădină”. Am ajuns noaptea în orașul de pe malurile Niprului și prima impresie a fost aceea de tihnă, de nesfîrșită liniște. Frapa, apoi, modul în care cîmpia își reverberează aici aromele, semn că natura se afla într-o sublimă armonie cu omul, că generozitatea sa fusese cîștigată.

Acesta era, ca să parafrzez un mare poet, Kievul deocamdată. Kievul care îmi furase somnul, Kievul care mă invita parcă imediat pe străzile și pe colinele sale. Numai că o tulburătoare întimplare avea să mă determine să-i observ mai întii oamenii, să încerc să pătrund sufletul locuitorilor acestor meleaguri. Eram după un drum lung, eram într-unul din saloanele elegantului hotel „Ucraina”, eram, asemeni tuturor celor care sosesc în locuri necunoscute noaptea, dornic să arunc cît mai repede o privire afară, să mă amestec puțin printre oameni, să-i răpesc orașului măcar un fragment de existență. La un moment dat, era dimineața, în restaurantul hotelului a intrat, ca un stol de porumbei, un grup de copii, care numai copii să fi fost și tot îți atrăgeau imediat atenția. Dar copiii aceștia erau extraordinar de frumoși, cu buzițele, cu fundițele și cu șepcuțele lor albe și erau așa de cuminți încît, dacă nu le-ai fi privit fețele destinate, ai fi crezut că vin din cine știe ce obositoare călătorie. Ei bine, copiii aceștia s-au ridicat la un moment dat în picioare și au spus ceva. Ceva puțin rostit, puțin cîntat, cel mai scurt și mai impresionant recital pe care mi-a fost dat să-l aud vreodată. Felul în care au spus ei „Mulțumim pentru masă!” — acele cuvinte simple ce mi-au adus imediat în minte propria-mi copilărie, și nu numai copilăria — mi-a întărit sentimentul că mă aflu printre niște oameni cu suflet bun, plini de respect și de cîmăcadenie. Pentru că altfel cum pot fi cei cărora cei mici știu să le mulțumească pentru ma-

rea valoare a gestului lor simplu de a le pune pîinea pe masă? Am privit apoi tot timpul Kievul prin ochii copiilor săi.

Este impresionant apoi modul cum kievienii știu să păstreze memoria înaintașilor și îndeosebi pe cea a unuia dintre cei mai iluștri. Și Universitatea, și Teatrul de operă și balet, și unul dintre cele mai mari bulevare ale orașului, și o „ulicioară” poartă numele lui Taras Șevcenko, bardul național al ucrainenilor și unul dintre cei mai mari poeți ai lumii. Și-a iubit poporul mai mult decît orice pe lume. Născut, la începutul secolului trecut, într-o familie de țărani iobagi, Șevcenko avea să-și închine în întregime scurta, dar atît de intensă sa viață eliberării sociale și naționale a poporului său. În biografia sa există elemente care te răscolesc. Din cei 47 de ani pe care i-a trăit, 24 s-au scurs în serbie, 10 în surghiu și 13 sub supravegherea poliției. Și-a aminat, către bătrînețea de care n-a mai avut parte, întemeierea unei familii. A fost descoperit ca desenator de boierul pe a cărui moșie se afla și a fost răscumpărat din iobăgie contra unei sume fabuloase la vremea respectivă — 2500 ruble, grație intervenției altor doi mari artiști ai vremii, pictorul Briullov și poetul Jukovski. În modesta casă de pe „ulicioara” care-i poartă numele, kievienii își încetinesc parcă pasul, se opresc din vorbit, iar gestul lor seamănă cu o reculegere perpetuă în amintirea celui cărui îi datorează atît de mult. „Sînt singur. La ea mă gîndesc, / Mi-e gîndul numai la ea”. Adică la Ucraina lui dragă, al cărei dor îl trăia cu intensitate în departare, pentru că una dintre interdicțiile făcute poetului era aceea de a nu putea reveni în locurile natale. Se spune că în Ucraina nu există casă în care copiii să nu-și înceapă învățătura silabisind versurile lui Șevcenko, atît de puternice sînt popularitatea poetului și pioșenia față de el. Și vizitînd muzeul care-i este închinat la Kiev, lucrul devine pe deplin explicabil. E adevărat, marea lui vitalitate n-a încăput în desene și pentru aceasta a trebuit să aleagă cu-

vîntul, dar liniile și culorile tablourilor sale sînt făcute din lacrimi.

E puțin soare în creația sa, chiar și atunci cînd pictează chipul deosebit de frumos al ucrainencelor (în 1839, în gubernia Kiev, 37 de fete seduse și-au pus capăt zilelor!). A fost un mare visător Șevcenko. „Și pe pămînt de bună scamă / Nu va mai fi dusman sau monstru / Va fi un fiu. Va fi o mamă / Și omul om pe globul nostru”. Așa gîndea el cu mai bine de un secol în urmă și, din păcate, credința lui n-a devenit încă realitate. „Cînd voi muri, prieteni dragi / Să-mi nalte un gorgan în taină / Peste întinderile largi, / În neuitata mea Ucraină. / Din groapă vreau ca să cuprind / Cîmpia, Niprul să-l aud, / Cum între maluri clocotind / Aleargă mugetul lui crud”. Această a fost ultima dorință a marelui poet, dorință care i-a fost, nu fără multe dificultăți, împlinită. Aduse din Petersburg, rămășițele lui pămîntești au fost purtate pînă pe colina Kanev înolină iarnă, din sat în sat, de mii de obidiți ai pămîntului Ucrainei. La mormîntul lui de lingă Nipru, ei veneau să-și aline durerile și se spune că erau atît de mulți încît poliția țării trebuia să-i împrăștie. Ce poate să întrecă în intensitate numeroasele semne de pioșenie față de memoria marelui poet decît gestul simplu al acelor copii care mulțumeau pentru masă!

A fost multă durere la Kiev, secolul acesta de neliniști l-a marcat profund și poate că simbolul marilor încercări prin care a trecut este culoarea roșie în care e vopsit exteriorul imensei clădiri a Universității. Strălucind puternic în soare, purpuriul clădirii, pe linia care nu poți trece fără a trăi o intensă emoție, e un teribil memento.

La Kiev, am avut tot timpul sentimentul că felul în care este perpetuată memoria marelui Șevcenko este o garanție că frumosul rămîne aici veșnic.

DUMITRU AVRAM ■

Asasinatul de la Saraievo (IV)

Duminică 15/28 iunie, ora 11

Vorbînd de măcelul de la Panade, arhiducele exclamă: — Ce grozăvie, să strîngă ei femei și copii!

Dr. Bunea: — A fost tragic, Alteț. Eu am văzut victimele, căci satul Panade este aproape de Blaj.

Dr. Cristea: — Soldații cari au tras, Alteț, au fost honvezi! Armata comună e mai cinstită, se poartă mai bine, chiar și la alegerile parlamentare.

Alteț Sa: — Da, mi-a spus deputatul dr. Vaida ce grozăvie fac la alegeri, cum țin pe alegători cu ceasurile în zăpadă, în frig.

Dr. Cristea: — Ba și cu zilele, Alteț! Așa este. Președintelui partidului nostru național român i-au spart capul cu un drug de fer. El a căzut jos amețit și plin de sînge, iar jandarmii, în loc să-l apere, au stat cîinci și nemîșcați. Dacă denunți în ziare aceste banditisme, te bagă în temniță. Inchisorile statului sînt pline cu ziaristi români.

Dr. Bunea: — Pînă și ziarcele moderate ale ambilor mitropoliți sînt urmărite. În Blaj e Unirea și în Sibiu Telegraful român. Ei bine, redactorii ambelor ziare sînt condamnați la închisoare.

Dr. Cristea: — Și cele ce au scris, sînt cele mai nevinovate lucruri.

Alteț Sa: — Va fi altfel pe viitor. Eu cunosc toate nedreptățile. Am simpatie pentru naționalități și în special față de Români. Eu iubesc pe Români, care sînt un popor frumos și brav. Am la inimă pe acei țărani sănătoși și frumoși, cari locuiesc în munți și nu cunosc nici o boală. Îmi place mult costumul național, minunatele jocuri naționale, ca și frumosul și lungul pîr al Româncelor.

Dr. Cristea: — Unele jocuri sînt foarte vechi, de origine romană.

Alteț Sa: — Da. În comuna Ecica-Română am asistat la o nuntă și le-am văzut. Și limba este frumoasă și armonioasă. Cînd citeșc — însă încet — un ziar românesc, atunci înțeleg mult, căci se aseamănă cu latina și italiana.

În sfîrșit, după ce audiența a continuat pe probleme de un interes mai mult sau mai puțin formal, în final „Alteț Sa ne asigură din nou în cuvintele cele mai calde despre simpatia sa, despre iubirea sa pentru poporul român (sublinierea aparține autorului acestor note, Miron Cristea — n.n.) ne roagă să asigurăm poporul despre aceasta, dar cu grijă, și ne mulțumește din nou că am venit...”

După cincisprezece luni de la această audiență moștenitorul tronului habsburgic era așteptat la Sinaia. De această vizită erau legate multe speranțe în Ardeal.

Dar nu mai mică era importanța acordată în regat: „Prin întreața sa faptură morală și prin toată plămădeala spiritului său — scria Viitorul, oficiosul guver-

nului liberal, în numărul său din 13 iulie 1909 — arhiducele Francisc-Ferdinand era făcut să ne înțeleagă și înțelegîndu-ne să ne judece cu dreptate și bună inimă. El este un om care va fi într-o zi mai mult decît un domnitor: un călăuzitor. Mai mult decît un călăuzitor: un îndreptător”.

Aluzia finală era suficient de transparentă: de la viitoarea domnie se aștepta îndreptarea stării populației române din Transilvania. Partidul național român de peste munți ținea foarte mult să fie prezent la această vizită. Bineînțeles că prezența la Sinaia a înărilor lider al acestuia, dr. Iuliu Maniu, era o imposibilitate fără riscul de a fi trimis în puscărie de autoritățile de la Budapesta. Memorialele doleanțelor românilor aflați sub apărarea coroanei habsburgice ajunse însă la Sinaia grație consulului general al României la Budapesta, George Derussi.

Speranțele sînt visele oamenilor treji, dar nu toate visele pot deveni realități. În ciuda insistențelor și a rugămintilor adresate de dr. Augustin Bunea lui Nicolae Iorga, de a influența opinia publică în sensul unei bune primiri, acesta nu-și făcea iluzii. Și nu era deloc printre cei pușini.

În articolul Două politici în viața românilor de dîncolo, publicat în Neamul românesc din 21 iunie 1909, Nicolae Iorga, în vîrstă atunci de 38 de ani, scria: „Cum va fi primit arhiducele Francisc-Ferdinand, am întreb atîni. Ba s-a găsit cine să dea sfaturi ca nu cumva un incident străin de vizită și de legăturile obicinuite între două state aliate să inițiească primirea, pe care arhiducele, în calitatea sa oficială, în calitatea de prieten cunoscut al românilor, dar mai ales în calitatea de oaspete al nostru, are dreptul s-o aștepte.”

Să nu-și facă gînduri diplomații țării și ai nației. În România este un singur fel de a primi și anume de a primi foarte bine — intrucit, bineînțeles, rațiuni de stat — o, cît de adînc — îngăduie ca și altă lume decît cea inițiată în tainele sfînte ale protocolului să ia parte la primire (...). Cînd românii, cu toate jertfele lor din 1848, au fost dați la 1867 «fără frază» pe mina ungarilor, durerea lor a protestat. Și un om sincer din Viena le-a spus verde: «Nu sunteți un factor politic, nu ne-am putut hotărî pentru dv.»

Aici este nodul întregii chestiuni. Vom fi tari, se va hotărî despre noi cu noi; vom fi slabi, se va hotărî, ca și pînă acum, despre noi fără noi.

Chestia românească nu este o chestie de alianțe, de prietenii, de bunăvoințe. Ci, ca orice chestie politică astăzi, chestie de forță.

Și mă întreb atunci: Ce s-a făcut din-

colo ca să fim mai tari? Prea puțin, va recunoaște oricine. Și dacă este așa, decît cu flori în mină la marginea drumurilor, mai bine acasă la muncă!”

Intelepte cuvinte și profetice prevestiri pe care istoria ce avea să vină le va consacra intru totul.

Acum, în ajunul zilei seci în evenimente, cum se aștepta la Casa ziaristilor din Viena să fie ziua de duminică 28 iunie 1914, nu se împliniseră încă cinci ani de la vizita făcută de arhiducele Franz-Ferdinand în România, la Sinaia. Multe se petrecuseră în acest răstimp nu numai în politica împărțirii, nu numai în politica externă a României dar și sub cerul pașnic al Europei. Dar mai întii să vedem ce s-a putut întîmpla în ziua de duminică 28 iunie 1914. Nu, mortii lui Franz-Josef, așteptată de ani și ani de zile, ca pîinea caldă de către ziaristi, nu-i venise încă rîndul.

Cu șase ani în urmă Bosnia și Hertegovina fuseseră anexate brutal de către Austro-Ungaria. În una din aceste noi provincii ale lăcomei împărțirii, se afla în vizită moștenitorul coroanei habsburgice. Vizita fusese larg comentată de presa europeană, mai ales datorită înfîinării împăratului Wilhelm II al Germaniei cu arhiducele la Konopist, în Boemia. Gazetarii descifraseră în această întrevedere cu acea intuiție care intra în calitățile profesiei lor, punerea la cale a unei alte filhării imperialiste: lichidarea independenței Serbiei și anexarea ei cu aceleasi mijloace brutale. Și pentru ca actul pus la cale să nu rămînă echivoc, arhiducele hotărî să asiste la manevrele corpului XV al armatei austro-ungare, aflat în Boemia, armată a căreia îi revenea misiunea lichidării regatului sîrbesc. În ciuda insistențelor făcute de anturajul său împotriva acestei vizite — din cauza marilor fierberii locale pricinuite de anexarea comisă — arhiducele nu se lăsă intimidat și-și continuă vizita în capitala Bosniei, Saraievo, împreună cu soția sa care nu voia să-l priveze de îngrijirile cu care era obișnuit dar, mai ales, știindu-l slab de înger în fața femeilor, nu voia să-l piardă din mîini. (Dealtfel, chiar la Sinaia, Franz-Ferdinand, usor înfrumusețat, făcuse o mare pasiune pentru Melania Ionescu, fiica unui notar din Cîmpulung, și nu uitase de marile eforturi făcute de ea ca pornirea arhiduceului să nu se dezvolte, rămînînd doar o platonică și romantică idilă.)

Deși toată lumea era constientă de riscurile acestei călătorii paradoxale, măsurile de securitate fură minime. Astfel, Bilinsky, ministrul comun de finanțe al Austro-Ungariei, în sarcina căruii cădea administrarea Bosniei și Hertegovinei, nu-l autoriză pe generalul Potiorek, comandantul corpului al XV-lea de armată, ca să ia măsurile de siguranță în jurul perechii arhiduciale.

VARTAN ARACHELIAN ■

(Din cartea de evocare istorică Toamna pămîntului nostru, aflată în curs de apariție la Editura „Eminescu”)

Sucurile de fructe există!

Toamna e toamnă. Chiar dacă noaptea ninze, amiaza zilei care vine ridică peste creștetul orașului un soare neînvin. Dar toamna este toamnă, mai ales când e bogată și când lumina ei ajunge în oraș topită în bucate îngrămădite pe tonele din colțurile străzilor, închisă în borcane și în cutii de tablă, sau răstăgănită pe tarabele din piețe. Vom fi noi despuiați de tot de romantism, dar parcă preferăm lumina acestui gen de soare, când este toamnă cu adevărat. Și, iată, am descins în Piața Amzei: firma **Fortuna**, cu reputație consolidată, bine gospodărită aici de Ștefan Sameș, desface zilnic mărfuri valorind între 140 000 și 160 000 lei, adică circa 200 tone legume de sezon, conserve și fructe așteptate. Într-o singură zi, la 25 octombrie 1979, s-au îmbulzit peste barierele Bucureștilor 352 tone mere, 355 tone cartofi, 517 tone legume etc. În toată Capitala, în jurul magazinelor specializate, mai funcționează peste 180 de puncte de desfacere și oamenii care le întrețin temperatura, în felul lor, sint niște mici eroi: nu e ușor să umpli, să cântărești și să inghesui în sacoșe, de dimineața până seara, câteva mii de pungi...

Date exacte privind invazia aceasta pașnică și binefăcătoare pe care o suportă Capitala ne-a oferit și Emil Teodorescu, director în Direcția generală economică și comercială a horticulturii din ministerul de resort. E limpede: aprovizionarea cu fructe și legume traversează în această toamnă un reviriment notabil. Dincolo de ceea ce se vede pe tarabe și în rafturi, adică dincolo de fructul crud și de leguma frustă, efortul celor ce răspund de bunăstarea din cămarile orașului s-a concentrat și spre înmulțirea sortimentelor de fructe și legume conservate, de sucuri și siropuri. Din punctul acesta de vedere, doi oameni avizați, ing. Cornelia Manea și economistul Marin Militaru, de la nivelul aceleiași direcții, ne oferă date suplimentare, al căror adevăr se și verifică, la fața locului, în magazine și în chioșcuri, și nu doar scriptic. S-a diversificat considerabil producția de conserve de legume, printre noutăți numărându-se morcovii în saramură, spanacul în frunze, urzicile tocate, zarzavaturile pentru supe și ciorbe, stufatul etc. În fața unora dintre aceste noutăți, o firească reticență îl face pe cumpărător să șovăie. E dreptul lui. Dar mult mai stranie, consideră interlocutorii noștri, e uneori chiar atitudinea organelor care răspund de bunul mers al comerțului de toată ziua. Ele acceptă, hai să zicem, câteva zeci de tone de conserve realizate într-o rețetă nouă, le inghesuie de preferință într-un număr restrâns de magazine, nu le însoțesc nici măcar cu umbra unei reclame, așază cumpărătorul în fața unei etichete enigmatice, înaintea căreia nu ne risipește nedumerirea nici cea mai vagă explicație, și, după asta, chiar se miră că noutatea nu are căutare. De pildă, o ciudată rezistență împingă produsele grupate sub marca **Babyfood**, destinate sugarilor, o altă noutate a domeniului: fabrica pusă pe roate în cadrul I.L.F. Chiajna, intrată în producție în acest an, are o capacitate de 2 000 tone. Cu chiu cu vai, Ministerul Comerțului Interior a acceptat să desfacă prin

rețeaua sa 1 000 tone de soteuri, creme, pilafuri și piureuri de fructe și legume, unele în combinație cu carne și ficat de vită, produse de felul lor cu largă căutare.

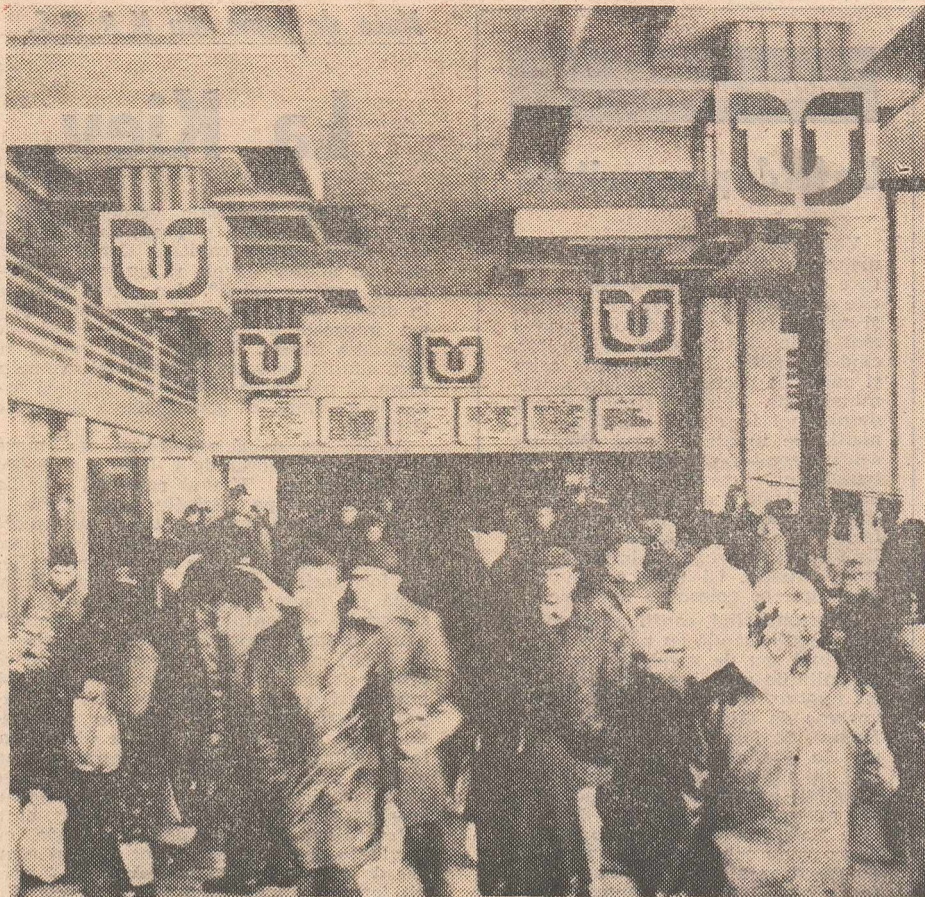
Din vorbă în vorbă, jur-impregur pe piața amintită, pe str. Amzei nr. 5, trecem pragul Magazinului de prezentare și desfacere a produselor răcoritoare, gestionat de Dumitra Simion și Lucia Brusture. Într-adevăr, e așezat cam peste mină, e singur în întreaga Capitală, numele lui nu e deosebit de atractiv, nu e nici anotimpul în care răcoritoarele s-ar bucura de o căutare deosebită. Cu toate acestea, nu ni se pare normal ca cele patru vinzătoare — Elena Pirvulescu, Elena Lupu, Georgeta Zamfirache și Lucreția Ungureanu — să realizeze o vânzare zilnică de cel mult 9 000 lei. Cu atât mai mult cu cât și depozitul încăpător al magazinului inaugurat în iulie a.c., și frigiderule, și rafturile lui sint pline de produse care până mai ieri au fost pentru noi doar simple promisiuni.

E vorba de diverse sucuri și siropuri cărora de ani de zile le-am dus dorul: suc de struguri, Mero, Mentola, suc de fructe de pădure Codruț, Migdala, Rocola, siropuri Fructo, pe bază de lecitină și plante aromatice, Romanza, suc de trandafiri și frași, Vermutină, sucuri de vișine și zmeură, sau nectar de piersici, în care celula fructului continuă să rămână cum a fost, intactă în structura ei. De fapt, sint sucuri și siropuri pentru toate anotimpurile. Sint toate rodul eforturilor stăruitoare ale lucrătorilor direcției la care ne-am referit, din cadrul Ministerului Agriculturii și al Industriei Alimentare, care au luat în serios indicațiile conducerii superioare de partid și de stat privind dezvoltarea susținută a producției de gen pe baza concentratelor din fructe și plante indigene. Și aceste eforturi continuă: au fost recent omologate băuturile răcoritoare dietetice Malțeta și Tropicala, cocteilurile Olteanca și Caro, sucurile din must de struguri combinat cu lămiie Vitis și Flores. O altă băutură întăritoare, Uvolemna, este în curs de omologare. În 1979, ponderea produselor realizate din fructe și plante indigene s-a ridicat la 45 la sută și va atinge 55 la sută în 1980, 62 la sută în 1982, 72 la sută în 1985. Și avem toate motivele să fim convinși că nu este vorba doar de calcule ale hirtiei. Ritmul în care se legitimează noutățile, aici, este din ce în ce mai viu.

Cu toate astea, după ce am găsit ani de zile mii de cusururi învechitelor oranjade și citronade, cofetăriile care insistă în a le desface încă gem de lume. În schimb, în magazinul amintit din strada Amzei rar se strecoară cite un cumpărător. Și, totuși, ani de zile am pledat pentru această diversificare, pe care magazinul o etalează convingător, pentru că are de unde, cu gust și pricepere.

Ei bine, iată, surprizele există și în acest domeniu atât de disputat, viu criticat în urmă cu numai câțiva ani. Dar, uneori, surprizelor li se întoarce spațele. De ce?

P. MIHAI ■

În fiecare zi, prin magazinul „Unirea” trece populația unui oraș cu 100 000 de locuitori

După un sondaj al studenților de la Academia de studii economice, frecvența medie zilnică a cumpărătorilor la Magazinul universal „Unirea” este de circa 100 000. După trei ani de zile de la deschidere (2 septembrie 1976), „Unirea” raportează cu ocazia jubileului amintit o substanțială depășire a planului: mai bine de 100 de milioane de lei! Astfel, beneficiile pe care le înregistrează întreprinderea comercială de stat „Central” (de care ține „Unirea”) sint în fiecare an aproape duble față de calculele preliminare. Calculată să fie recuperată în 5 ani

și jumătate, investiția necesară ridică uriașului magazin din fața Pieței Unirii va fi deci, înapoiată fondului de stat într-un termen mult mai scurt, din banii cumpărătorilor care varsă la casele magazinului aproximativ 4 milioane de lei zilnic. După calculele directorului coordonator al magazinului universal, Nicolae Lupan, în cei trei ani de când există, „Unirea” a primit mai bine de 100 000 000 de oameni, fiecare avind desigur dorința de a cumpăra ceva. Zilnic, la „Unirea” se descarcă 60 de camioane de marfă, magazinul avind de asemenea strînse relații cu alte magazine universale din țările socialiste, cum ar fi „Centrum”-Berlin, „1 Mai”-Praga, „Skala”-Buda-pesta, „Beogradinka”-Belgrad sau „Centrum”-Varșovia. Nicolae Lupan nu e deloc surprins de o asemenea avalanșă de cumpărători. Zice: „Bucureștenii, dar nu numai ei, fiindcă magazinul este vizitat de o mulțime de oameni și din provincie, ba chiar din străinătate, și-au dat seama de un lucru simplu: banii curg, dar cumpărăturile rămân!”

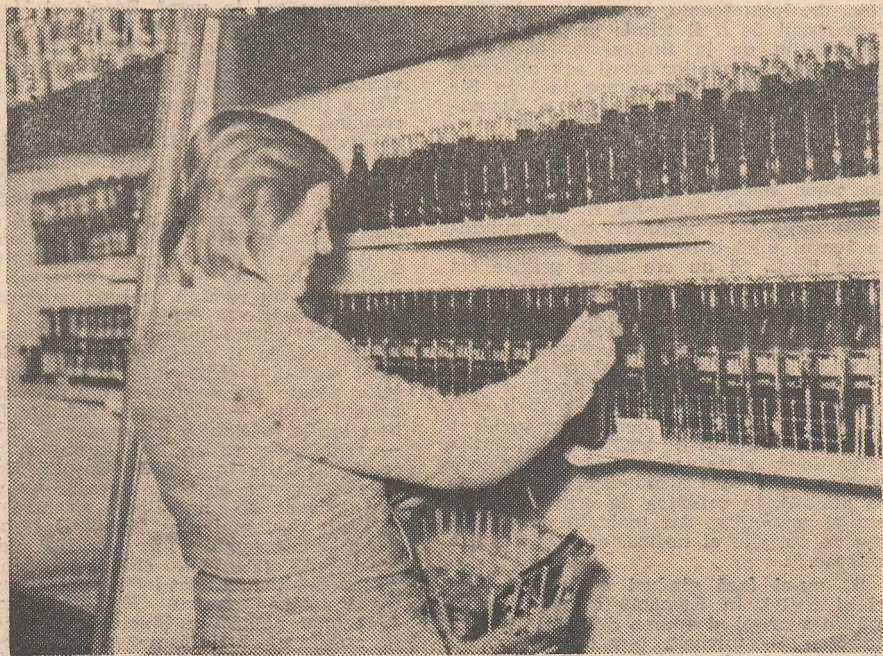
Care este cea mai frumoasă piață a Capitalei?

Iată o întrebare la care nu se poate răspunde prea ușor, la acest titlu concurând, după părerea noastră cu șanse egale, Piața Unirii, Oborul, Matache, poate și Progresul și încă altele, mai cu seamă acum, în sezonul aprovizionărilor de iarnă. După părerea intendentului Vasile Nițuleasa însă, cea mai frumoasă piață a Bucureștiului este în momentul de față Piața Amzei, pe care dinsul o conduce de 6 ani. Într-adevăr, modernizările pe care piața amintită le-a suferit în ultimul timp sint evidente (închiderea copertinei, instalație electrică de curățire, magazii spațioase, între care una și pentru producătorii liberi, ca și alte amenajări), investiția ridicându-se la peste 1 milion și jumătate de lei. S-a calculat însă că această investiție va fi recuperată într-un an de zile, dacă nu chiar mai repede. În privința aprovizionării, cifrele din caietul lui Vasile Nițuleasa sint edificatoare. În ziua în care am vizitat-o din nou, piața conținea, între altele: 41 tone cartofi, 20 t ceapă, 13 t varză albă, 2,5 t roșii, 2 t salată, 4 t carne de porc și 3,5 t

carne de vită, 10 t păsări, 35 000 de ouă, 60 t mere, 3 t pere, 5 t struguri și așa mai departe, chiar mult mai departe dacă vreți, din toate pentru toți cu alte cuvinte, roade pentru cămări și pivnițe, roade ale unei îmbelșugate toamne, sârbătorită peste tot, ca și în Amzei, duminică, de Ziua Recoltei. A fost în fapt ziua în care fiecare dintre cele 42 de piețe ale Capitalei, mai mari sau mai mici, au arătat mai frumos decit în oricare altă zi, au arătat de fapt atât de frumos cum ne-am dori să arate în toate cele 365 de zile ale anului.

A. MIHAILOPOL ■
D. GRAUR ■

Flacăra. Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Secția social-politică (N. Gr. Mărășanu, Mihai Stănescu, Nelu Ionescu) - 1623; Secția știință-invătămint (Liviu Timbus, Emanuel Valeriu, Lionel Nițescu) - 1606; Secția scrisori, probleme cetățenești (Eugen Seculeanu, Marga Nedelea) - 1787 și 1617; Secția reportaj, anchete, sport (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru) 1618; Sectorul cultură-cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) - 1619; Sectorul fotoreportaj - 1595; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană) - 1782, 1621; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10 - interior 1783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN - 17 63 16 și interior 1611), redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIU - 17 63 16 interior 1786); redactor șef - 18 22 96 și 17 60 10 interior 1822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresându-se la ILEXIM - Departamentul Export Import presă, P.O. BOX-136-137, telex: 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: **ADRIAN PĂUNESCU**